

รายงานการวิจัย

เรื่อง

โครงการวิจัยฐานข้อมูลครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนา

The Data Base of Lanna Masters

โดย

นายเจริญ มาลาโรจน์ และคณะ

โสงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2544

คำนำ

จากการที่บทบาทของครู พ่อครูแม่ครูที่บ้านผู้ซึ่งสั่งสมองค์ความรู้ ภูมิปัญญามาแต่เดิมนั้น ถูกกลืนเลือนมานาน จนกระทั่งฐานความรู้ที่เป็นทุนทางสังคมถูกเก็บงำ ไม่ได้รับการส่งเสริม ไม่ได้รับการสืบทอด และท่านเหล่านี้ทำงานของท่านอยู่เงียบๆ อย่างเดียวดาย

นับเป็นนิมิตหมายที่ดีในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาหลายฝ่ายได้ให้ความสนใจและสนับสนุนกิจกรรมทางด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่บ้านล้านนาในด้านต่าง ๆ ทั้งองค์กรชุมชน กลุ่มคนในท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน สถาบันทางการศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชน และได้พยายามที่จะสนับสนุนผู้รู้ พ่อครูแม่ครู ให้มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้องค์ความรู้ ภูมิปัญญาของล้านนาได้รับการสืบทอด และพัฒนาสืบไป

แต่อย่างไรก็ตามผู้รู้ ครู พ่อครูแม่ครู ก็ยังทำงานของท่านไปตามศักยภาพของแต่ละท่านในท้องที่ต่างๆ โดยที่สังคมยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานทั้งองค์ความรู้และการทำงานของแต่ละท่านได้

การจัดทำโครงการวิจัยฐานข้อมูลครูและพ่อครูแม่ครูที่บ้านล้านนาในครั้งนี้ ได้พยายามศึกษารวบรวมข้อมูลครูและพ่อครู แม่ครูผู้ที่มีความรู้ในแขนงต่างๆ ที่อยู่กระจัดกระจายในทุกจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน โดยเน้นผู้ที่ได้สั่งสมความรู้ ภูมิปัญญาที่บ้านล้านนา มีการสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดย เพื่อเป็นฐานในการวิเคราะห์ให้เชื่อมโยงกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นบทบาทของผู้รู้ ครูและพ่อครูแม่ครูในแต่ละท้องถิ่น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการในครั้งนี้มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เป็นการทำงานภายในระยะเวลาอันจำกัด ทั้งการเตรียมการของโครงการ การเตรียมทีมงาน และงบประมาณ ตลอดจนระยะเวลาในการวิเคราะห์และการเขียนรายงาน แต่ทีมงานทุกคนก็ทำงานกันด้วยใจรักอย่างเต็มความสามารถ

แม้จะเป็นการทำงานภายใต้ข้อจำกัดของเวลา แต่ตลอดระยะเวลาของการดำเนินงานทำให้ผู้วิจัยและทีมงาน ได้เข้าถึงพ่อครูแม่ครู ผู้รู้ ที่ได้สืบทอดมรดกภูมิปัญญาของแผ่นดินเอาไว้จนมาถึงคนรุ่นปัจจุบัน ผู้วิจัยและทีมงานได้รับรู้ ได้สัมผัสถึงพลังแห่งการสืบทอดที่ทุกท่านมีอยู่เต็มเปี่ยมในหัวใจ

จึงหวังว่าฐานข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้จะช่วยเปิดประตูแห่งการเรียนรู้อย่างกว้างขวางในกาล
โอกาสที่อำนวย เพื่อยังประโยชน์ในการพัฒนาสร้างสรรค์สังคมไทยให้ยั่งยืนสถาพรต่อไป

พร้อมกันนี้ผู้วิจัยและทีมงานขอขอบคุณฝ่ายงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่ง
ชาติ ที่ให้การสนับสนุนทุนการวิจัยและหวังในความร่วมมือที่จะมีร่วมกันต่อไปในอนาคต

นายเจริญ มาลาโรจน์ และคณะ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “โครงการวิจัยฐานข้อมูลครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนา” นี้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณพ.ศ.2544 คณะวิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ทุนเป็นอย่างสูงที่ได้สนับสนุนงบประมาณอุดหนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลพ่อครูแม่ครูในล้านนาจนสำเร็จไปได้ระดับหนึ่ง

คณะวิจัยขอขอบคุณบุคลากรทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลจนลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณชัชวาลย์ ทองดีเลิศ คุณเดชา-คุณนุสรา เตียงเกตุ คุณชาลิสสา บุญศิริ เป็นอย่างสูงที่ได้ให้คำแนะนำต่างๆตลอดระยะเวลาในการทำงานที่ผ่านมา ตลอดจนผู้ที่ให้กำลังใจแก่คณะวิจัยอีกมากมาย ซึ่งแม้ว่าคณะวิจัยอาจจะกล่าวรายนามของท่านเหล่านั้นได้ไม่หมด ณ ที่นี้ แต่ก็ขอขอบพระคุณทุกท่านด้วยใจจริง

คณะวิจัยทำเนียบพ่อครูแม่ครู โยงเขียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

| | |
|-----------------------------|----------------------|
| นายเจริญ มาลาโรจน์ | หัวหน้าโครงการวิจัย |
| นายวิลักษณ์ ศรีป่าซาง | ผู้ช่วยวิจัย |
| นางสาวรัตนิดดา จินาจันทร์ | หัวหน้าผู้เก็บข้อมูล |
| นางสาวศศิธร สายสุข | ผู้เก็บข้อมูล |
| นางสาวธนัญฐ ฤทธิรัตน์ไตรกุล | ผู้เก็บข้อมูล |
| นางสาวดวงภา วงศ์ไผ่ | ผู้เก็บข้อมูล |
| นางสาวกาญจนา สีประสิทธิ์ | ผู้เก็บข้อมูล |
| นางสาวสิรินุช วงศ์สกุล | ผู้เก็บข้อมูล |
| นางสาวศิวพร แदनทอง | ผู้เก็บข้อมูล |
| นายธนชัย มณีวรรณ | ผู้เก็บข้อมูล |
| นายสรารุช กาวิชัย | ผู้เก็บข้อมูล |
| นายณัฐกร เลิศศักดิ์ดาเดช | ผู้เก็บข้อมูล |
| นายसानนท์ นพคุณ | ผู้เก็บข้อมูล |
| นายชวัญชัย สุรินทร์ศรี | ผู้เก็บข้อมูล |

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : โครงการวิจัยฐานข้อมูลครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนา
ชื่อผู้วิจัย : นายเจริญ มาลาโรจน์ และคณะ
ชื่อที่ปรึกษางานวิจัย : นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง "โครงการวิจัยฐานข้อมูลครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนา" มีจุดประสงค์ในการศึกษาคือมุ่งรวบรวมข้อมูลของพ่อครูแม่ครูในเขตล้านนา โดยข้อมูลเหล่านั้นจะบอกถึงที่มาของการศึกษาเรียนรู้ในวิชาชีพต่างๆ ของพ่อครูแม่ครูว่า ได้มีประสบการณ์การถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นอย่างไร และได้ถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นต่อไปอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำเนียบพ่อครูแม่ครูในครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมประวัติและผลงานของพ่อครูแม่ครูทั้งหมด 71 ท่าน โดยจำแนกตามประเภทของวิชาได้ทั้งหมด 17 สาขาวิชา จำนวนพ่อครูทั้งหมด 56 ท่าน จำนวนแม่ครูทั้งหมด 15 ท่าน และพ่อครูแม่ครูทั้งหมดนั้นได้ถ่ายทอดความรู้นั้นมาจากครู ไม่ว่าจะเป็นครูในหมู่บ้าน ครูนอกหมู่บ้าน ครูที่เป็นพี่ เป็นเพื่อน ครูพักลักจำ หรือฝึกฝนด้วยตนเอง ไม่ใช่ความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาในระบบ

พ่อครูแม่ครูที่เก็บรวบรวมในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นพ่อครูแม่ครูจากจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ที่นับได้ว่าเป็นศูนย์กลางความเจริญของล้านนามาแต่อดีต ดังนั้นแหล่งภูมิปัญญาต่างๆจึงมาค่อนอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่มากกว่าจังหวัดอื่นๆ จำนวนพ่อครูแม่ครูในสาขาวิชาต่างๆจึงมาจากจังหวัดเชียงใหม่มากกว่าในจังหวัดอื่น

สารบัญ

| เรื่อง | หน้า |
|--|------|
| คำนำ | ก-ข |
| กิตติกรรมประกาศ | ค |
| บทคัดย่อ | ง |
| สารบัญ | จ |
| | |
| บทที่ 1 บทนำ | 1 |
| บทที่ 2 พ่อครูแม่ครู ปุชนิยบุคคลผู้สืบสานภูมิปัญญาล้านนา | 4 |
| บทที่ 3 รฐานข้อมูลครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนา | 15 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านดนตรีพื้นเมือง | 17 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านฟ้อนเจิง | 32 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านฟ้อนพื้นเมือง | 42 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านศิลปะล้านนา | 46 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านวรรณกรรมล้านนา | 50 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านภาษาล้านนา | 57 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำของเล่นเด็ก | 71 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำตุ้ง – โคม | 95 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านช่างซอ | 106 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านหมอมือง | 136 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำเครื่องสักการะ | 146 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำเครื่องเขิน | 150 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำงานไม้ | 154 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำเครื่องเงิน | 156 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำกลองและการตีกลอง | 158 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทำงานจักงาน | 166 |
| - ครู พ่อครูแม่ครู ด้านการทอผ้า | 170 |
| บทที่ 4 บทสรุปและเสนอแนะ | 174 |

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา/ปัญหาการวิจัย

ชุมชนล้านนามีวิถีชีวิตที่สัมพันธ์อยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ มีความรัก การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันมาอย่างยาวนาน และได้ร่วมกันสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ที่มีคุณค่าในด้านต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยหลักแห่งการดำรงชีวิตของชาวล้านนา นับแต่เรื่องผักพื้นบ้าน อาหารพื้นเมืองอันมีรสชาติและมีคุณประโยชน์ต่อสุขภาพและปลอดภัยจากสารพิษ หรือการดูแลรักษา โรคแบบพื้นบ้านโดยหมอพื้นบ้านได้ศึกษาและสืบทอดมาจากบรรพบุรุษซึ่งนับวันจะมีความสำคัญมากขึ้น การปลูกฝ้าย การทอผ้า ย้อมสีธรรมชาติ พร้อมลวดลายที่งดงามเป็นที่นิยมอย่างสมสมัย หรือการ สร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ไม้สอยที่มีเอกลักษณ์ สวยงาม สมดุลย์กับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ซึ่งได้รับการสร้างสรรค์จากส่เหล่าแห่งล้านนาในหลายสาขาวิชาช่าง ตลอดจนการแสดง การละเล่น ศิลปะ ดนตรีในแขนงต่าง ๆ และในปัจจุบันชุมชนล้านนายังมีการประยุกต์พิธีกรรม ความเชื่อทาง ศาสนาเพื่อตอบสนองต่อการดำรงชีวิตอยู่ตลอดเวลา

องค์ความรู้ ภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนาเหล่านี้ได้รับการสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดย ผู้รู้ พ่อครู แม่ครู ที่มีความรู้ในแขนงต่างๆ กระจายอยู่ในทุกจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน แต่ยังมี ขาดการวิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นฐานในการวิเคราะห์ให้เชื่อมโยงกับการกระจายอำนาจสู่ท้อง ถิ่น และการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นบทบาทของผู้รู้ ครูและพ่อครูแม่ครูในแต่ละท้องถิ่น

ในขณะที่กระแสของวัฒนธรรมจากภายนอกจากการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาอย่างต่อเนื่อง จวบจนอาณาจักรล้านนามีอายุกว่า 700 ปีนั้น กระแส การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ทำให้คนในสังคมละเลยวิถีชีวิตที่พึ่งตนเองมาโดยตลอด มีชีวิตที่พึ่งพาและ เดินตามสังคมภายนอกมากขึ้นทุกที ส่งผลให้สังคมเราเดินเข้าไปสู่วิกฤตการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อทุก คนในสังคม

บทบาทของครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านที่ได้สั่งสมองค์ความรู้มาแต่เดิมนั้น ถูกละเลย ล้าสมัยและไม่ตอบสนองการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย ฐานความรู้ที่เป็นทุนทางสังคมจึงถูกเก็บงำ ไม่ได้รับการส่งเสริม ไม่ได้รับการสืบทอด ท่านผู้รู้เหล่านี้จึงทำงานของท่านอยู่เงียบๆอย่างเดียวดาย

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา องค์การชุมชน กลุ่มคนในท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน สถาบันทางการศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชนได้มีความพยายามที่จะเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นล้านนา ให้เกิดการฟื้นฟูทางด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน และขณะนี้ได้มีชุมชนที่มีความพยายามสืบทอดวัฒนธรรม และภูมิปัญญา พร้อมทั้งมีการปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันในหลายรูปแบบ อาทิ กลุ่มแม่บ้าน ได้ศึกษาการทอผ้าย้อมสีธรรมชาติจากบรรพบุรุษ แล้วปรับปรุงการทอผ้า ออกแบบสี และออกแบบเสื้อผ้าจนเป็นที่นิยม หรือการพัฒนาตลาดขายฝีมือในงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่นการจักสาน การตีเครื่องเงิน หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในรูปป่าชุมชน ที่มีการประยุกต์เอากิจกรรมทางศาสนามาใช้เพื่อการอนุรักษ์ อาทิ การทอผ้าป่าต้นไม้ การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ หรือการพยายามผลิตพืชผักพื้นบ้าน ผักปลอดสารพิษ ผลิตสมุนไพร เพื่อเป็นทางเลือกให้กับคนในชุมชนและสังคม

ตลอดจนได้พยายามที่จะสนับสนุนผู้รู้ พ่อครูแม่ครู ให้มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้องค์ความรู้ ภูมิปัญญาของล้านนาได้รับการสืบทอด และพัฒนาสืบไป

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้รู้ ครู พ่อครูแม่ครู ก็ยังทำงานของท่านไปตามศักยภาพของแต่ละท่านในท้องถิ่นต่างๆ โดยที่สังคมยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานทั้งองค์ความรู้และการทำงานของแต่ละท่านได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลผู้รู้ พ่อครูแม่ครูที่ได้มีการส่งต่อองค์ความรู้และการสืบทอดองค์ความรู้
2. เพื่อสร้างฐานข้อมูลผู้รู้ พ่อครูแม่ครูภูมิปัญญา ไว้ใช้ในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อให้ผู้ที่สนใจสืบทอดองค์ความรู้สามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้รู้ พ่อครูแม่ครูได้โดยตรง
4. เพื่อให้ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและองค์กรชุมชน ได้ร่วมมือกับผู้รู้ พ่อครูแม่ครู ในการวางแผนการทำงานด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาในอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลผู้รู้ พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนาจากเอกสาร รายงานการวิจัย หนังสือ ฯลฯ
2. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้รู้ พ่อครูแม่ครูในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

- 3.สรุปแยกแยะ จัดหมวดหมู่ของผู้รู้ พ่อครูแม่ครูตามกลุ่มองค์ความรู้
- 4.วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและประเด็นสำคัญที่ควรมีการวิจัยต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

- 1.ศึกษาผู้รู้ พ่อครูแม่ครู ในบริบทวัฒนธรรมล้านนา พื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน
- 2.ศึกษาผู้รู้ พ่อครูแม่ครู ที่ยังมีบทบาทในการส่งต่อองค์ความรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้
- 3.ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของผู้รู้ พ่อครูแม่ครู ประวัติโดยย่อ องค์ความรู้หลัก การได้มาซึ่งองค์ความรู้ การสืบทอดองค์ความรู้ และการทำงานเพื่อชุมชน สังคมโดยรวม
- 4.ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้รู้ พ่อครูแม่ครู จำนวน 100 ท่าน ในหลากหลายกลุ่มองค์ความรู้

พื้นที่ในการเก็บข้อมูล

ในพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ฐานข้อมูลเบื้องต้นของผู้รู้ พ่อครูแม่ครูในล้านนาจำนวนไม่ต่ำกว่า 100 ท่าน
- 2.บทวิเคราะห์เบื้องต้นและประเด็นสำคัญที่ควรมีการศึกษาวิจัยต่อเนื่อง
- 3.เอกสารเผยแพร่เรื่องราวของผู้รู้ พ่อครูแม่ครู แก่สาธารณะ

บทที่ 2

พ่อครูแม่ครู ปุชนียบุคคลผู้สืบสานภูมิปัญญาล้านนา

ปถมบท ไหว้ครู

จุลศักราชได้ 1364 ตัว ปีเต่าสะง่า เดือน 11 เหนือ ดับ 3 คำ พร่ำว่าได้วัน 2 เม็งวันจันทร์ ไท
รวายยี เป็นศรีสวัสดิ์มังคละ มีวิทธิเดชะคือวันที่ 26 สิงหาคม ศาสนาพระโคตมเจ้าล่วงแล้วสองพันห้า
ร้อยสี่สิบห้าปี เสวยวันอมริตสโขค ยามเที่ยงได้อุทธรราชายาม งดงามด้วยแสงสุริยะคราอุตุวัสสาวันต์
อันจักเสกสิ้งมาบั้นแห่งกาลเที่ยง ปถมะมูลละผู้ศรัทธาตนตัวม่อนข้าฯ เกิดมาในศาสนาพระพุทธเจ้า
แลสืบเหล่าเผ่าเชื้อในแคว้นแคว้นแผ่นดินทิพย์ล้านนา คือว่าเมืองนพบุรีศรีพิงค์ไชยเชียงใหม่แก้วเมืองระ
มิงค์ ขอน้อมนำมายังบุพผาลาชาดวงดอก แลเข้าดอกดอกไม้ลำเทียน พร้อมทั้งเครื่องคารวะบูชาชู้
อย่างชู้ประการ ยอยกไหว้สาคุณแก้วเจ้าสามประการอันจักยังนิพพานเป็นยอดเป็นที่สุด แลไหว้สาตน
บุญพิมพ์มนุษย์อันบริสุทธิ์สร้างทางงาม อันมีนามว่าศรีวิไชย หื้อหมุ่ข้าเจ้าทั้งหลายได้เที่ยวไต่ ม่อน
ข้าฯขอไหว้สาค่านบครพยำตนทิพย์เทพอันสถิตสำราญในเวียงแก้วชั้นฟ้าทั้งหลาย หมายถึงเจ้าสุวรรณ
คำแดงเป็นเค้า พระนางเจ้าจามเทวีศรีหริภุญชัย อันไชช่างธรรมพระเจ้ามาสำเนาไว้ถิ่นนี้ หมายถึงพระ
เจ้ามังรายอันสืบสายเจ้าผู้ก่ายเกรินเงินคำเดินมาแต่เมืองฟ้านามว่าลวจังราช และผู้ประสาทอุ้นธรรม
บ่ารุงแผ่นดินถิ่นนี้ทั้งหลาย หมายถึงเจ้านายราชวงศาทิพจักรเจ้าเชื้อเจ็ดตนได้มังม่าน จนได้อยู่ม่วน
กินหวานทานบุญอุ้นงันภายใต้ร่มโพธิสมภารแห่งเจ้าข้างจักรวรงค์องค์ประเสริฐ ม่อนข้าฯผู้ถือกำเนิด
ย่อมรู้คุณว่ามาพึ่งบุญโดยหมาย ด้วยว่าสืบเชื้อสายมาแต่เมื่อยังคนครคือเมืองยอง ตามลำดับทำนอง
เช่นฮุยหมอนเครือเค้าได้เล่าชาน เป็นตำนานชาติเชื้อ ม่อนข้าฯขอกราบคารวะยังครูทั้งหลาย หมายถึง
ครูเค้าครูปลายครุตายครูยัง หื้อเต้อมพลังอันขลังสิทธิ์ หื้อข้าฯฮ้อยได้นิรมิตลิขิตเรื่องอันรุ่งเรืองงดงาม
ของสละคำอันได้สำเนาไว้ในเมืองพิงค์ อันจักสืบสายหื้อชายหญิงได้สืบสาน เป็นตำนานล้านนา เป็นที่
รับรู้แก่คนและเทวดาผู้ของค์ ม่อนข้าฯเจ้าขอภิวาททั้งมวลด้วยเศียรเกล้า จักจับกันโลงเป็นโคลงเค้า
ระบำถวาย หมายถึงขอเอาสุขในเมืองคนเป็นยอด พร่ำพร้อมด้วยศุริยดนตรีทอดชวนระเมา อันมีซึ่งสะล้อ
ปีเค้าและกลองหลวง เพื่อบำบวงหื้อเป็นเกสรหม่อนแก่นตาแก่นใจถวายทิพยะมิงแก้ว ดังจะลำดับแล้ว
เป็นสำนวน เป็นกระบวนตั้งช่อข้างและตุงไชย ไหลหลังตั้งแม่ระมิงค์มิงเมืองเนื่องสาย ส่วนว่าอันใดที่
ผิดแผก บ่แม่นยำของแลแปลกด้วยเนื้อหา ข้าฯฮ้อยขอสุมาอโหสิ เป่าได้วอดตรีด้วยห้องใจ เป็นสัจจะ
ภายในเที่ยงหมั้น เป็นสัญญาอันบริสุทธิ์ อ่างเอาคำพุทธะเป็นที่ตั้ง ดังจักไชระบำลำนำกันโลงบัดเดี๋ยวนี
แล.

| | |
|--------------------|-----------------|
| อัญเชิญทิพย์เทพฟ้า | มาประสมสองหน้า |
| ม่อนข้าฯ อัญเชิญ | เจ้าเฮย |
| ยอฮัน เชิญดอกไม้ | มาแต่งคำหวานไหว |
| นอบน้อมวันทา | เจ้าเฮย |
| บุปผา ดวงดอกแก้ว | หอมหอม |
| เอาฮักห่อฮักหอม | หอบหือ |
| เอาใจหล่อใจหลอม | มาหล่อ ใจเนอ |
| ขอสุขสู่ผู้มี | ม่อนข้าฯอดวาย |
| สาธุ หมายเสกแล้ว | ขอท้อใจฝั่งแผ้ว |
| อยู่ม่วนกินหวาน | ท่านเฮย |

ความหมายของล้านนา

ล้านนา ตามความเข้าใจของคนโดยทั่วไปหมายถึงดินแดนแปดจังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทยที่มีเชียงใหม่เป็นศูนย์กลาง แต่ล้านนาในแง่ของศิลปวัฒนธรรม มีอาณาเขตกว้างขวางมากกว่านี้ นักวิชาการหลายท่านหมายรวมถึงผู้คนในดินแดนส่วนหนึ่งในพม่าคือเชียงตุงเมืองยอง และสิบสองพันนาในประเทศจีนอีกด้วย

ล้านนามีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกันของคนตระกูลไทและคนพื้นถิ่นอื่น ๆ ผู้คนตระกูลไทได้แก่ ลื้อ ลาว ยวน ชิน เจี้ยว และกลุ่มแยกย่อยอีกหลายสาขา กลุ่มชนต่าง ๆ ต่างมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมทั้งร่วมกันและแตกต่างกัน บางกลุ่มชนต่างกันที่ภาษาการสื่อสารหรือการแต่งกาย แต่อาจคล้ายกันในเรื่องความเชื่อ ความหลากหลายในด้านต่าง ๆ นี้ จึงเป็นมูลเหตุสำคัญที่ต้องได้รับการอธิบายหรือทำความเข้าใจอย่างถูกต้อง สำหรับผู้ที่มีหน้าที่จะเผยแพร่ให้คนต่างกลุ่มต่างวัฒนธรรมได้เข้าใจอย่างถูกต้อง

ความหมายของพ่อครูแม่ครู

คำว่า **พ่อครูแม่ครู** เป็นคำที่ใช้เรียกขานนำหน้าชื่อบุคคลในแง่ของความเคารพนับถือหรือคำยกย่องส่วนตัว คำนี้ไม่สามารถกำหนดเรียกตนเองได้หากแต่เป็นคำที่บุคคลอื่นจะใช้เรียกขานเพื่อแสดงความเคารพในฐานะความเป็นลูกศิษย์หรือเพื่อให้เกียรติกันในสังคม หรือบางท่านอาจเข้าใจว่าเป็นคำยกย่องก็สุดแต่เจตนาการใช้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นมิได้เป็นกฎตายตัวของผู้เรียกขานว่าต้องใช้คำนำหน้าชื่อนี้

ตลอด กล่าวโดยสรุปคือใครนับถือก็ใช้ ใครไม่นับถือก็ไม่ใช้ ถือเป็นคำที่กำหนดใช้ในแง่วัฒนธรรมล้านนาโดยเฉพาะ

ผู้ที่จะเป็น พ่อครู แม่ครู ได้นั้นต้องเป็นผู้ถ่ายทอดสรรพวิทยาการแก่ลูกศิษย์ ส่วนมากจะใช้ในเชิงช่างหรือสถาหรือใช้กับผู้มีความรู้ด้านอื่นๆ ต้องเป็นผู้มีอาวุโสทางอายุ มีภูมิรู้เป็นที่ประจักษ์กว้างขวาง หรือเป็นที่นับถือของบุคคลทั่วไป คำนี้จะเกี่ยวข้องกับอีกสองคำ คือ ครู และ ปู่ครู คำแรกใช้ยกย่องบุคคลที่สอนกุลบุตรกุลธิดาให้ได้รับความรู้ในสรรพวิชา ส่วนคำว่า ปู่ครู ใช้เฉพาะกับผู้ที่ป็นปูชนียบุคคล ถือเป็นครูของพ่อครูอีกชั้นหนึ่ง แต่ต้องอยู่ในเงื่อนไขของการยกย่องเฉพาะบุคคลดังที่กล่าวมา หากจะลำดับค่ายกย่องจากน้อยไปมากน่าจะเป็นดังนี้ ครู พ่อครู แม่ครู ปู่ครู (ไม่แน่ใจว่ามีคำว่าย่าครูหรืออัยครูหรือไม่)

ค่ายกย่องในแง่วัฒนธรรมคำอื่น ๆ เช่น ปู่จารย์ น่าจะเคลื่อนมาจากคำว่า ปู่อาจารย์ หรือ อาจารย์วัด หรือ อาจารย์ผู้ประกอบพิธี หมายถึงบุคคลที่มีความรู้ทางศาสนาและพุทธศาสนพิธี เป็นผู้นำในการไหว้พระรับศีลเวณทานหรือประกอบพิธีต่าง ๆ ทั้งการประกอบพิธีในวัดและในบ้าน ชาวไทลื้อไทยองนิยมเรียกว่า ตั่งเซ้า และหากเป็นผู้หญิงจะเรียก แม่ตั่ง แต่มักเป็นผู้ประกอบพิธีการทรงเจ้าและความเชื่ออื่น ๆ

การสืบครู

การสืบครูคือการที่กุลบุตรกุลธิดาได้ไปศึกษาหาความรู้สรรพวิชายังสำนักหรือบุคคลต่าง ๆ จากผู้รู้ หรือที่เราเรียกว่าครูหรือพ่อครูแม่ครูดังกล่าว ครูหรือผู้ชำนาญการในสาขาใดสาขาหนึ่งและได้ถ่ายทอดวิชาให้แก่ผู้อื่น ซึ่งผู้เรียนหรือผู้สืบทอดวิชาการนี้เรียกว่า ลูกศิษย์ หรือที่คนล้านนาเรียกว่า ลูกสิทธ์

ครูที่ได้รับการสืบนั้นมีทั้งครูที่ยังมีชีวิตอยู่และครูที่ตายไปแล้ว ซึ่งมักมีการลำดับครูดังนี้ คือ ครูแก่ ครูเก่า ครูเค้า ครูปลาย ครูตาย ครูยัง อันหมายถึงบรรดาครูทั้งหลายตั้งแต่ต้นจนถึงปลาย การไปเอาความรู้กับครูนั้น โดยปกติผู้อยากได้วิชาจะต้องนำส่วยหรือกรวยดอกไม้ เป็นดอกขาวหอม เทียนคู่ ไปฝากตัวเป็นลูกศิษย์ วิธีการฝากตัวเป็นศิษย์นั้นแล้วแต่ข้อกำหนดของครูแต่ละท่านแต่ละสำนัก เช่น ด้วอย่างการฝากตัวเป็นศิษย์เพื่อเรียนสะล้อซึงซ่งของสำนักหนึ่ง ทำดังนี้

เมื่อครูรับไหว้แล้วครูจะสั่งให้ศิษย์นั้นนำสวดดอกไม้กลับไปไหว้พระที่บ้านของตน มีการถือเคล็ดว่า ถ้าศิษย์ผู้นั้นรักษาสวดดอกไม้ไว้เป็นอย่างดีหรือปฏิบัติตามที่ครูสั่ง ศิษย์ผู้นั้นจะเรียนสำเร็จ หากนำไปทิ้งขว้างหรือไม่รักษาศิษย์ผู้นั้นมักเรียนไม่สำเร็จ หลังจากนั้นก็รำเรียนวิชาจนจบหรือครูพิจารณาว่าศิษย์ได้รับความรู้เพียงพอแล้ว สมควรจะไปตั้งต้นเป็นตัวของตัวเองได้ ครูผู้สอนก็จะแบ่งครูให้โดยแบ่งดอกไม้ในชั้นครูเค้า มอบให้ศิษย์เพื่อนำไปเป็นเชื้อครูสำหรับห้างชั้นครูของตัวเอง การแบ่งครูในที่นี้หมายถึงการสืบครูของครูผู้สอนหรือที่เรียกว่า ครูเค้า โดยให้ศิษย์ ห้างชั้น คือจัดเตรียมชั้นมีเครื่องพิธีกรรมและเครื่องสังเวทตามจำนวนชั้นครูค่านั้น เพื่อให้ผู้ที่สืบครูสามารถเป็นครูสั่งสอนลูกศิษย์ต่อไปได้

การห้างชั้นครูเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก มีจำนวนเครื่องพิธีกรรมและเครื่องสังเวทตามที่ครูกำหนดไว้ ส่วนการนับถือครูหากลูกศิษย์ไม่ตั้งใจในตัวครูที่สอนหรือมีเหตุให้ต้องขัดเคืองกัน ศิษย์ไม่สามารถม่วงครูหรือเลิกนับถือครูที่สอนได้ เพียงแต่ไม่ไปไหว้ครูช่วงเดือนขึ้นปีใหม่ก็หมายถึงการเลิกนับถือ แต่ยังคงมีชั้นครูที่สืบมาเพราะนั่นหมายถึงครูเค้าไม่ใช่ครูที่ขัดเคืองกัน อนึ่ง เมื่อจะมีชั้นครูเป็นของตัวเอง คือสามารถเป็นครูได้แล้ว ต้องทำดังนี้

1. ขอแบ่งเชื้อครูจากชั้นครูที่ตนนับถือ หรือครูเห็นว่าสมควรจะสืบสายครูได้แล้ว ก็ให้อธิษฐานบ่งปากขอกับครู ครูจะแบ่งดอกไม้ในชั้นครูมอบให้เพื่อเป็นเชื้อครูสำหรับการห้างชั้นใหม่
2. ศิษย์เตรียมชั้นแล้วตั้งชั้นตามชั้นครูเค้า คือห้างชั้นตามแบบของครู ซึ่งครูจะบอกให้ว่าจำนวนเท่าไร มีอะไรบ้าง
3. ถ้าอยู่ในเมืองเชียงใหม่นิยมโยงชั้นที่เสาชินทิลก่อน ก่อนนำกลับมาไว้ที่บ้าน
4. หากต้องการสืบครูท่านอื่นอีก ต้องห้างชั้นเฉพาะครูท่านนั้นเพิ่มขึ้น
5. ถ้าเรียนสรรพวิชา หรือมีชั้นครูจำนวนมาก จะเปลี่ยนเป็นห้างชั้นหลวง หรือชั้น 108 เป็นชั้นรวมสรรพช่างแทน

มีคำหลายคำที่เกี่ยวข้องกับการสืบครูและการบูชาครูที่เหล่าศิษย์ทั้งหลายสมควรรู้ คือ

การโยงครู หมายถึงการนำเอาข้าวดอกดอกไม้ ภูปเทียนมาสักการะครู หรือในกรณีที่ถูกศิษย์ป่วย หรือมีเหตุการณ์พิเศษก็จะมีการจุดเทียนบอกกล่าวครู

การขึ้นผิครู หรือ ขึ้นครู หมายถึงการที่ลูกศิษย์ทำพิธีระลึกถึงคุณครูอาจารย์ จะมีพิธีเช่นไหว้ด้วยเครื่องพลีกรรม เช่น หัวหมู ไบยศรี และอื่น ๆ จากนั้นก็นำเครื่องพลีกรรมมาแจกจ่ายกันบริโภคน โดยเชื่อว่าจะทำให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ประสบแต่ความสุขความสมหวัง

การฟายครู หมายถึงพิธีที่ลูกศิษย์จัดทำขึ้น เพื่อขอขมาครูในกรณีที่ศิษย์ทำเกินกว่าครูสั่งสอนไว้ หรือในกรณีที่เจ็บไข้ไม่สบาย ญาติพี่น้องๆ ไม่สบายและหมอบได้ทำนายว่าผิครูก็จะต้องทำพิธีฟายครูคือการขอขมาดังกล่าว

การแบ่งครู หมายถึงกรณีที่ลูกศิษย์ได้ฝึกหัดกับครูจนชำนาญแล้วครูก็จะทำพิธี แบ่งครู ให้โดยลูกศิษย์จะจัดเตรียมเครื่องพิธี แล้วทำพิธีไหว้ระลึกถึงคุณครูอาจารย์ต้นตำรับ หลังจากนั้นแล้วก็จะแบ่งเครื่องพิธีระหว่างครูกับลูกศิษย์คนละครึ่ง ซึ่งเครื่องพิธีดังกล่าวก็เสมือนเป็นตัวแทนของครูที่ติดตามไปอยู่กับศิษย์

การเรียกครู หมายถึงการอาราธนาครูเข้าสู่ตน ให้ตั้งอยู่บนกระหม่อมเพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์อยู่ยงคงกระพัน

คำหัวครู หมายถึงการรดน้ำคำหัว ครูอาจารย์ตลอดจนพ่อแม่ เป็นการแสดงความคารวะและขอขมาหากได้ล่วงเกินครูอาจารย์

การเชิญครู หมายถึงการเชิญองค์คุณอันศักดิ์สิทธิ์ทั้งหมดที่สมมติว่าเป็นครู มาหาในตอนทีประกอบพิธีสำคัญ ผู้ที่สมมติว่าเป็นครูได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เทพเจ้าทั้งหลาย บิดามารดา การเชิญครูถือเป็นการเพิ่มพลังที่มีอยู่ให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีเรื่องราวเกี่ยวกับการสืบครูอีกมากมาย ส่วนรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับการหำขันและการโยงขัน มีดังนี้ เมื่อถึงปีใหม่สงกรานต์หรือเดือน 9 เหนือ จะมีการเปลี่ยนเครื่องพลีกรรมและเครื่องสังเวกันครั้งหนึ่ง ให้ทำดังนี้

1. ฉีกสวยดอกไม้ทิ้ง เก็บบางอย่างที่ใช้ได้เพื่อใช้ในการหำขันใหม่ในครั้งต่อไป เช่น ฉัตรหมาก เป็นต้น ถือเป็นมติ(ความคิด) จำลองเชื้อครู เหล้าใช้เลี้ยงตอนที่โยงขันแล้ว
2. โยงขันแล้วอธิฐาน มีน้ำเข้าหมันส้มป่อยทุกครั้ง จุดเทียน 2 เล่ม รูป 9 ดอก เปิดขวดเหล้าแล้วยกขึ้นอธิษฐาน วางไว้ในที่อันควร เอาดอกไม้จุ่มน้ำเข้าหมันส้มป่อยแล้วสลัดประพรมเครื่องพลีกรรมและเครื่องสังเวกันนั้น พออุปดับเป็นอันเสร็จพิธี

ขันครู

ขันครูเป็นภาชนะใส่ดอกไม้ธูปเทียนและเครื่องเคารพครูบาอาจารย์ที่ได้เคยสอนวิชาความรู้ให้หรือเป็นขันขึ้นครูในการถ่ายทอดรับเอาคาถาต่าง ๆ เป็นต้น ขันครูที่ใช้ประกอบในพิธีไหว้ครู ของล้านนา แยกออกได้เป็นสองส่วนคือ เครื่องพลีกรรม และเครื่องสังเวย ตัวอย่างการดาขันหรือการหำขันครูประเภทต่าง ๆ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ขันตั้ง โดยปกติจะเป็นดังนี้ (อาจมีรายละเอียดแตกต่างกันในแต่ละครูหรือในแต่ละสำนัก)

ชั้นตั้งเครื่อง 12

ใช้กับพ่อครูแม่ครูชั้นปฐม (ชั้นตั้งแรกเริ่ม) จะประกอบด้วยพานที่มีเครื่องคารวะคือ สวยหมาก 12 (ใส่ไว้ด้านขวา) สวยดอกไม้ 12 (ใส่ไว้ด้านซ้าย) กล้วย 1 เครื่อง มะพร้าว 1 ทะลาย ผ้าขาว 1 พับ ผ้าแดง 1 พับ เทียนแท่งละบาทละเพ็ญอย่างละ 12 ข้าวเปลือกหมีน ข้าวสารพัน หมากพันสาม เบี้ยพันสาม

ชั้นตั้ง 24

ใช้ไหว้ครูงานใหญ่ ถือเป็นชั้นของพ่อครูลำดับสอง มีดังนี้ ในพานมีเครื่องวาระคือ หมาก 32 ชุด จำนวน 32 ท่อน เบี้ยหมีน หมากหมีน ผ้าขาวผ้าแดงอย่างละพับหรือวา เทียน 32 คู่ สวยดอกไม้ 32 สวยหมาก 32 เทียนแท่งละบาทละเพ็ญ เหล้า 1 ไห (ขวด) เงิน 36 บาท

ชั้นตั้ง 108

เป็นเครื่องใหญ่สำหรับอาจารย์ที่มีวิชามาก หรือระดับบรมครู ในพานคารวะนั้นประกอบด้วย หมากสาย 130 สาย หมากชุด 108 ชุด สวยหมากสวยพลู 108 สวยดอกไม้รูปเทียน 108 ผ้าขาวผ้าแดงอย่างละ 1 วา 1 ดอก 1 คีบ เบี้ย 108 เงิน 108 บาทเหล้า 1 หมั้น (10 ขวด) มะพร้าว 1 ทะลาย กล้วย 1 เครื่อง ข้าวสาร 1 ถัง ข้าวเปลือก 1 ถัง น้ำตาล 1 ถัง น้ำอ้อย 1 ถัง น้ำ 1 ถัง อ้อย 1 ลำ หน่อ กล้วย หน่ออ้อย หน่อเผือกมัน อย่างละ 1 หน่อ ถั่วดำ ถั่วแดง งาดำ อย่างละ 1 คิว

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงการตั้งชั้นคารวะบูชาและเลี้ยงครูหอกครูตาบ ของสำนักหนึ่ง ผู้เขียนขอนำมาเล่าสู่กันฟังเพื่อให้เห็นลักษณะของการสืบครูจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ดังนี้

เรื่องนี้ ผู้เขียนบันทึกตามที่ครูแสบ (ธนชัย มณีวรรณ) เล่าให้ฟัง (1 กุมภาพันธ์ 2545) ท่านว่า การตั้งชั้นคารวะบูชาและเลี้ยงครูหอกครูตาบนี้สืบมาจากครูเค้าคือ พ่อครูคำสุข ช่างสาร ชาวบ้านแม่คือหรือบ้านแม่ทองปอง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ พ่อครูคำสุข เป็นครูเชิงครูตาบมีชื่อ สืบมาแต่โบราณ ข้อความคำร่ำนั้นบางคำไม่ทราบความหมาย จดจำถ้อยคำสืบกันมาตามลำดับ อาจแยกเขียนไปจากต้นตำรับ ผู้เขียนบันทึกตามเสียงที่ปรากฏ เครื่องประกอบพิธีกรรมและคำร่ำ มีดังนี้

อาวุธทุกชนิดที่ผ่านการใช้งานแล้วเป็นของโบราณล้วนแต่มีเจ้าของ ฉะนั้นการนำมาครอบครองหรือนำมาใช้งานใด ๆ อีกครั้ง จึงต้องมีการบอกกล่าวแก่เจ้าของเดิวก่อน โดยผ่านทางพิธี กรรม

เพื่อเป็นการบอกกล่าวขออนุญาต และเพื่อเซ่นไหว้คารวะบูชาเจ้าของเดิม พิธีนี้จะกระทำร่วมกับพิธี
เลี้ยงครูหอครูดาบ มีเครื่องประกอบพิธี คือ

| | |
|-------------------------|--------------------------------------|
| สวดดอกไม้ 4 | สวดหมากสวดพลู 4 |
| สวดรูป 4 | สวดเทียน 4 |
| ควักข้าวเปลือก 1 | ควักข้าวสาร 1 |
| ผ้าขาวผ้าแดง | ช่อ 4 |
| ฉัตรกระดาษ 1 | เหล้าขาว 1 (ขวด) |
| หมาก 1 (หัว) | หอกด้าม ดาบคู่ (เหล้าไม้แตกเทียมเอา) |
| เบี้ย, น้ำส้มป่อย 7 ผัก | แป้งเจิมหรือปูนหมาย |

ของเลี้ยงและของเซ่นไหว้ ประกอบด้วย

| | |
|---------------|-----------------|
| เหล้า 1 ไห | ไก่ต้ม 1 คู่ |
| ของกินคาวหวาน | ไข่ไก่ต้ม 2 ฟอง |

ขั้นตอนพิธีกรรม

ยกขันด้วยสองมือขึ้นจรดเหนือหัว ตั้งนะโม 3 จบ แล้วกล่าวคำเรียกครูบาอาจารย์ เพื่อมารับ
ของเซ่นไหว้และเพื่อปกป้องรักษา ดังนี้

หมอเฮย หมอเฮ้ย ลงแต่ลงดำ ลงมาสอนตุ๋น้า ก้าป็นมนต์โสนค้อน คูป้า คูหล้า ตั้ง
เหนือโห แสงโซโมลัน เป็นป้อโมอันย่อง ตั้งหมอโหลงโองฮ่าง หมู่แสนต่างป็นย้า ฟ้าแป้งก่า
ผาเม็งมัน เหตุอันอ้อ ผากหันวันต่อ ไต้แป้งเป็งโนเงเจจ้อย เมื่อนางให้ว่า แชวเอาไม่ไปยจว่า
ไปยคิงคบบ้ายว้าย สามเค้าสามควาเอาใส่หอม กอมคิงมา แดงมูจว่า แด้เฮา หมอเฮยหมอ
เฮย

คำเชิญครูบาอาจารย์อยู่เพื่อปกป้องรักษา

หมอเฮย หมอเฮ้ย อยู่แต่อยู่ดำ อยู่ตุ๋นจิงกุหลุมมี ป็นสายดำวันโหลง ตกหายป้ายหลอย
อ้าเมอหลายอยู่แต่จะดำ

คำเรียกครูเพื่อชมคมอาวุธต่าง ๆ

โอมปุก ๆ กูจะปุก ปือครูกูหือตีน ปือครูกูไปที่อื่นนานมา กูจักเรียกพ่อครูกูมาแหล่งที่มา แหล่ง โอมสิทธิการ ครูบาอาจารย์หือแก่กู ได้จื่อว่าปู้เหล็กหมอห้อย เหล็กตงน้ำก็บ่ห้าม ห้อย เหล็กตงดินเกิดเป็นเงินอ่อนอ้อย กอนข้าตวงก็หือหัก กอนข้าทัก ก็หือตบ กอนข้าลูปก็หือห้อยอ่อนไปมา ลูปตาเนื้ออย่าหือเข้า เหล็กปู้เตมาเป็นเงิน เหล็กอยามินตาได้ เหล็กนื้อยู้ได้ อาคม โอมกายะวะละ โอมสวาหับเท็ก เพียง

เมื่อกล่าวคำเสร็จ ให้จุดธูปแล้วนำไปปักตามของเซ่นไหว้ต่าง ๆ ให้ครบ แล้วรอนธูปใหม่หมด ก้านจิงนำน้ำส้มป่อย 7 ผักพรมหอกดาบให้ทั่ว พร้อมกับกล่าวคำชมอาวุธต่าง ๆ 3 จบ แล้วใช้แบ่งเจิม หรือปูนเจิมหมาย แสดงการเป็นเจ้าของอาวุธนั้น เป็นอันเสร็จพิธี

อีกตัวอย่างหนึ่งคือการห้างขันครูขอ ในพิธีไหว้ครูขอ ซึ่งบรรดาลูกศิษย์ทั้งหลายจะพร้อมกัน โยงครู ไหว้ครูจะเริ่มเมื่อเดือน 9 เหนือ ช้างขึ้น มีเครื่องพิธีกรรมประกอบดังนี้

1. สวยหรือกรวยดอกไม้ 16 สวย ใส่ดอกไม้รูปเทียนครบ
2. สวยหมากหรือพลู 16
3. คvikหรือกระทงข้าวเปลือกข้าวสารอย่างละ 1 กระทง
4. ผ้าขาว 1 วา
5. ผ้าแดง 1 วา
6. กล้วย 1 เครือ
7. มะพร้าว 1 ทะลาย
8. หัวหมู 1 หัว
9. ไก่ 4 ตัว เป้ง 2 ตัว ต้ม 2 ตัว
10. เหล้า 1 ไห (1ขวด)
11. ข้าวสุก 1 กล่อง
12. ส้มป่อย 1 ชัน
13. เครื่องดนตรีสำหรับขอ ประกอบด้วย ปีซิ่งสะล้อ ซอ

เริ่มพิธี

พ่อครูแม่ครูมานั่งพร้อมกันลูกศิษย์ขอและช่างปีมาพร้อมกัน พ่อครูแม่ครูจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยแล้วและนำลูกศิษย์กล่าวคำไหว้ครู ดังนี้

“สาธุ สาธุ ข้าแต่พ่อครูเฝ้าแม่ครูเฝ้า ครูเค้า ครูปลาย ครูย้ง บัดนี้ ข้าพเจ้า (ออกชื่อลูกศิษย์) ได้นำมายังเครื่องสักการบูชาทั้งหลายมวลงนี้ เพื่อว่าจักมาคารวะไหว้สาวยังบุญคุณพ่อครูแม่ครูเจ้าที่ได้เบิกสอนมาตั้งแต่ปฐมะแรกเค้าตาตราบต่อทำได้ถึงได้เป็นช่างขอ ช่างปีได้รับการติเตือนผ่อคอยประดุจดั่งพ่อแม่ ปู่ป้าลงตา ท่านหากมีบุญคุณอนันตาทาหาที่สุดบได้ ผู้ข้าขอน้อมไหว้วันทา

ขออัญเชิญพ่อครูแม่ครูทั้งหลายมารับเอาเครื่องพลีกรรมบูชา แล้วขอมาสั่งพิทักษ์รักษายังตนตัวแห่งผู้ข้าหรือปราศจากอุปัทวะกังวลอนตรายทั้งหลาย แล้วหรือจำเจริญด้วยกายิกสุขเจตสิกสุขไปสู่วันชู่ยาม

ผู้ข้าจักเอาคำขอทั้งหลายหือเป็นปัจจัยแห่งความสนุกสนานม่วนจัน ขอหือมีปฏิ ภาณโหวหารฉับพลันเฉลียวฉลาดสามารถตอบได้กล่าวกลอนเจี้ยแจ้ง แต่งประญาปัญญากล้าคมแท้ อยาได้แพ้แก่ ศัตรูแต่เทอะ สิทธิกิจจ้ง สิทธิกัมมัง สิทธิลาภัง สิทธิมหาสุขัง สิทธิมหายสัง आयुวัฒน์ง สุขัง พลัง สทา โสทธิ ภาตุ เมฯ ”

การแบ่งครูขอ

หลังจากที่ลูกศิษย์มาเรียนจากพ่อครูแม่ครูจนชำนาญแล้ว ต่อไปจะมาขอแบ่งครูจากพ่อครูแม่ครู จะต้องตระเตรียมเครื่องพิธีไหว้อย่างขึ้นต้น แล้วพ่อครูแม่ครูจะทำการแบ่งโดยการกล่าวเป็นโหวหารว่า “ต่อไปขออาราธนาพ่อครูเฝ้าแม่ครูเฝ้า ครูเค้าครูปลาย ครูตายครูย้ง ได้ไปอยู่กับ (ผู้ขอแบ่ง) ขอหือไปชุมขางรักษายังตัวตนเอหา หือพันภัยยะอุปัทวะกังวลอนตรายทั้งหลายแล้วหืออุมิจำเจริญสืบไปภายหน้ารุ้งรุ้งแต่เทอะ” จากนั้นก็ทำการแบ่งเครื่องสังเวคคนละครึ่ง เช่นสวยดอกไม้ 16 สวยแบ่งไป 8 สวย ไว้ที่พ่อครูแม่ครู 8 สวย ไก่ 4 ตัวแบ่งเอาไก่ไป 2 ตัว เป็นต้น พ่อแบ่งเสร็จพ่อครูแม่ครูต้องตามไปส่งลูกศิษย์ถึงที่อยู่ แม้จะอยู่ไกลแสนไกลก็ต้องไปส่ง เมื่อไปถึงแล้วจะมีพิธีเลี้ยงต้อนรับ พร้อมกับตั้งวงซออุ่มจันฉลองการแบ่งครู เป็นงานที่มีชาวบ้านมาร่วมด้วยอย่างสนุกสนานงานหนึ่ง

คำสั่งท้าย

จากตัวอย่างพิธีการตั้งชั้นคารวะบูชาและเลี้ยงครูหอกครูตาบและไหว้ครูขอ และการห่างชั้นครูขอ แสดงให้เห็นการสืบสายยายยาวสรรพช่างของชาวล้านนา ถือเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติภารกิจศรัทธาระหว่างศิษย์ที่มีต่อครู เป็นงานที่ผู้ทำมีความภูมิใจและผู้ที่ได้รับการคารวะบูชาก็มีความภูมิใจด้วย การกำหนดจำนวนเครื่องพิธีกรรมและเครื่องสังเวกรรมทั้งชั้นตอนต่าง ๆ อีกทั้งระบบความเชื่อเรื่องการไหว้ครูนั้น ในแต่ละครูช่างแต่ละสาขาก็จะแตกต่างกันออกไป แล้วแต่จะรับแบบอย่างครูเค้ามาร้อย่างไร ดังนั้นเราจึงมักได้ยินคำว่า ไช้ หรือ ไม้ไช้ ต้องอย่างนี้้อย่างนั้น หรืออย่างนั้นถูกอย่างนี้ผิด เป็นต้น

การที่ล้านนาเป็นแหล่งรวมสรรพช่างดังที่กล่าวมานี้ จึงไม่แปลกใจที่ลูกศิษย์จะเป็นผู้ผูกติดกับครูใครครูมัน กล่าวคือ ครูของใครก็ย่อมจะดีและวิเศษกว่าครูของคนอื่น ๆ และเนื่องจากการรับเอามาเป็นครูถือเป็นภาระผูกพันชั่วชีวิต ดังนั้นก่อนฝากตัวเป็นศิษย์จึงต้องเลือกสรรครูจนเป็นที่พึงใจ เพราะเมื่อแบ่งเชื้อครูมาดาชั้นครูของตนเองแล้ว ไม่สามารถละทิ้งภาระหน้าที่ความเป็นศิษย์ที่มีต่อครูได้ ถึงแม้จะขัดเคืองกับครูผู้สอนก็ตามแต่กับครูเค้า (ครูของครู) ศิษย์ต้องปฏิบัติด้วยความคำนับครพยำเสมอ เพื่อให้เกิดสิริมงคลแก่ตนและสรรพวิชาที่ได้เรียนมา

การที่มีพ่อครูแม่ครูชาวล้านนาอยู่หลากหลายสรรพช่าง จึงมีบ้างที่แต่ละครูย่อมขัดเคืองกันหรือกล่าวโดยตรงคือ ครูฉันดีกว่าครูเธอ ซึ่งเป็นธรรมดาของมนุษย์ หากเป็นศิษย์ช่างชอกก็จะใช้วิธีประลองฝีมือปากกันหรือสรรพช่างอื่น ๆ ก็แสดงผลงานให้ประจักษ์ แต่จากประสบการณ์ของผู้เขียนยังไม่เคยเห็นการทะเลาะเบาะแว้งต่อหน้ากันระหว่างครูต่อครู สำนักต่อสำนัก อาจมีบ้างที่ผ่านกระบวนการของศิษย์และการพูดในที่รโหฐาน แต่รอยร้าวต่าง ๆ อันที่สร้างความคัดเคืองกันมักประสานกันโดยง่าย เนื่องจากความเป็นคนล้านนาเช่นเดียวกัน และต่างก็มีครูสืบเค้ามาจากพระรัตนตรัยเช่นเดียวกัน อีกทั้งงานโหนดงานนั้นก็มักจะพบปะกันตลอด ขอเพียงแต่มีสื่อกลางและการพูดจาให้เข้าใจกันสุดท้ายทุกฝ่ายก็ต่างสมานฉันท์

เชิงช่างฝีมือของครูขอในแต่ละสำนักนั้น ส่วนมากสำนักใดสำนักหนึ่งจะมีขีดข่องกันเฉพาะสำนัก ความตื่นเต้นสำหรับผู้ฟังจะน้อยกว่าการข่องกันกับต่างสำนักหรือต่างครู เพราะเชิงของครูแต่ละท่านมักปรากฏชัดในการสอน หากลูกศิษย์ไม่รู้จัก ลักจำ เอามาจากสำนักอื่น ความสามารถก็ไม่ต่างจากครู แต่หากต้องการชื่อเสียงมากขึ้น ศิษย์จึงต้องศึกษาหาวิชาการจากสำนักอื่นเพิ่มเติม

การศึกษาเรื่องเดียวกันจากหลากหลายครูนั้น เหมือนกับเป็นข้อห้าม หากแต่ครูเองก็ไม่ถือเป็นเด็ดขาด คล้ายกับจะเข้าใจว่าศิษย์ของตนต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนแบบครูพักลักจำ จะสังเกตเห็นว่า สิ่งที่ศิษย์แอบศึกษาเพิ่มเติม นั้น มักจะเก่งและมีเส้นที่ดีกว่าเสมอ น่าสนใจกว่าเสมอ ถือเป็นการตกแต่งสรรพช่างของสำนักตนให้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น การเรียนพ้องเชิงพ้องดาบ หากผู้เรียนรู้จักสังเกตเก็บมาด้วยความวิริยะจดจำ แล้วนำมาปรับใช้ ย่อมสร้างเสน่ห์ให้แก่ผู้พบเห็น ส่วนการเรียนคาถานั้น การได้มาด้วยการแอบจำมาใช้ ท่านว่า เข้มขลังมากกว่าการสืบจากครูด้วยซ้ำ ดังนั้นจึงเหมือนเป็นชนบหรือจารีตว่าครูจะไม่ถ่ายทอดสรรพวิทยากรเชิงช่างให้ให้แก่ศิษย์จนหมดสิ้น จะคงค้างไว้บางส่วน เพื่อมิให้ศิษย์คิดล้างครู เช่น แม่ปืดไม้ตายในพ้องดาบพ้องเชิง ส่วนการดนตรีก็จะค้างเม็ดหรือลูกเล่นสำคัญไว้ เพื่อให้เป็นมนต์เสน่ห์สำหรับศิษย์ หรืออาจเพื่อให้เป็นสายใยผูกพันระหว่างครูกับศิษย์หลังจากจบการศึกษาแล้ว เพราะเรื่องศิษย์ล้ำครูอดเก่งกว่าครูนักปรากฏอยู่เสมอ

ความมั่งคั่งของระบบการสืบสานสรรพช่างของพ่อครูแม่ครูชาวล้านนานั้น เป็นวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกในแผ่นดินทิพย์แห่งนี้ เป็นการโยงขยายเครือข่ายความผูกพันกัน เป็นระบบครูกับศิษย์ เพื่อนกับเพื่อนอย่างแน่นแฟ้น ทำเนียบพ่อครูแม่ครูจึงเป็นการบันทึกเรื่องราวและผลงานให้ประจักษ์แก่แผ่นดิน เพื่อให้ยุวชนชาวล้านนามีสิทธิ์เลือกเรียนสรรพช่างต่าง ๆ ได้ ถึงแม้สรรพช่างบางช่างดังกล่าวอาจไม่ใช่ปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิต แต่รับรองว่าเป็นวิถีชีวิตของชาวล้านนาโดยแท้ และเมื่อเป็นวิถีชีวิตก็หมายถึงวัฒนธรรมอันงดงามนี้ ยังคงคงอยู่กับล้านนาตราบดินสิ้นฟ้า แล.

บทที่ 3

ฐานข้อมูลครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนา

การทำงานของคณะผู้วิจัยโครงการ “โครงการวิจัยฐานข้อมูลครู พ่อครู แม่ครูพื้นบ้านล้านนา” ในครั้งนี้ เริ่มต้นโดยรวบรวมรายชื่อครู พ่อครูแม่ครูที่เคยร่วมงานกับโองเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา มาแล้ว และจากนั้นจะขยายออกไปสู่พ่อครูแม่ครูในชุมชน หรือ พ่อครูแม่ครูที่ยังไม่เคยร่วมงานกับโองเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนามาก่อน แต่ด้วยเวลาในการเก็บข้อมูลอันจำกัด คณะผู้วิจัยจึงสามารถรวบรวมข้อมูลครู พ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนาในการวิจัยครั้งนี้ได้เพียง 71 ท่าน ซึ่งครูและพ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนาที่คณะผู้วิจัยยังไม่ได้เก็บข้อมูลนั้นยังมีอีกมากมาย ซึ่งจะได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในโครงการต่อไป

เนื้อหาของข้อมูลของครูและพ่อครูแม่ครูนั้นจะประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ประวัติส่วนตัวของครู พ่อครูแม่ครู ที่อยู่ติดต่อได้ ประสบการณ์การศึกษาเล่าเรียนในวิชาชีพที่ได้รับยกย่องให้เป็นครู หรือพ่อครูแม่ครู ประสบการณ์การถ่ายทอดวิชาความรู้สู่คนรุ่นหลัง ผลงานที่ได้ทำผ่านมาและ เกียรติคุณที่ได้รับจากการทำงานในสาขาอาชีพนั้นๆ

ฐานข้อมูลครู และพ่อครูแม่ครูจะเรียงลำดับไปตามสาขาวิชาและมีจำนวนครูและพ่อครูแม่ครู ดังนี้

1. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านดนตรีพื้นเมือง
มีจำนวน 7 คน แยกเป็นชาย 7 คน หญิง - คน
2. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านฟ้อนเจิง
มีจำนวน 3 คน แยกเป็นชาย 3 คน หญิง - คน
3. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านฟ้อนพื้นเมือง
มีจำนวน 2 คน แยกเป็นชาย - คน หญิง 2 คน
4. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านศิลปะล้านนา
มีจำนวน 2 คน แยกเป็นชาย 2 คน หญิง - คน
5. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านวรรณกรรมล้านนา
มีจำนวน 2 คน แยกเป็นชาย 2 คน หญิง - คน
6. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านภาษาล้านนา
มีจำนวน 7 คน แยกเป็นชาย 7 คน หญิง - คน

7. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านของเล่นเด็กล้านนา
มีจำนวน 12 คน แยกเป็นชาย 9 คน หญิง 3 คน
8. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านตุ๊ก - โคม
มีจำนวน 5 คน แยกเป็นชาย 3 คน หญิง 2 คน
9. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านช่างขอ
มีจำนวน 12 คน แยกเป็นชาย 8 คน หญิง 4 คน
10. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านหมอมือง
มีจำนวน 5 คน แยกเป็นชาย 7 คน หญิง - คน
11. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านการทำเครื่องสักการะ
มีจำนวน 2 คน แยกเป็นชาย - คน หญิง 2 คน
12. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านการทำเครื่องเงิน
มีจำนวน 2 คน แยกเป็นชาย - คน หญิง 2 คน
13. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านการทำงานไม้
มีจำนวน 1 คน แยกเป็นชาย 1 คน หญิง - คน
14. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านการทำเครื่องเงิน
มีจำนวน 1 คน แยกเป็นชาย 1 คน หญิง - คน
15. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านการทำกลองและการตีกลอง
มีจำนวน 4 คน แยกเป็นชาย 4 คน หญิง - คน
16. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านการทำจักสาน
มีจำนวน 2 คน แยกเป็นชาย 2 คน หญิง - คน
17. ครูและพ่อครูแม่ครู ด้านการทอผ้า
มีจำนวน 2 คน แยกเป็นชาย - คน หญิง 2 คน

รวมจำนวนครูและพ่อครูแม่ครูทั้งหมด 71 คน แยกเป็นเพศชายจำนวน 56 คน เพศหญิง
จำนวน 15 คน ดังรายละเอียดที่ได้รวบรวมต่อไปนี้

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ดนตรี

ชื่อ นายสมบูรณ์ กาวิชัย

ประวัติ

วัน เดือน ปีเกิด 27 ธันวาคม 2516

ภูมิลำเนาเดิม โรงพยาบาลสวนดอก จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายสมนึก - นางสมหวัง กาวิชัย

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 38 บ้านเมืองสาทรหลวง ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 802880

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ปวช.3 ช่างยนต์

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) งานช่างและงานหัตถศิลป์ต่างๆของล้านนา หัดทำเองมาตั้งแต่ยังเด็ก โดยการสังเกต เช่นเครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์ขึ้นทุกชิ้นจะต้องศึกษาโครงสร้างของมันอย่างดีเสียก่อนที่จะทำ ประสบการณ์จะเป็นเครื่องชี้แนะให้รู้ว่าผิดถูกอย่างไร และการที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับสละคนอื่นก็ทำให้เป็นการเปิดโลกทัศน์การทำงานในด้านนี้ให้กว้างออกไป

(วิชาการ) งานคีตศิลป์ ดนตรีพื้นเมือง สละ ล้อ ซึ่ง พิณ เบ็ญชะ ไม่เคยเรียนดนตรีกับใครมาก่อน แต่เมื่อตอนเป็นเด็กนั้น คุณจรัล มโนเพ็ชร มีชื่อเสียงมาก อยากจะเล่นกีตาร์ได้เหมือนคุณจรัล จึงพยายามเก็บเงินเพื่อจะซื้อกีตาร์ เก็บเงินได้ 150 บาทไปไนท์ บาซาร์ เห็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง คล้ายกีตาร์จึงซื้อมา พอเอากลับมาบ้านทุกคนก็บอกว่าไม่ใช่กีตาร์ แต่เป็นซิ่ง ไม่มีใครเล่นเป็นเลย แต่ตาเล่นได้จึงขอให้ตาเล่นให้ฟังและขอให้ตาสอน แต่ตาบอกว่า ซองอย่างนี้เขาไม่สอนกัน ครูบอยจึงพยายามแกะเพลงจากเทปและเล่นได้ด้วยตนเอง จากนั้นจึงหัดเล่นเครื่องชนิดดนตรีชนิดอื่นๆอีก โดยทั้งหมดนั้นเป็นการเรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเองทั้งสิ้น

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างฝีมือ ศิลปินอิสระ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ตั้งแต่เริ่มเรียนรู้อันถึงปัจจุบัน ได้ทำงานช่างมาเป็นระยะเวลาประมาณ 20 ปี และสำหรับงานดนตรีนั้น ใช้ระยะเวลาตั้งแต่การเรียน การฝึกฝนจนถึงปัจจุบันประมาณ 15 ปี โดยฝึกฝนหาความรู้เสมอ หัดทำหัดเล่นให้เกิดทักษะความชำนาญ ส่วนเรื่องเวลาที่ทำงานนั้น สามารถทำงานได้ทุกเวลา

ผลงานที่ผ่านมา

- งานช่าง - ชนะเลิศประกวดขลุ่ยประดู่ป่าของจังหวัดเชียงใหม่ 7 ปี
- ชนะเลิศการประกวดโคมเชียงใหม่
 - เป็นผู้ทำปราสาทนกหัสดี ให้กับงานศพของท่านเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่
 - ทำปราสาทศพให้กับงานศพคุณจรัล มโนเพ็ชร
 - ผลิตเครื่องดนตรีพื้นเมือง ซึ่ง สะล้อ ซอ ฉิ่ง เปียะ เป็นจำนวนมาก
 - สร้างหอธรรมวัดเมืองสาทรหลวง
- งานดนตรี - หัวหน้ากลุ่มลายเมือง และถ่ายทอดให้กับสมาชิกของกลุ่ม นักดนตรี และผู้ที่สนใจทั่วไป
- ร่วมแสดงในคอนเสิร์ต “พินเปียะ ปลายวสันต์วัสสา” ณ กองดี สตูดิโอ ปี พ.ศ.2544

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในฐานะผู้ที่เล่น ซึ่งได้ยอดเยี่ยม โดยได้รับรางวัล ณ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 จังหวัดลำปาง
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนาที่ประเทศไต้หวัน ในปีพ.ศ. 2543
- บันทึกเทปพินเปียะลายเมือง ในปีพ.ศ. 2544
- ร่วมแสดงในงานธรรมคีตาโลก ณ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2543
- ร่วมแสดงในงานธรรมคีตาโลก ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา ปี พ.ศ.2544

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ดนตรี

ชื่อ นายประสงค์ แสงงาม

ประวัติ

วัน เดือน ปีเกิด 22 พฤศจิกายน 2522

ภูมิลำเนาเดิม 324 หมู่ 6 ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายสุภาพ แสงงาม – นางอำพร แสงงาม

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 324 หมู่ 6 ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ -

ที่อยู่ปัจจุบัน โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา 35 ถนนรัตนโกสินทร์ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-244231, 053-244232

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาควิชาศิลปะไทย คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ดนตรีพื้นเมือง เรียนจากชาวบ้านในอำเภอเชียงดาว ตั้งแต่เรียนมัธยมปีที่ 1 เพราะมีเครื่องดนตรีอยู่ที่บ้าน เพื่อนมอบให้ แต่ไม่ได้เล่น เพราะเสียด้วย แต่ป่าบอกว่ามีคนข้างบ้านเล่นซึ่งเป็น ป้าจึงเอามาให้คนข้างบ้านซ่อม พอซ่อมเสร็จก็เล่นให้ฟัง จึงเกิดความประทับใจและอยากจะเรียนบ้าง จึงขอเรียนกับคนข้างบ้าน โดยซื้อเหล้าไปแลกวิชา เรียนแบบโบราณ คือครูเล่นให้ฟังแล้วให้ดูมือ จำทำนองเพลง ไม่ได้เรียนโน้ตเพลง และมีการทดสอบด้วยการจูดรูปเพื่อต่อเพลง ให้หัดเพลงให้ได้ภายในเวลาที่รูปจะหมดก้าน โดยเริ่มแรกใช้รูป 5 ดอก 3 ดอก จนลดลงมาเหลือเพียง 1 ดอก

เพลงที่เริ่มเรียนจะได้แก่เพลงอ้อ เพลงขอ เพลงพม่า ล่องแม่ปิง ใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี แต่ไม่สม่ำเสมอ หลังจากที่มีพื้นฐานแล้วก็ไปหาซื้อเทปมาเปิดฟังและแกะเล่นเอง จนสามารถเล่นดนตรีพื้นเมืองได้หลากหลาย จึงชวนเพื่อนๆ มาเล่นด้วยกันเป็นวง เมื่อเข้ามาศึกษาต่อในตัวเมือง ก็

ได้รู้จักนักดนตรีหลายคนและมีโอกาสเข้าไปทำงานที่ศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่ จึงเป็นการฝึกฝนฝีมืออยู่ตลอด

(วิชาการ) ตัดตุ้บ ต้องกระดาศ จักสานสัตว์- เริ่มเรียนตั้งแต่อยู่มัธยมต้นปีที่ 3 โดยเรียนจากญาติที่เชียงใหม่ และมีโอกาสเข้ามาเรียนกับพ่อน้อยสิงห์แก้ว มโนเพชร และพ่อครูเสถียร ณ วงศ์รักษ์ จากนั้นจึงฝึกฝนฝีมือด้วยตัวเอง

การแต่งคร่าวขอ -- นิสัยชอบฟังคร่าว เพราะแถวบ้านมีแม่จ้อยชอบจ้อย อ่านคร่าว จึงชอบไปฟังและถอดเนื้อความออกมา ดูฉันทลักษณ์ และหัดแต่งเองจนถูกต้องฉันทลักษณ์ จึงส่งไปรายการวิทยุของพ่อครูอานวย กล่าวพิศ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ นักศึกษา

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนดนตรีพื้นเมืองให้กับเยาวชนในโครงการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา และเป็นวิทยากรให้กับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อบรรยายเรื่องดนตรีพื้นเมืองและงานหัตถกรรมล้านนาอยู่บ่อยครั้ง โดยมากใช้เวลาในวันเสาร์-อาทิตย์เพื่อสอนเยาวชนที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

ผลงานที่ผ่านมา

- เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มเยาวชน "รักษาล้านนา" เพื่อรวมกลุ่มเยาวชนที่สนใจดนตรีพื้นเมืองให้มาเล่นดนตรีด้วยกัน
- ร่วมแสดงกับกลุ่มรักษาล้านนาในงานสืบสานล้านนา 5 ปี
- ร่วมแสดงดนตรีระดับชาติหลายครั้ง เช่นงาน ไทยเที่ยวไทย จัดโดย ททท.
- วิทยากรให้กับโรงเรียนในสังกัดเทศบาล บรรยายเรื่องดนตรีพื้นเมืองและงานหัตถกรรมล้านนา
- ครูสอนดนตรีพื้นเมืองให้กับเยาวชนในโครงการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลชนะเลิศการแต่งคร่าวเรื่องภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนา ในงานสืบสานล้านนา ครั้งที่ 2

- โล่เกียรติคุณจากโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาในการร่วมกิจกรรมทุกครั้ง
- แสดงดนตรีพื้นเมืองหน้าพระที่นั่ง ถวายสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เป็นการส่วนพระองค์ ณ จังหวัดนครนายก
- รางวัลชนะเลิศประกวดดนตรีพื้นเมือง ที่อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
- รางวัลนักศึกษาผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดีเด่น จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ดนตรี

ชื่อ นายภานุทัต อภิชนารง

ประวัติ

วัน เดือน ปีเกิด 21 กรกฎาคม 2517

ภูมิลำเนาเดิม บ้านพันตาเกิน ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ชื่อบิดา มารดา นายสวัสดิ์ อภิชนารง - นางนันทิมา ห้วยแป

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 107 หมู่ 10 ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 01-8825370

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ชั้นกลางปีที่ 3

การสอบทอติวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เรียนดนตรีด้วยตัวเองตั้งแต่มัธยมต้น ฝึกฝนจากการฟังเทปดนตรีหลายๆประเภท หลากๆวง จากศิลปินหลายๆคน ฟังจากนักดนตรีรุ่นเก่า และสอบถามกลเม็ดการเล่นจากศิลปินรุ่นพี่ และได้ฝึกฝนจากรุ่นพี่ชมรมที่บ้านล้านนา สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ศิลปินอิสระ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ได้ทำงานในงานดนตรีแขนงต่างๆ แต่ยึดแนวดนตรีพื้นเมืองเป็นหลัก เช่น บรรเลงดนตรีพื้นเมือง บรรเลงดนตรีพื้นเมืองประยุกต์เข้ากับดนตรีสากล บรรเลงดนตรีประกอบในเพลงลูกทุ่ง โฟล์กซอง และอีกหลากหลายแนว แต่โดยมากจะแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นล้านนา

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนดนตรีพื้นเมืองให้แก่ผู้สนใจ ที่วัดลอยเคราะห์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ
- ผลิตสื่อการเรียนการสอนดนตรี เช่น เทปสอนดนตรี หนังสือโน้ตเพลง ฯลฯ
- ผลิตเพลงบรรเลงดนตรีพื้นเมืองอย่างน้อย 15 อัลบั้ม วางขายตามท้องตลาด

- ร่วมแสดงและเผยแพร่วัฒนธรรมที่ประเทศญี่ปุ่น 2 ครั้ง
- เป็นตัวแทนนักร้องภาคเหนือในงาน 60 ปีลูกทุ่งไทย ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
- ร่วมแสดงดนตรีพื้นเมืองหน้าพระที่นั่งหลายครั้ง
- เป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับดนตรีพื้นเมือง ให้กับสถานศึกษาต่างๆทั่วจังหวัดเชียงใหม่
- เป็นศิลปินนักร้อง นักแต่งเพลงคำเมืองที่เป็นที่รู้จักกันในวงการบินไทย

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลชนะเลิศการประกวดขบวนพาเหรด ในงานมิโคซูจิพาเหรด ณ ประเทศญี่ปุ่น
- ชับร้องเพลงหนานเย็น ได้รางวัลอัลบั้มยอดเยี่ยม รางวัลสี่สีนอวอร์ด ครั้งที่ 45
- รางวัลชนะเลิศประกวดดนตรีพื้นเมืองระดับภาคเหนือ ณ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 จังหวัดลำปาง โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- รางวัลผู้มีผลงานดีเด่น เพชรราชภัฏ และเพชรล้านนา ครั้งที่ 45

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ดนตรี

ชื่อ นายบุญยิ่ง กันธวงค์

ประวัติ

วัน เดือน ปีเกิด 25 พฤศจิกายน 2522

ภูมิลำเนาเดิม 44 หมู่ 8 ตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายสัญญา-นางอำนวยการ กันธวงค์

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 44 หมู่ 8 ตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 01-5953664

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต(ดนตรีศึกษา) สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ดนตรีพื้นเมือง – เรียนกับครูอุดม หลีตระกูล (ครูเขียด)

ปี่ชอ – เรียนกับพ่อขวัญดา เจียนตา

ทั้งดนตรีพื้นเมืองและปี่ชอนั้น เริ่มเรียนมาตั้งแต่อายุ 11-12 ปี (ปีพ.ศ.2535) โดยเรียนดนตรีในโรงเรียนแล้วชวนชวายเป็นไปเรียนกับพ่อครูต่างๆ เมื่อไปขอเรียนแล้วพ่อครูเห็นว่ามีแววจึงชวนไปเล่นดนตรี ต่อมาเลยไปขอขึ้นชั้นครูกับพ่อครูทุกคน จะนับเป็นเวลาเรียนที่แน่นอนไม่ได้ เพราะการไปเล่นดนตรีร่วมกันก็ถือว่าการเรียนอย่างหนึ่ง การได้เห็นตัวอย่างและจดจำ หรือใช้วิธีครูพักลักจำก็ทำให้ได้ความรู้มากมาย

แต่การเรียนกับพ่อครูทั้งหมดนั้นไม่ได้เรียนในระบบตัวโน้ต แต่จะใช้วิธีจดจำเอาเอง ระบบตัวโน้ตนั้นมาเรียนเมื่อเข้าเรียนในระดับปริญญาตรี

(วิชาการอง) ฟ้อนดาบ – เรียนกับพ่อครูสุ่ม (สมพงษ์ ชัดเนตร) สำนักดาบฟ้าฮ่าม ประมาณปี

พ.ศ.2539 มีการขึ้นชั้นครูอย่างถูกต้องก่อนเรียน

ช่างทำเครื่องดนตรี – เรียนกับช่างบุญรัตน์ ทิพรรัตน์ บ้านเสียงไทย เรียนได้ประมาณ 1-2 ปี
ทำซิ้ง สะล้อ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ นักดนตรีพื้นเมือง

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำงานด้านศิลปะการแสดงพื้นเมืองมานานตั้งแต่เริ่มเรียนแล้ว จนถึงปัจจุบันได้ทำงานร่วมกับหลายหน่วยงานด้วยกัน ดังนี้

- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องดนตรีพื้นเมืองให้กับสถานศึกษาในเชียงใหม่หลายแห่ง
- สอนดนตรีพื้นเมืองที่วัดเกาะกลาง คนที่เรียนมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตั้งเป็นชมรม เริ่มสอนมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2544 โดยสอนในช่วงปิดเทอม
- สอนดนตรีพื้นเมืองที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ในวันเสาร์-อาทิตย์ เริ่มสอนมาได้ 2 หลักสูตร
- ช่วยสอนดนตรีพื้นเมืองที่วัดลอยเคราะห์เป็นบางครั้งคราว
- รับเชิญไปสอนนักศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ภาคค่ำ ในปีการศึกษา 2544

ผลงานที่ผ่านมา

- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องดนตรีพื้นเมืองให้กับสถานศึกษาในเชียงใหม่หลายแห่ง
- สอนดนตรีพื้นเมืองที่วัดเกาะกลาง คนที่เรียนมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตั้งเป็นชมรม เริ่มสอนมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2544 โดยสอนในช่วงปิดเทอม
- สอนดนตรีพื้นเมืองที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ในวันเสาร์-อาทิตย์ เริ่มสอนมาได้ 2 หลักสูตร
- ช่วยสอนดนตรีพื้นเมืองที่วัดลอยเคราะห์เป็นบางครั้งคราว
- รับเชิญไปสอนนักศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ภาคค่ำ ในปีการศึกษา 2544

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ใบเกียรติบัตรจากโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ในการร่วมแสดงในกิจกรรมต่างๆ
- แสดงดนตรีหน้าพระที่นั่งหลายครั้ง

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ดนตรี

ชื่อ นายเกียรติพงษ์ แสงราช

ประวัติ

วัน เดือน ปีเกิด 24 ธันวาคม 2524

ภูมิลำเนาเดิม บ้านหนองไคร้ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายดวงคำ แสงราช - นางกิตติมา อินทจักร์

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 246/4 หมู่ 6 ตำบลหนองจ้อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-853143

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ปวช. สาขาช่างไฟฟ้า ปัจจุบัน (พ.ศ.2545) ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ที่

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ วิชาเอกดนตรีศึกษา

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) กลองสะบัดชัย – เรียนและฝึกฝนมาจากพ่อหนานดำรงค์ บ้านท้อ โดยพ่อหนานมาสอนที่วัดหนองไคร้ ศรีทรายมูล และบางครั้งก็เดินทางไปเรียนที่บ้านพ่อหนานเองด้วย โดยเริ่มเรียนตั้งแต่ประมาณปีพ.ศ.2538 เป็นเวลา 1 เดือนเต็ม จากนั้นจึงใช้วิธีฝึกฝนด้วยตนเอง

(วิชาการ) ดนตรีพื้นเมือง – เริ่มเรียนดนตรีพื้นเมืองจากโรงเรียนบ้านหนองไคร้ตั้งแต่ปีพ.ศ.2538 เป็นเวลา 2 เดือน จากนั้นจึงฝึกฝนด้วยตนเอง และเมื่อเข้าเรียนยังสถาบันราชภัฏ ก็ได้เลือกเรียนขลุ่ยเป็นวิชาเอก

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ นักศึกษา

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนกลองสะบัดชัยและดนตรีพื้นเมืองให้แก่เยาวชนและผู้สนใจมาตั้งแต่อายุได้ 14 ปี

โดยเริ่มสอนกลองสะบัดชัยก่อนเป็นอย่างแรก ปัจจุบันสอนกลองสะบัดชัยให้แก่เยาวชนที่วัดหนอง

ไคร้ ศรีทรายมูล และโรงเรียนบ้านหนองไคร้ ต่อมาจึงได้สอนดนตรีพื้นเมืองด้วย โดยวิธีการสอนนั้นจะใช้โน้ตดนตรีในการสอน เคยสอนดนตรีพื้นเมืองที่วัดลอยเคราะห์ ปัจจุบันสอนอยู่ที่โรงเรียนบ้านหนองไคร้

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมแสดงดนตรีและกลองสะบัดชัยในงานธรรมศิตาโลก จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2543
- ร่วมแสดงดนตรีและกลองสะบัดชัยในงาน มหกรรมศิตการล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2545
- ร่วมแสดงดนตรีและกลองสะบัดชัยในงานเปิดหอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2545
- ร่วมแสดงดนตรีและกลองสะบัดชัยในงานสืบสานล้านนา ร่วมกับกลุ่มลายเมืองตลอดมา

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ใบเกียรติบัตรจากโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาในการช่วยกิจกรรมต่างๆของโฮงเฮียน
- ชนะเลิศการตีกลองสะบัดชัย จังหวัดเชียงใหม่ 2 ปี

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ดนตรี

ชื่อ นายอุดม หลีตระกูล

ประวัติ

วัน เดือน ปีเกิด 19 กันยายน 2516

ภูมิลำเนาเดิม บ้านกุ่มคำ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายสอน หลีตระกูล - นาง จันทร์สม อุปนันท์

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 117 ถนนทุ่งโฮเต็ล ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 300070

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) เรียนดนตรีโดยการต่อเพลงด้วยโน้ต โดยเรียนกับอาจารย์ดวงดี ชันทะ เรียนตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่โรงเรียนกุ่มคำ เรียนได้ประมาณ 3 เดือนจึงจะเล่นได้ และเมื่อเรียนที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ได้เรียนดนตรีไทย สอนโดยอาจารย์สุภาพ อุทยานนุกุล จากนั้นไปขอเรียนซิงกับพ่ออินทร์ตา ไชยวุฒิ และครูสวัสดิ์ ต่ายพุด และพ่อครูทางดนตรีอีกหลายๆท่าน ประสบการณ์การเล่นดนตรีตามงานต่างๆ เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาฝีมือได้เป็นอย่างมาก

(วิชาการอง) แกะสลักไม้ เรียนกับครูพื้นบ้าน

พ่อนดาบ ฟ่อนเจิง เรียนจากสำนักดาบฟ้างาม เมื่ออายุ 16 ปี

เรียนทำเครื่องดนตรี จากพ่อหนานดำรงค์ บ้านพ่อ

เรียนกลองพื้นเมืองเมื่ออายุประมาณ 24 ปี

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ศิลปินอิสระ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เล่นดนตรีมานานกว่า 20 ปี ตั้งแต่เริ่มเรียนก็เริ่มรับงานดนตรีเป็นอาชีพตั้งแต่อายุ 13 ปี และเริ่มสอนให้กับรุ่นน้องศิลปินและคนที่สนใจหลายคน

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนกลองสะบัดชัยให้กับเยาวชนในชุมชน
- ร่วมแสดงตีกลองสะบัดชัยในงานเปิดกีฬาซีเกมส์ จังหวัดเชียงใหม่
- สอนดนตรีให้กับนักเรียนในโรงเรียนต่างๆทั่วจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีหลักในการสอนว่าทุกคนสามารถเล่นดนตรีพื้นเมืองได้ แต่ไม่จำเป็นต้องเก่ง แต่ก็สามารถจะอยู่ในสังคมได้
- ร่วมแสดงดนตรีที่ประเทศญี่ปุ่น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ชนะรางวัลที่ 2 การประกวดดนตรีงานวัดศรีดอนมูล
- ชนะเลิศการประกวดดนตรีพื้นเมืองในงานสงฆ์พระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน
- ชนะรางวัลที่ 2 ในการประกวดดนตรีพื้นเมืองงานสงฆ์พระธาตุ วัดพระพุทธรบาท ตากผ้าจังหวัดลำพูน
- ได้รับรางวัลผู้เล่นสะล้อดีเด่นในการประกวดดนตรีพื้นเมือง
- ชนะรางวัลที่ 2 ในการแข่งขันตีกลองสะบัดชัย รางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ดนตรี

ชื่อ นายพัชร ธรรมประวัติ

ประวัติ

วัน เดือน ปีเกิด 29 กุมภาพันธ์ 2482

ภูมิลำเนาเดิม 219/7 ตรอกพุทธโอสถ สีพระยา บางรัก กรุงเทพฯ

ชื่อบิดา มารดา นายสิงห์ – นางทองดี ธรรมประวัติ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ 46 หมู่ 2 ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140

หมายเลขโทรศัพท์ 053 – 280163, 01 - 8857164

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปทุมคงคา

การสอบทอวิชาซีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

อาศัยอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ได้ประมาณ 22 ปี และได้เริ่มเรียนดนตรีพื้นเมือง มีเพื่อนอยู่ นาฏศิลป์ และรู้จักครูวิเทพ กันธิมา และสนิทกับอาจารย์รักเกียรติ ปัญญายศ แต่ก่อนหน้านั้นได้เรียนดนตรีไทยมาก่อนตั้งแต่อายุ 12 ปี เรียนจะเข้เป็นชิ้นแรก สำหรับดนตรีพื้นเมืองเรียนสะล้อ ก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงเรียนซึง ได้เรียนกับครู ผู้รู้ หลายท่าน เจอครูทั้งผู้ใหญ่ ทั้งเด็ก ก็ถามและขอความรู้มาเรื่อยๆ และอาศัยครูพักลักจำมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เคยเป็นผู้จัดการบริษัทผลิตโปรตีนผสมอาหารสัตว์ ปัจจุบันสอนดนตรีทั้งไทยและพื้นเมือง

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนดนตรีพื้นเมืองมาประมาณ 12 ปี รับสอนที่บ้าน และรับสอนที่โรงเรียนต่างๆในเชียงใหม่ ส่วนมากใช้เวลาในวันเสาร์อาทิตย์ เข้าถึงเย็น ใช้วิธีสอนแบบตัวโน้ต ลูกศิษย์ที่มาเรียนทั้งหมดประมาณ พันกว่าคน มีทั้งคนไทย คนเมือง คนต่างชาติเช่นคนญี่ปุ่น เป็นต้น

ผลงานที่ผ่านมา

- สปจ เชียงใหม่ เชิญไปเป็นวิทยากรอบรมเกี่ยวกับดนตรีไทยและพื้นเมือง
- สอนดนตรีไทยและดนตรีพื้นเมืองให้กับครูและนักเรียนโรงเรียนต่างๆทั่วเชียงใหม่
- สอนนักเรียนที่สนใจดนตรีพื้นเมือง
- เป็นนักดนตรีอยู่วงรวมมิตรแมริม

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ใบประกาศเกียรติคุณจาก สปจ.เชียงใหม่
- ใบประกาศเกียรติคุณจาก สกอ.จอมทอง
- เป็นกรรมการตัดสินดนตรีไทยและดนตรีพื้นเมืองของจังหวัดเชียงใหม่
- แสดงดนตรีไทยหน้าพระที่นั่ง ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู พี่นเจิง

ชื่อ นายสนั่น ธรรมธิ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 30 กรกฎาคม 2502

ภูมิลำเนาเดิม 40/1 หมู่ 8 ตำบลแซ่ข้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายอินสวน-นางต่อม ธรรมธิ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 142 หมู่ 4 บ้านห้วยทราย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053- 804860

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา กำลังศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) พี่นเจิง / พี่นดาบ – เริ่มจากที่ได้เห็นมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เพราะข้างบ้านเป็นบ้านพ่อครูนวล ลูกศิษย์ของพ่อน้อยปวน คำมาแดง เวลาพ่อครูนวลสอนพี่นเจิงให้กับลูกศิษย์ก็เห็นมาตลอด แต่มาเริ่มเรียนอย่างจริงจังเมื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อายุประมาณ 21 ปี) เพราะตอนนี้เริ่มก่อตั้งชมรมพื้นบ้านล้านนาขึ้นมา จึงตระเวนไปเก็บข้อมูลกับพ่อครูแม่ครูต่างมากมาย ก็ได้เรียนพี่นเจิง พี่นดาบกับพ่อครูคำ กาวัวรี่ พ่อครูคำสุข ช่างสาร พ่อครูคำคง สุรวงศ์ และอีกหลายๆพ่อครู เพราะอยากรจะได้รับความรู้ให้มากที่สุด จึงเรียนทุกเชิงจนกระทั่งตกผลึกแล้วจึงได้นำความรู้จากพ่อครูต่างมาปรับเป็นลวดลายของตน โดยการเรียนนั้นก็มีการขึ้นขอบขึ้นชั้นครูตามประเพณี

ดนตรีพื้นบ้าน – เรียนรู้จากรุ่นพี่ในชมรมนาฏศิลป์และดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในแผนกของดนตรีพื้นบ้านล้านนา ก่อนที่จะแยกออกมาตั้งเป็นชมรมพื้นบ้านล้านนาอย่างเต็มตัว โดยเรียนแบบมือต่อมือ คือจดจำ ไม่ได้เรียนตามโน้ตเพลง และเมื่อชมรมพื้นบ้านล้านนาออกไปเก็บข้อมูลที่ไหน เห็นชาวบ้านเล่นดนตรีพื้นบ้านที่ไหนก็จะไปขอเล่นด้วย ขอเรียนด้วยจนชำนาญ

(วิชาการ) วรรณกรรมล้านนา – ประสบการณ์ เรื่องราวต่างๆ ได้จากแม่มาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เพราะแม่นั้นเป็นนักขับชานและอ่านอักษรล้านนาได้ จึงสามารถอ่านเอกสารที่เขียนด้วยตัวเมืองได้ จึงมีเรื่องราวมากมาย เวลาทำงานก็จะเล่านิทาน หรือจ๊อย ซอ ร้องลิเก ร้องเพลงให้ฟัง ก่อนนอนก็จะเล่านิทาน อ้อ ขับกล่อมให้ฟังทุกคืน จึงซึบซับมาตั้งแต่เด็กและมาต่อยอดเอาเองเมื่อเติบโต ไม่เคยเรียนชั้นหลักสูตรแต่ได้จากการจดจำ ท่วงทำนองทุกอย่างนั้นสามารถขับได้ทันที

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ นักวิชาการล้านนาคดี สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

พ่อนดาบ / พ่อนเจิง / ดนตรี - เมื่อครั้งที่เป็นนักศึกษาก็ได้สอนให้กับรุ่นน้องในชมรมพื้นบ้านล้านนา เป็นการสืบทอดวิชาให้กับรุ่นน้องตามธรรมเนียมปฏิบัติ จากนั้นเมื่อเรียนจบได้ทำงานก็ยังไม่ไปสอนให้กับนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ ที่เชิญมา พอสอนจนนักเรียนสามารถปฏิบัติเป็นก็จะให้นักเรียนรุ่นแรกนั้นสอนรุ่นน้องต่อไป แต่การสอนนักเรียนตามโรงเรียนนี้เริ่มเพลาลงเมื่อมีลูกชายต้องแบ่งเวลาดูแลลูกทั้ง 2 จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลา จึงให้รุ่นน้องไปสอนแทน แต่คิดว่าเมื่อลูกชายโตกว่านี้ ก็จะเริ่มไปสอนอีก

ผลงานที่ผ่านมา

หนังสือ

- อักษรพิเศษในภาษาล้านนา, โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2534)
- ยุคตสาระ หนึ่งในอักษรพิเศษล้านนา, ชมรมพื้นวีตรอยล้านนา วัดอุโมงค์ สอนพุทธธรรม เชียงใหม่ โดยการสนับสนุนของกองทุนมูลนิธิ ดร. ไพรัช ดร. สุภาพ เดชะรินทร์ (2543)
- โคลงนิราศระยะทางเมืองนครเชียงใหม่, สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2543)
- มื้อจันทร์-วันดี (2543)
- สืตเก่าฮอยหลัง, ชุมมุนพื้นวีตรอยล้านนา วัดอุโมงค์สอนพุทธธรรมเชียงใหม่ (2544)
- พ่อนเจิง, โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เชียงใหม่ (2544)
- บรรณารักษ์ วารสารสัมพันธ์ สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่

- บรรณารักร วารสารตัวเมือง ดอกคเยอม มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
- กองบรรณารักร วารสารร่มพยอม สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ผู้เขียนบทความใน สารานุกรม วัฒนธรรมไทยภาคเหนือ

งานปริวรรต

- โคลงนพบุรีกำสรวล, สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2533)
- โคลงดอยสุเทพ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
- ฉันทอุโมงค์, ชมรมพื้นรัตนรอยล้านนา วัดอุโมงค์ สอนพุทธธรรม เชียงใหม่ (กำลังจัดพิมพ์)
- ฉันทลัตตมหาฐาน, สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (กำลังจัดพิมพ์)

บทความ

- หมู่เฮาคนเมืองหรือ? จุดหมายเหตุ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฉบับที่ 3 ปีที่ 10 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) หน้า 58-59
- ศิลปะการต่อสู้ของล้านนา-การแสดง สยามรัฐสุดสัปดาห์ ฉบับที่ 14633 ปีที่ 43 (จันทร์ที่ 10 พฤษภาคม 2536) หน้า 11
- สาวไหม-ลายเชิงใน "พ็อนเชิง : อิทธิพลที่มีต่อพ็อนในล้านนา" เอกสารวิชาการชุดล้านนาคดีศึกษา ลำดับที่ 6 โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2537) หน้า 49-56
- ปีใหม่เมืองล้านนา วารสารลานคำ ฉบับที่ 5 (เมษายน 2537) หน้า 11-15
- ลักษณะดนตรีพื้นบ้านล้านนา : บทบาทและหน้าที่ที่แฝงเร้น ดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 26 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หน้า 111-117
- ความเป็นมาของกลองสะบัดชัย ดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 26 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หน้า 133-136
- กลองล้านนา : บทบาทในพิธีเปิดกีฬาซีเกมส์ สยามรัฐ ฉบับที่ 155564 ปีที่ 46 (พฤหัสที่ 7 ธันวาคม 2538) หน้า 7
- กลบภาษาอู้ล้านนา วารสารลัมปอย สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2541) หน้า 9

- ยี่เพ็ง วารสารส้มป่อย สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2541) หน้า 11-11
- ฝัปดาห์หวอด วารสารส้มป่อย สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับที่ 5 (กันยายน-ธันวาคม 2542) หน้า 6
- นาคขึ้นน้ำ : คำทำนายล้านนา วารสารส้มป่อย สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับที่ 7 (มกราคม-เมษายน 2543) หน้า 4
- วังบัวบาน วารสารปัญญา มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาเชียงใหม่ ฉบับที่ 32 (เมษายน-พฤษภาคม 2542) หน้า 37-40
- จากตึงถึงซึ้ง วารสารปัญญา มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาเชียงใหม่ ฉบับที่ 35 (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2542)
- แมงสีน้ำตาลดา วารสารร่มพลอย สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) หน้า 4-6
- ดาววิไถ่หน้อย วารสารร่มพยอม สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2543) หน้า 4-6
- กินหอม ตอมม่วน วารสารร่มพยอม สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2543) หน้า 6-7

งานกวี

- โคลงฝ่ายใหม่ไทยล้านนา หนังสือที่ระลึกงานฝ่ายใหม่ไทยล้านนา (1-3 พฤศจิกายน 2535) ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- คร่าวขอปีใหม่ 2537 วารสารลานคำ ฉบับที่ 2 (มกราคม 2537) หน้า 21
- คร่าวการะหวลวงปู่ครูบาอิน อินโท มุตตาสักการะ พระครูวรุฒิมิณวัฑฒ์ฟ้าหลัง อ.จอมทอง จ. เชียงใหม่ (มีนาคม 2537)
- คร่าวเฉลิมพระเกียรติ ในพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายสลุงหลวง “พ่อ” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช หนังสือที่ระลึกเนื่องในมหามงคลวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี และสมโภชเชียงใหม่ 700 ปี (พ.ศ. 2539) หน้า 9

งานเพลง

- แต่งเพลงร้องของชมรมพื้นบ้านล้านนา สโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เช่น เพลงอาลัยเสียงซึ้ง วอนอ้าย สาวของไร่คู่ เสียงซึ้งถึงน้อง อักอ้ายสักคน กำแพงรักปักเกอญอ ลุงตาก็อกเป็ยะ ล้านนาร่วมใจ ฯลฯ

งานละคร

- ผู้แสดงร่วม "ดวงดอกแก้วจะบานหวานหอม" โรงละครคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2534)
- กำกับการแสดงศิลปะการต่อสู้ "ท่าแพสแควร์" เวทีกลางแจ้งภาคสวนแก้ว (2534)
- กำกับการแสดง ละครและบูรณะเพลงขอ "น้อยไชยา-แว่นแก้ว" งาน 120 ปี พระราชชายาเจ้าดารารัศมี ณ โรงละครภาคสวนแก้ว (ธันวาคม 2536)

ผลงานด้านอื่นๆ

- สอนดนตรีพื้นบ้าน พิณเจิง พิณดาบ ให้กับผู้ที่สนใจมากมาย
- รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับเรื่องดนตรีและศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ล้านนาให้กับหลายสถาบันทั่วประเทศเหนือ
- รับเชิญเป็นวิทยากรอบรมเรื่องราวล้านนาคดีให้กับสถานศึกษาทั่วเชียงใหม่ และภาคเหนือ
- หัวหน้าวงดนตรีพื้นบ้านล้านนา วง"ไกลบ้าน" ของชมรมนาฏศิลป์และดนตรี ไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ผู้ก่อตั้งชมรมพื้นบ้านล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เป็นผู้ดำเนินรายการ "มรดกล้านนา" ทางสถานีวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน FM100 เป็นเวลากว่า 10 ปี
- วิทยากรให้กับโครงการรถด่วน ขบวนสุดท้าย ให้ความรู้กับสมาชิกของกลุ่ม โดยไปศึกษาตามวัดต่างๆในเชียงใหม่

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เข็มเกียรติคุณอนุรักษ์มรดกไทย ในฐานะ "ผู้มีผลงานดีเด่นการอนุรักษ์ด้าน ภาษาและวรรณกรรมล้านนา" ในงานวันอนุรักษ์มรดกไทย จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2537
- รางวัลรองชนะเลิศ การประกอบขับร้องเพลงกล่อมลูกภาคเหนือ ในงานวัน แม่-มหิดล พ.ศ. 2535
- ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่ สาขาสื่อสารมวลชน
- ศิษย์เก่าดีเด่น โรงเรียนธรรมราชาศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ฟ้อนเจิง

ชื่อ นายธนชัย มณีวรรณ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 29 เมษายน 2519

ภูมิลำเนาเดิม บ้านดอนปิน ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายบรรพต ดั่งอินทร์ - นางฉันทนา โสม์จจา

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 61/1 หมู่ 5 ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130

หมายเลขโทรศัพท์ 053-394309

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ปวส. ประติมากรรม

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง เรียนจากพ่อครูหล้า (คำสุข ช่างसान) บ้านแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และพ่อครูอีกหลายท่าน ประมาณ 10 กว่าคน แต่พ่อครูที่เรียนด้วยนานที่สุดคือพ่อครูหล้า เป็นระยะเวลากว่า 2 ปี โดยเดินทางไปขอเรียนกับพ่อครูหล้าทุกเย็น และใช้เวลาเรียนกับพ่อครูประมาณ 2 ปี โดยภายในระยะเวลา 2 ปีนั้นก็ไปช่วยพ่อครูหล้าทำงานทุกอย่าง เช่น ทำนา เกี่ยวหญ้า ฯลฯ ตามวิถีชีวิตของพ่อครูเพื่อแลกกับวิชาแม่ท่าแต่ละท่า สำหรับพ่อครูท่านอื่นๆ จะใช้เวลาไม่นานนัก เพราะมีพื้นฐานมาจากการเรียนกับพ่อครูหล้ามาแล้ว และบางครั้งใช้การเรียนแบบครูพักลักจำ

(วิชาการอง) ศิลปะและดนตรี

ทางด้านศิลปะนั้นได้เรียนรู้พื้นฐานทางศิลปะจากพ่อซึ่งเป็นช่างศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีทางศิลปะและการปฏิบัติ และต่อมาได้เข้าเรียนในคณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพก็ได้เพิ่มพูนความรู้มากขึ้น แต่ส่วนใหญ่แล้วศิลปะล้านนานั้นได้เรียนแบบครูพักลักจำมาตลอด

ส่วนดนตรีนั้น เริ่มเรียนครั้งแรกจากชมรมที่บ้านล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ อายุ 14 ปี และจากนั้นก็ใช้วิธีครูพักลักจำ และประสบการณ์จากการเล่นดนตรีมาโดยตลอด

กลองสะบัดชัย เรียนแบบครูพักลักจำจากพ่อครูต่างๆ ส่วนกลองสะบัดชัยโบราณ แบบมี ลูกตุบนั้น เรียนกับพ่อครูมาณฑพ ยาระณะ ที่สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในโครงการ “กลองสะบัดชัยโบราณ”

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ศิลปินอิสระ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนพ่อนเจิง พ่อนดาบอย่างจริงจังประมาณ 3 ปี เป็นการสอนแบบผสมผสานวิธีการของ ครูโบราณและวิธีใหม่ที่ปรับเปลี่ยน ประยุกต์ไปตามยุคสมัยและคนเรียน โดยมักใช้เวลาในวันเสาร์-อาทิตย์หรือเวลาช่วงเย็น นอกจากนั้นยังสอนกลองสะบัดชัยให้กับเยาวชนในตำบลแช่ช้าง อำเภอ สันกำแพง โดยใช้เวลาช่วงเย็นถึงหัวค่ำ และวันหยุดในการสอน

ผลงานที่ผ่านมา

- เปิดสอนพ่อนเจิงในโครงการ “สืบสายลายเจิง” ที่วัดเมืองสาทรหลวง ปีพ.ศ.2544
- สอนพ่อนเจิง ที่โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- สอนพ่อนเจิง-กลองสะบัดชัย ให้กับเยาวชนในตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง โดยการ สอนทั้ง 3 ผลงานที่ผ่านมานั้น มีผู้เรียนประมาณ 100 คน
- คอนเสิร์ต “พินเปียะปลายวสันต์วิสา” ณ กองดีสตูดิโอ จังหวัดเชียงใหม่ เดือน ตุลาคม 2544
- ร่วมแสดงในงานธรรมคีตาโลก ณ จังหวัดเชียงใหม่ เดือนธันวาคม 2543
- ร่วมแสดงในงานธรรมคีตาโลก ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา เดือน พฤศจิกายน 2544
- แสดงดนตรีร่วมกับกลุ่มลายเมืองในงานต่างๆ เช่น งานสืบสานล้านนา มหกรรมคิด การล้านนา ฯลฯ
- สอนนักเรียนตีกลองปูจาและร่วมแสดงในงานเปิดกีฬาซีเกมส์ที่เชียงใหม่

เกียรติคุณที่ได้รับ

- โล่ขอบคุณจากโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาในการร่วมงาน “สืบสานล้านนา” และกิจกรรมต่างๆของโฮงเฮียนฯ

- ได้รับเลือกไปแสดงในงานธรรมคีตา ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา
- สอนนักเรียนติ๊กลองปูจาในงานเปิดกีฬาซีเกมส์ จังหวัดเชียงใหม่

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ฟ้อนเจิง

ชื่อ นาย เทวินทร์ ธารธรรม

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 3 สิงหาคม พ.ศ. 2523

ภูมิลำเนาเดิม บ้านแม่หยวก อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นาย ผจญ ธารธรรม - นาง ก่องแก้ว ชัยวิจิตร

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 1 ซอยโชตนา อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 891449

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ฟ้อนเจิง เริ่มเรียนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเริ่มเรียนกับแม่ครูฟ้อนดาบก่อน โดยไปขอเรียนกับแม่ครูที่โรงเรียนโกวิท เมื่อมาศึกษาต่อที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ ก็มาเรียนกับรุ่นพี่ในชมรมศิลปะพื้นบ้านล้านนาของสถาบัน โดยเรียนตบป่าผาบ ฟ้อนเจิงไม้ค้อน และเรียนเพิ่มเติมกับอาจารย์เสถียร ณ วงศ์รักษ์

ในระยะสองสามปีที่ผ่านมา ได้เรียนฟ้อนเจิงกับครูแสบอีกครั้ง โดยเรียนตั้งแต่การย่ำขุมดาบเชิงมวย การเรียนนั้นเป็นการไปซ้อมและเรียนเพิ่มเติม

(วิชาการ) ดนตรีพื้นเมือง เริ่มเรียนตั้งแต่เข้าเป็นสมาชิกชมรมศิลปะพื้นบ้านล้านนา โดยเริ่มเรียนจิงฉาบ กลอง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ นักศึกษา

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนฟ้อนเจิงให้กับนักเรียนโรงเรียนมงฟอร์ต ภาคประถม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยสอนทุกวันศุกร์ในช่วงโมงกิจกรรม และหลังจากนั้นก็ช่วยครูแสบสอนฟ้อนเจิงในโครงการ

"สืบสายลายเชิง" ที่วัดเมืองสาทรหลวง และที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา โดยใช้เวลาสอนในวันเสาร์และวันอาทิตย์

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมแสดงในงานสืบสานล้านนาตั้งแต่ครั้งที่ 2-5
- ร่วมแสดงในงานธรรมคีตา ที่จังหวัดเชียงใหม่
- ร่วมแสดงในงานเที่ยวเมืองไทย เมืองทองธานี
- ร่วมแสดงในงานเทคโนโลยี 4 ภาค ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทั้งที่จังหวัดเชียงใหม่ นครศรีธรรมราช

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ร่วมแสดงในงานธรรมคีตา
- ได้รับรางวัลเยาวชนดีเด่น ของเทศบาลเมืองจังหวัดเชียงใหม่
- ได้รับรางวัลนักศึกษาดีเด่น ชั้นปวช 3
- ได้รับรางวัลนักศึกษากิจกรรมดีเด่น ชั้น ปวส.
- ใบประกาศเกียรติคุณจากโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู พ่อณพื้นเมือง

ชื่อ นางแก้ว ชัยเพชร

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 12 พฤศจิกายน 2476

ภูมิลำเนาเดิม บ้านท่าหลุก ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา พ่อหนานใหม่ พรหมพิจิตร – แม่ดวง พรหมบุตร

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 276 ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 252978

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) พ่อณพื้นเมือง – เริ่มต้นจากการเรียนพ่อณรำที่วัดดวงดี กับพี่ตง จากนั้นเรียนพ่อณดาบ พ่อณเล็บ กับแม่ครูคม พ่อณมองเจิงกับลุงบันซึ่งเป็นคนป่าเมียง พ่อณกำยลายกับบ้านสะเมิง พ่อณ ม่านม้วยเชียงตากับครูเมื่อ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แม่บ้าน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนพ่อณให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านท้อและอีกหลายๆโรงเรียนในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ผลงานที่ผ่านมา

- แสดงพ่อณหลายอย่าง หลายที่ ตามงานวัด งานปอยหลวง
- พ่อณเพื่อถ่ายทอดทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5
- ร่วมแสดงในงาน "มหกรรมคีตการล้านนา"

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ฟ้อนพื้นเมือง

ชื่อ นางเฉลิมศรี พรหมสุวรรณ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 18 กุมภาพันธ์ 2471

ภูมิลำเนาเดิม คุ้มเจ้าบัวทิพย์ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายรอด อักษรทับ – นางชั้น สุนทรวาชิน

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 8 คน

ที่อยู่ 13/1 ถนนวิชยานนท์ ตำบลช้างม่อย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 252233

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ไม่ระบุ

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ฟ้อนพื้นเมือง ได้แก่ ละครรำ ฟ้อนเล็บ ฟ้อนเงี้ยว ฟ้อนน้อยใจยา ฯลฯ เรียนกับครูในคุ้ม ได้แก่ ครูหลง ครูพัชรณ ครูเผื่อน หม่อมแสน โดยเรียนตั้งแต่อายุประมาณ 5-6 ขวบ การเรียนในคุ้ม จะเรียนและซ้อมตลอดทั้งวัน หากมีงานด่วนก็จะต้องซ้อมจนถึงกลางคืน การกินอยู่จะอยู่ในคุ้ม ตลอด จนกระทั่งเจ้าแก้วนรรัฐสิ้นไปจึงย้ายออกมาอยู่ข้างนอก

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำงานด้านการฟ้อนและสอนฟ้อนที่ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เป็นช่างฟ้อนตั้งแต่ยังเล็ก และต่อมาได้ออกมาเป็นครูสอนฟ้อนในหลายๆที่ได้แก่ โรงเรียนบุญธนศิลป์ในปีพ.ศ. 2500 และสอนขับร้อง ฟ้อนรำที่โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพในปีพ.ศ.2507 ในด้านการแสดงได้แสดงในคุ้มมาตั้งแต่เด็ก เพราะในอดีตคุ้มเจ้าทั้งหลายจะมีโรงละครอยู่ในคุ้ม ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2517 เป็นต้นมา ลูกศิษย์ที่เรียนกับแม่ครูมีมากมาย เช่น อรอนงค์ ปัญญาวงศ์ อติตนางสาวไทย เป็นต้น

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนฟ้อนพื้นเมืองที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2517
- ประดิษฐ์ท่าฟ้อนชื่อ ฮ่อมฟ้าบารมี โดยใช้เพลงของจรัล มโนเพ็ชร เป็นดนตรีประกอบ
- ประดิษฐ์ท่าฟ้อนรำระบำชาวเขา
- สอนฟ้อนที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

เกียรติคุณที่ได้รับ

- โล่เกียรติคุณจากจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ในฐานะที่เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมสาขาศิลปการแสดงพื้นบ้าน พ.ศ.2539
- เกียรติบัตรจากสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะครูดีเด่น สาขาศุภภูมิปัญญาไทย พ.ศ.2544
- ใบประกาศเกียรติคุณจากชมรมพื้นบ้านล้านนา สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.2539
- โล่ประกาศเกียรติคุณจากอำเภอฮอดร่วมกับมูลนิธิศึกษารธรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2539
- โล่ประกาศเกียรติคุณจากสมาคมสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2539
- เกียรติบัตรจากโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ "วันเปิดโลกอนุบาล'39"

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ศิลปะ

ชื่อ นายลิขิต มาแก้ว

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 7 มกราคม 2515

ภูมิลำเนาเดิม บ้านร้อยพร้อม

ชื่อบิดา มารดา นายสมบุญ-นางอุ้น มาแก้ว

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 9/2 หมู่ 6 ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 – 395159, 01- 9924139

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ศิลปะ สาขาจิตรกรรม ได้เรียนและฝึกฝนมาตั้งแต่เด็ก โดยได้ศึกษาทฤษฎีและเทคนิค
วิธีจากสถาบันการศึกษานับตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา จนถึงระดับมหาบัณฑิต จากนั้นจึงฝึกฝนฝีมือ
ด้วยตนเองและจากประสบการณ์การทำงานโดยตลอด

ประวัติการศึกษาด้านศิลปะ

ระดับ ปวช. – ปวส. คณะวิชาศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
จังหวัดเชียงใหม่

ระดับปริญญาตรี คณะวิชาศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
จังหวัดเชียงใหม่

ระดับปริญญาโท คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

(วิชาการอง) ดนตรีพื้นบ้านล้านนา – พิณเป็ยะ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาค
พายัพ จังหวัดเชียงใหม่

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยได้รับแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิต ประเพณี พิธีกรรมของล้านนา
โดยทำงานในประเภทภาพเขียน จิตรกรรม สีฝุ่น สีอะคริลิก ทองคำเปลว ฯลฯ

หัวข้อในการเขียนภาพจิตรกรรม ได้แก่ วิถีชีวิต จิตวิญญาณแห่งความเป็นชนบทของล้านนา
ผสมผสานความผูกพันระหว่างชีวิตกับธรรมชาติ และความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ต้องการ
สื่อถึงความรู้สึกเรียบง่ายและสันติ

ผลงานที่ผ่านมา

- งานแสดงศิลปกรรมหลายครั้งในเชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร
- ร่วมแสดงดนตรีพื้นบ้านล้านนากับกลุ่มลายเมือง ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่
กรุงเทพมหานคร และต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลชมเชย ศิลปกรรมนำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต โดยบริษัทโตชิบา (ไทยแลนด์) จำกัด
- รางวัลดีเด่น ศิลปกรรมร่วมสมัย พานาโซนิค ครั้งที่ 1
- รางวัลสร้างสรรค์ดีเด่น ศิลปกรรมร่วมสมัย บริษัทสิงคโปร์แอร์ไลน์
- รางวัลที่ 3 ศิลปกรรมความจงรักภักดี มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
- รางวัลที่ 1 เหรียญทองบัวหลวง ประเภทจิตรกรรมไทยแบบแนวประเพณี นิทรรศการ
จิตรกรรมบัวหลวงครั้งที่ 25 โดยมูลนิธิธนาคารกรุงเทพ
- ร่วมแสดงดนตรีในงาน “ธรรมคีตาโลก” ณ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2543
- ร่วมแสดงดนตรีในงาน “ธรรมคีตาโลก” ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา ปี
พ.ศ.2544
- ร่วมแสดงดนตรีในงาน มิโดซูจิ พาเหรด จังหวัดโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ศิลปะ

ชื่อ นายพงษ์พรรณ เรือนนันทชัย

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 6 กุมภาพันธ์ 2519

ภูมิลำเนาเดิม 127 หมู่ 9 ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ชื่อบิดา มารดา นายสุรชัย – นางเพ็ญศรี เรือนนันทชัย

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ ไม่ระบุ

หมายเลขโทรศัพท์ 01-9985200

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ปวส.

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) วาดภาพลัคนา-ได้ความรู้ขึ้นมาโดยเริ่มเรียนวิจิตรศิลป์ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง จากนั้นจึงศึกษาต่อที่คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ โดยเรียนเชิงช่างฝีมือกับอาจารย์ประยอม ยอดดี และเรียนลายลัคนาจากการไปศึกษาที่วัดเก่าหลายแห่ง ในเขตจังหวัดลำปาง ตลอดจนได้รับคำชี้แนะจากผู้ที่มีความรู้หลายๆท่านเกี่ยวกับวัฒนธรรมลัคนา จึงเป็นสิ่งประกอบกันที่ทำให้หันมาทำงานวาดภาพลัคนาอย่างจริงจัง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ จิตรกรอิสระ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

การทำงานด้านศิลปะ เริ่มทำอย่างจริงจังเป็นระยะเวลาประมาณ 4 ปี โดยขั้นตอนการทำงานนั้นเริ่มที่การศึกษาหาข้อมูลของงานที่จะเขียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากนั้นจึงลงมือเขียนภาพ โดยมากมักใช้เวลากลางคืนเป็นเวลาทำงาน เนื่องจากไม่ต้องมีต้องออกไปทำธุระที่ไหน จึงมีเวลาทุ่มเทกับงานได้เต็มที่ และเวลากลางคืนจะทำให้เกิดสมาธิดีกว่ากลางวัน

สำหรับงานสอนวาดภาพลัคนานั้นเริ่มสอนที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาลัคนาในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนจิตกรรมลัคนาให้แก่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาลัคนา
- ร่วมแสดงและสาธิตการวาดภาพลัคนาในงานสืบสานลัคนาทุกครั้ง
- ร่วมแสดงนิทรรศการยูวพัฒน์ ครั้งที่ 1
- ร่วมแสดงในนิทรรศการหอศิลป์ศิลปะ ชุมชนเมืองจาง จังหวัดลำปาง
- ร่วมแสดงในวาระโอกาสเปิดอาคารเฉลิมพระเกียรติ สอนสาธารณะเขลางค์ จังหวัดลำปาง
- ร่วมแสดงนิทรรศการตำมฮีด โดยฮอย สล่าเมือง
- ร่วมแสดง "นวเบญจศิลปการ" ในงานมหกรรมคีตการลัคนา

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลชนะเลิศ อันดับ 2 การแข่งขันทักษะวิชาวาดเส้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 6 ภาคเหนือ
- รางวัลดีเด่น การประกวดศิลปกรรม แลนด์แอนด์เฮาส์ ครั้งที่ 5
- รางวัลดีเด่นการประกวดศิลปกรรมนำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต ครั้งที่ 6
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันประกวดภาพจิตรกรรม ในวาระครบรอบ 25 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคเหนือ
- รางวัลชมเชย การแข่งขันทักษะวิชาชีพ ประเภทวาดเส้น ครั้งที่ 47 ภาคเหนือ
- รางวัลชมเชย การประกวดจิตรกรรมเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่
- รางวัลชมเชย การประกวดศิลปกรรมเด็กและเยาวชน องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- รางวัลดีเด่น การประกวดศิลปกรรม สมาคมสถาปนิกไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- รางวัลร่วมแสดงเทิดพระเกียรติ ในหลวงครองราช 50 ปี ธนาคารกสิกรไทย

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู วรรณกรรม

ชื่อ นายเจริญ มาลาโรจน์ (มาลา คำจันทร์)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 12 กุมภาพันธ์ 2495

ภูมิลำเนาเดิม บ้านเลขที่ 196 หมู่ 5 ตำบล เมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ชื่อบิดา มารดา นายจันทร์ – นางคำน้อย มาลาโรจน์

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ เลขที่ 56 หมู่ 11 บ้านศาลา ตำบลยุหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 311835

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(จารึกภาษาไทย) มหาวิทยาลัย

ศิลปากร

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การแต่งวรรณกรรม ได้รับสืบทอดมาจากประสบการณ์ในวัยเด็กโดยได้ฟังผู้เฒ่าผู้แก่ ปู่ย่าตายายเล่านิทานให้ฟังมาตั้งแต่ยังเด็ก และได้ฟังคร่าวขอ การขับขานลำานามาโดยตลอด ประสบการณ์นี้จึงซึมซับเข้ามาในตัว

เมื่อเติบโตขึ้นได้อ่านวรรณกรรมปัจจุบันประกอบกับการเรียนในมหาวิทยาลัยจึงอยากจะถ่ายทอดประสบการณ์ที่น่าประทับใจของตนในวัยเด็กสื่อสารกับคนอื่น ๆ แต่ไม่สามารถแสดงออกผ่านสื่ออื่น ๆ ได้ จึงเลือกที่จะถ่ายทอดออกมาทางตัวอักษรซึ่งถนัดตามธรรมชาติ

เริ่มแรกที่แต่งวรรณกรรมนั้น ได้ใช้ภาษาไทยในการบรรยายทั้งหมด แต่ต่อมาเห็นว่าการบรรยายด้วยภาษาไทยกลางนั้นไม่ได้ตั้งใจ เพราะไม่เข้ากับเนื้อเรื่อง ตัวละครที่วางไว้ จึงใช้ภาษาลำานาเข้าไปผสมผสานจนลงตัว และปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้เป็นเอกลักษณ์จนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาที่เริ่มแต่งวรรณกรรมนั้นตั้งแต่เรียนชั้นประถมปีที่ 4 โดยเริ่มเขียนเรียงความ กลอน มาเรื่อยๆ ประสบทั้งความภาคภูมิใจและท้อใจสลับกันไป จนกระทั่งเรียนม.ศ.1 จึงมีความมั่นใจในการเขียนอีกครั้ง จึงเริ่มเขียนอย่างเอาจริงเอาจัง จนกระทั่งศึกษาจบมาเป็นครูในปีพ.ศ.2514 เรื่องสั้นที่เขียน

ได้ดีพิมพ์ในนิตยสารฟ้าเมืองไทย จึงเกิดกำลังใจเป็นอย่างมาก และประมาณปีพ.ศ.2519 เริ่มแต่งวรรณกรรมโดยภาษาล้านนา

(วิชาการ) การค้นคว้าเอกสารโบราณ – การคัดธรรม เริ่มสนใจศึกษาอักษรธรรมล้านนาตั้งแต่ปีพ.ศ.2508 ในขณะนั้น เรียนจบชั้นประถมปีที่ 7 และได้ไปบวชเป็นเณรอยู่ 1 ปี ได้เรียนตัวเมืองอยู่ระยะหนึ่ง แต่เรียนไม่จบ เพราะเณรรูปอื่นๆ ไม่สนใจเรียน จึงต้องเลิกไป แต่ปีพ.ศ.2509 ได้เข้าเรียน ม.ศ.1 ไปค้นเจอพิภพสาของปู่ ตอนนั้นอ่านไม่ได้ แต่ก็พยายามสะกดทีละตัวๆจนอ่านได้ แต่ที่อ่านได้ครั้งแรกในชีวิตคือ คร่าวขอพระอภัย ฉบับพิมพ์ของประเทืองวิทยา

ปีพ.ศ.2525 ได้นั่งรถไฟไปบรรยายให้กับมหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างเดินทางได้นำพิภพสาไปอ่านแก้เหงา เมื่อไปถึงมหาวิทยาลัยศิลปากร มีอาจารย์ที่ร่วมฟังบรรยายเห็นพิภพสาที่นำไปด้วยจึงแนะนำว่าที่มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการเรียนการสอนวิชาจารึกภาษาไทย ในระดับปริญญาโท จึงสนใจเรียน และทำให้ตระหนักในคุณค่าของเอกสารโบราณ จึงอ่านเขียนเอกสารโบราณมาจนถึงปัจจุบัน

ประมาณปีพ.ศ.2543 ได้พบกับกลุ่มโบราณในงานสืบสานล้านนาและได้ร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มโบราณตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยได้ไปสืบค้นโบราณและคัดธรรมตามวัดต่างๆในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ นักเขียนอาชีพ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การแต่งวรรณกรรม – เริ่มตีพิมพ์ผลงานครั้งแรกตั้งแต่ปีพ.ศ.2514 เรื่องสั้นเรื่อง “คนผมยาว” ในนิตยสารฟ้าเมืองไทย เว้นช่วงในปีพ.ศ.2516-2519 เพราะเหตุการณ์ทางการเมือง และกลับมาแต่งวรรณกรรมอีกครั้งในปีพ.ศ.2519 เรื่องสั้นเรื่อง “เจ้าที่” ตีพิมพ์ในนิตยสารโลกหนังสือ ได้รับรางวัลช่อการะเกด จึงทำให้มีกำลังใจขึ้นมาอีกครั้งและเริ่มแต่งวรรณกรรมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

วิธีการทำงานจะเริ่มโดยคิดโครงเรื่อง อาจจะมาจากประสบการณ์ ความทรงจำที่อยากจะถ่ายทอดออกไป จากนั้นจะต้องเขียนให้จบแล้วทิ้งช่วงจนลืม แล้วจึงนำมาอ่านและขัดเกลาอีกครั้ง หากยังไม่พอใจก็จะทิ้งช่วงอีกจนกว่าจะลืมและขัดเกลาอีกจนกว่าจะพอใจจึงจะส่งไปตีพิมพ์

เวลาในการทำงานนั้น เมื่อครั้งยังเป็นโสดจะใช้เวลากลางคืนในการเขียนหนังสือ แต่เมื่อแต่งงานมีครอบครัวและมีบุตรสาวคนเล็ก จึงต้องเปลี่ยนเวลาทำงานมาเป็นเวลาประมาณ 03.00 น. ถึง 06.00 น. ของทุกวันเป็นเวลาเขียนหนังสือแทน ซึ่งทำเช่นนี้ตั้งแต่ปีพ.ศ.2533

(วิชาการ) การค้นคว้าเอกสารโบราณ – การคัดธรรม มีขั้นตอนการทำงานคือ เริ่มจากการจำแนกหมวดหมู่ของใบลานในแต่ละวัดแล้วถวายคืนให้กับวัดไป ซึ่งสมาชิกของกลุ่มใบลานจะช่วยกันอ่านใบลานแต่ละผูก และช่วยกันคัดธรรมใส่ในใบลานใหม่ต่อไป ซึ่งการทำงานนั้นจะใช้เวลาทุกวันอาทิตย์ ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้มาเกือบ 2 ปี (ตั้งแต่ปีพ.ศ.2544)

ผลงานที่ผ่านมา

- 2521 วันเวลาที่ผ่านเลย (เรื่องสั้น) กรุงเทพฯ : ดวงกมล
- 2523 หมู่บ้านอาบจันทร์ กรุงเทพฯ : ต้นหมาก
- 2524 เด็กบ้านดอย กรุงเทพฯ : ต้นหมาก
- 2525 ไร่ค่อม กรุงเทพฯ : ต้นหมาก
- 2526 นกแอนฟ้า กรุงเทพฯ : ต้นหมาก
- 2527 วิถีคนกล้า กรุงเทพฯ : คนวรรณกรรม
- 2529 ลมเหนือและป่านาว (เรื่องสั้น) กรุงเทพฯ : คนวรรณกรรม
- 2531 เขี้ยวเสือไฟ กรุงเทพฯ : กำแพง
- 2532 ทำสูบบนภูสูง (งานแปล) แปลจาก duet in the high hell ของ Arther Cathealu กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ
- 2533 แมวน้อยตกปลา กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ
- 2534 เจ้าจันทร์ผมหอม นิราศพระธาตุนิทร์เขวน กรุงเทพฯ : คณาธร
- 2535 ล้านนาฮาเฮ กรุงเทพฯ : คณาธร
- 2538 เมืองลับแล กรุงเทพฯ|มติชน และเรื่องเล่าในดงลึก กรุงเทพฯ|มติชน
- 2539 ดาบอุปราชา และสร้อยสุคันธา

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลช่อการะเกด จากนิตยสารถนนหนังสือในปี พ.ศ.2521
- รางวัลรองชนะเลิศเรื่องสั้น ของสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.2523 จากเรื่อง "ใช้ไม้สี่เหลี่ยม"

- รางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดี หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น จาก คณะกรรมการพัฒนา หนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.2523 จากเรื่อง หมู่บ้านอาบจันทร์
- รางวัลดีเด่นในการผลิตผลงานเพื่อเยาวชน จาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี พ.ศ.2526 จากเรื่องลูกป่า
- รางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดี หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น จาก คณะกรรมการพัฒนาหนังสือ แห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2526 จากเรื่องลูกป่า
- รางวัล IBBY จากมูลนิธิ ยันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน ปี พ.ศ.2532 จากเรื่อง เขี้ยว เสือไฟ
- รางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดี หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น จาก คณะกรรมการพัฒนาหนังสือ แห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2532 จากเรื่องเขี้ยวเสือไฟ
- รางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดี หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น จาก คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.2533 จากเรื่อง หุบเขากินคน
- รางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดี หนังสือสำหรับเด็กอายุ ๖-๑๑ ปี จาก คณะกรรมการพัฒนา หนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.2534 จากเรื่อง แมวน้อยตกปลา
- รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน : ประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.2534 จากเรื่อง เจ้าจันทน์มหอม
- รางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดี หนังสือสำหรับเด็กอายุ ๖-๑๑ ปี จาก คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2535 จากเรื่อง ฝึกว่างเท่าปากบ่อ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู วรรณกรรม

ชื่อ นายวิลักษณ์ ศรีป่าซาง

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 2 พฤศจิกายน 2502

ภูมิลำเนาเดิม บ้านเหล่าตุ้ ตำบลหนองยวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ชื่อบิดา มารดา นายบุญยัง-นางบัวเหริยญ ศรีป่าซาง

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 241 หมู่ 1 บ้านหัวหนองกุ่มกาม ตำบลหนองเมิ่ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-800650

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวรรณกรรมล้านนา) มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่

การสืบทอดวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การแต่งก้นโลง กวีนิพนธ์ – การแต่งบทกวีนิพนธ์นั้นได้รับความรู้จากการศึกษาในระบบ และผู้ที่เป็นแรงบันดาลใจให้เขียนงานกวีนิพนธ์ก็คือ ผศ.สุพรรณ ทองคล้อย (แระคำ ประโดยคำ) ผู้ที่สอนวิชาศิลปะการประพันธ์ จากนั้นจึงได้เฝ้าฝึกฝนหมั่นแต่งกวีนิพนธ์เรื่อยมาจนได้ตีพิมพ์ผลงานอยู่หลายชิ้นและเป็นที่รู้จักกันทั่วไป โดยเริ่มฝึกฝนอย่างจริงจังตั้งแต่ปีพ.ศ.2524 เป็นต้นมา และแต่งกวีนิพนธ์ได้สักระยะหนึ่งแล้ว จึงมุ่งความสนใจมาที่การแต่งก้นโลงหรือโคลงในลีลาแบบล้านนา เพราะชื่นชอบในก้นโลงโบราณเช่น เรื่อง มังทรารบเชียงใหม่ และ นิราศดอยเก็ง และได้แต่งกวีนิพนธ์แบบล้านนามาจนถึงปัจจุบัน

(วิชาการอง) การอ้อก้นโลง – แรกเริ่มได้ฝึกฝนกับอาจารย์สนั่น ธรรมธิ โดยอาจารย์สนั่นเป็นผู้แนะนำการอ้อก้นโลงหรือการขับขานแบบล้านนาให้ แต่เมื่อพิจารณาตนเองแล้วเห็นว่าไม่สามารถขับขานในลีลาของอาจารย์สนั่นได้ จึงได้ฝึกฝนในอีกลีลาหนึ่งที่แตกต่าง ซึ่งนับว่าเป็นการอ้อก้นโลงที่แตกต่างจากชนบเดิมที่นิยมกันโดยทั่วไป

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ อาจารย์ประจำแผนกวิชาภาษาไทย คณะวิชาศึกษาทั่วไป สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

การแต่งบทกวีนิพนธ์นั้น เริ่มมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2524 ส่วนการชื่อกันโลงนั้นเริ่มต้นประมาณปีพ.ศ.2534 โดยการถ่ายทอดไปยังผู้ที่สนใจนั้นยังมีน้อยมาก อาจจะเรียกว่ายังไม่มีใครสืบทอดเลยก็ได้ เนื่องจากผู้ที่จะชื่อบานได้นั้น จำเป็นต้องเป็นผู้ที่แต่งโคลงได้ เพื่อที่จะรู้จังหวะ รู้เสียงของคำอย่างดี จึงจะชื่อกันโลง แต่การชื่อกันโลงในงานต่างๆที่ผ่านมานั้น อาจจะเป็นแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนในกลุ่มหลายเมืองบางคนได้เริ่มต้นฝึกฝนศิลปวิทยาการแขนงนี้

ผลงานที่ผ่านมา

- คอนเสิร์ต “พินเปียะ ปลายวสันต์วิสา” ณ กองดี สตูดิโอ ตุลาคม 2544
- ร่วมชื่อกันโลงในงานธรรมศิตาโลก จังหวัดเชียงใหม่ ธันวาคม 2543
- ร่วมชื่อกันโลงในงานธรรมศิตาโลก เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา พฤศจิกายน 2544
- ชื่อกันโลงหน้าพระที่นั่ง ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ที่ทำการชลประทาน จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2536
- ชื่อกันโลงหน้าพระที่นั่ง ถวายสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ บ้านสวนสันผีเสื้อ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2538
- ผลิตเทปและซีดีชุด “พินเปียะ” ร่วมกับกลุ่มหลายเมือง
- ผลงานบทกวีนิพนธ์หลายเล่ม เช่น “ดอกเสี้ยวบนดอยสูง” เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ชื่อกันโลงหน้าพระที่นั่ง ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ที่ทำการชลประทาน จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2536
- ชื่อกันโลงหน้าพระที่นั่ง ถวายสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ บ้านสวนสันผีเสื้อ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2538

- หนังสือรวมบทกวีนิพนธ์เรื่อง “ดอกเสี้ยวบนดอยสูง” ได้รับรางวัลนักเขียนผู้ที่มีผลงานดีเด่น ด้านวรรณกรรม ประเภทกวีนิพนธ์ จากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2541
- หนังสือรวมบทกวีนิพนธ์เรื่อง “ดอกเสี้ยวบนดอยสูง” ได้รับคัดเลือกให้เข้ารอบ 5 เล่มสุดท้ายในการประกวดรางวัลวรรณกรรมยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน ปี พ.ศ.2541
- ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่น ระดับอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2541
- ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2542
- ได้รับเกียรติบัตรของสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ในงานสืบสานล้านนาครั้งที่ 2 และวันอนุรักษ์มรดกไทยของจังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2541
- ได้รับรางวัลราชมงคลสรรเสริญ สาขาผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ภาษาล้านนา

ชื่อ พระจตุพล จิตตสังวโร (พรหมนุชานนท์)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 11 ธันวาคม 2521

ภูมิลำเนาเดิม 29/2 บ้านบวค้ำ ตำบลบวค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายประธาน - นางจันทร์พร พรหมนุชานนท์

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ วัดบวค้ำ ตำบลบวค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 446896

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3, นักรรรมเอก

การสืบทอดวิชาซีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ได้เรียนภาษาล้านนาเมื่ออายุได้ 11 ปี โดยเรียนจากพ่อ จากนั้นก็ได้ศึกษาหาความรู้เรื่อยมาโดยการพูดคุยกับคนเฒ่าคนแก่ที่มีความรู้ในหมู่บ้าน และหัดอ่านเอง จากนั้นจึงเริ่มหัดจารใบลานเมื่ออายุได้ 16 ปี จากพี่ชายของปู่

(วิชาการอง) การถักยันต์ เรียนจากท่านพระครูอดุลย์ จันทร์โชติ เจ้าอาวาสวัดบวค้ำ หลังจากที่ได้บวชเป็นเณรแล้ว นอกจากนั้นยังมีความรู้ทางด้านการตั้งกระดาศสา และปั้นพระพุทธรูป

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ -

การทำงานวิชาซีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากใบลาน พับสา โดยมุ่งเน้นในเรื่องโหราศาสตร์ และข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โดยใช้เวลารว่างจากกิจนิมนต์ และได้ร่วมกิจกรรมกับกลุ่มใบลานในการค้นหาใบลานเก่าและคัดลอกใบลานเหล่านั้นใหม่ ซึ่งถือเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ท่านอื่นๆ

ผลงานที่ผ่านมา

- จัดพิพิธภัณฑ์ธัมมโบลาน และเครื่องสักการะต่างๆให้กับวัดป่าตาล ตำบลบวกด่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- ร่วมกิจกรรมคัคธัมม์กับกลุ่มโบลาน

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ภาษาล้านนา

ชื่อ พระกำพล คุณวโร (ใจอุดม)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 ธันวาคม 2518

ภูมิลำเนาเดิม บ้านดอกแดง ตำบลสง่าบ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายบุญมา – นางเกษร ใจอุดม

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ วัดดอกแดง ตำบลสง่าบ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

หมายเลขโทรศัพท์ 053 – 495437, 01 - 3863886

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 3 , นักรธรรมเอก

การสอบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) เรียนภาษาล้านนา หรือการเขียนตัวเมืองจากครูบาอินสม คันธรโต อดีตเจ้าอาวาสวัดดอกแดง มาตั้งแต่เมื่อครั้งที่ยังเป็นเด็กวัด จากนั้นจึงฝึกฝนด้วยตัวเอง

(วิชาการ) ถักยันต์ , จารธรรม, เขียนแผ่นทองเหลือง เรียนวิชาเหล่านี้จากครูบาอินสม คันธรโต พร้อมๆกับการเรียนภาษาล้านนา

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ -

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ใช้เวลาว่างจากกิจนิมนต์ ศึกษารัมมีโบราณในหอรัชมังของวัด และถักยันต์เพื่อให้ญาติโยมที่มีความเลื่อมใสศรัทธา และได้สอนการถักยันต์ให้แก่เด็กๆที่มาเรียนภาษาล้านนาที่วัดลอยเคราะห์ในปีพ.ศ.2544

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนการถักยันต์ให้แก่นักเรียนที่มาเรียนภาษาล้านนาที่วัดลอยเคราะห์ในปีพ.ศ.2544

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ภาษาล้านนา

ชื่อ นายทอง นิปุณณะ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด เดือนกุมภาพันธ์ 2483

ภูมิลำเนาเดิม ตำบลบ้านทัพ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายก่องแก้ว – นางแสน นิปุณณะ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 3 คน

ที่อยู่ 102 หมู่ 3 ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 50270

หมายเลขโทรศัพท์

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 , นักรรรมตรี

การสอบทอดวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ต้มโบลาน / จารโบลาน – เรียนจากพระอาจารย์บุญ คุดตลีโล วัดป่าแดด (ปัจจุบันอยู่ วัดบ่อหลวง อำเภอฮอด) เมื่อปีพ.ศ.2497 ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 6 ปี จากนั้นจึงได้ฝึกฝนฝีมือด้วยประสบการณ์ที่ทำมาตลอดเกือบ 50 ปี

(วิชาการอง) เทคนิครรรม กาพย์ ศาสนพิธีต่างๆ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เกษตรกร

การทำงานวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำงานด้านนี้มาตั้งแต่ปีพ.ศ.2498 โดยนำโบลานดิบมาต้มเพื่อใช้สำหรับการจาร และรับจารธัมมิให้ผู้ที่ต้องการนำธัมมิโบลานไปถวายวัด โดยใช้เวลารว่างจากการทำงานเพื่อทำงานด้านนี้

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตการต้มโบลาน การจารโบลานในงานไทยเที่ยวไทย ณ เมืองทองธานี

- ถ่ายทอดวิชาการต้มโบราณ การจากรโบราณให้แก่ผู้ที่สนใจหลายคน เช่น พระดิเรก วชิรญาโณ พระกำพล คุณวโร อาจารย์เกริก อัครชีโนเรศ อาจารย์เดชา เตียงเกต

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ภาษาล้านนา

ชื่อ พระวิชา อภิวโร (เอื้ออารีย์)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 7 พฤษภาคม 2502

ภูมิลำเนาเดิม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายจิต - นางวิไลวรรณ เอื้ออารีย์

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ วัดเชียงมั่น

หมายเลขโทรศัพท์ 053-223149, 213170

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การสอบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ภาษาล้านนา เรียนตัวเมืองจากอาจารย์ดุสิต ชวชาติ ที่วัดลอยเคราะห์ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2542

ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 2 ปี แล้วจากนั้นจึงฝึกฝนด้วยการหัดอ่าน หัดเขียนด้วยตัวเอง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ -

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนภาษาล้านนา ตัวเมืองให้กับเด็กนักเรียน และผู้ที่มีความสนใจติดต่อมาให้ไปช่วยสอน

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนตัวเมืองให้กับผู้ที่มีความสนใจ ที่อบต.หนองป่าครั่ง
- สอนตัวเมืองที่โรงเรียนอนุศึกษา
- สอนตัวเมืองที่โรงเรียนโป่งน้อย
- สอนตัวเมืองที่วัดลอยเคราะห์

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ภาษาล้านนา

ชื่อ นายดุสิต ขวชาติ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 27 กันยายน 2490

ภูมิลำเนาเดิม บ้านท้ายวัง

ชื่อบิดา มารดา นายเอี่ยม – นางบัวจิ้น ขวชาติ

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 96 ถนนท้ายวัง ตำบลช้างม้อย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

หมายเลขโทรศัพท์ 053-251115

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) เรียนภาษาจากพระครูอนุสรณ์ ศิขันธ์ วัดหมื่นยล่าน พระครูโสภาส คณาภิบาล วัดหมื่นสาร เจ้าอธิการอินสวน สุวัฒน์ วัดพันเตา และศาสตราจารย์เกียรติคุณ มณี พยอมยงค์ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2509 ใช้ระยะเวลาเรียนทั้งหมดประมาณ 5 ปี โดยเรียนที่วัดพระสิงห์ในช่วงฤดูกาลเข้าพรรษา

(วิชาการอง) ทำเครื่องสักการะบูชา เครื่องพิธีกรรมล้านนา ต้องกระดาศสา ต้องแผ่นทองเหลือง หล่อเทียน ฯลฯ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ข้าราชการบำนาญ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ใช้เวลาว่างจากงานราชการ สอนภาษาล้านนาให้กับผู้ที่มีความสนใจจะศึกษาเรียนรู้

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนภาษาล้านนาที่วัดพันอ้น พุทธสถาน วัดลอยเคราะห์ และวัดสวนดอก

- มีผู้สืบทอดวิชาความรู้มากมาย แต่ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักได้แก่ นายเกริก อัครชินโนเรศ นายจำพงษ์ ตั้งตระกูล นายเสถียร ณ วงศ์รักษ์ นายเฉลิมพล จิตติวัฒนพงศ์ และ สุทัศน์ คล่องคำ เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เข็มประกาศเกียรติคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้มีผลงานทางภาษาวัฒนธรรมไทย
- เกียรติบัตรผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา
- โล่ลูกกตัญญู

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ภาษาล้านนา

ชื่อ นายบุญคิด วัชรศาสตร์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 2478

ภูมิลำเนาเดิม 4 หมู่ 2 ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ชื่อบิดา มารดา นายบุญทา – นางหม่อม วัชรศาสตร์

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ บ้านวัชรศาสตร์ 73/18 ถนนช้างเผือก ซอย 4 ตำบลศรีภูมิ แขวงศรีวิชัย อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-217234 , 053 - 404017

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 , เปรียญธรรม 4 ประโยค

การสอบทอวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาล้านนา โดยเริ่มเรียนภาษาล้านนาจากพระครูบาสม สม
โณ ตั้งแต่ยังเป็นลูกศิษย์วัด

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เจ้าของโรงพิมพ์ ธาราทองการพิมพ์ , อาจารย์สอนพิเศษ คณะครุศาสตร์
และคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ วัดสวนดอก

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ตั้งแต่เริ่มเรียนภาษาล้านนาจนเชี่ยวชาญแล้ว ได้สอนภาษาล้านนาให้แก่ผู้ที่สนใจมาแล้ว
มากมาย โดยสอนภาษาล้านนาอยู่หลายแห่ง เช่น วัดสวนดอก หน่วยสัมพันธ์คริสตจักรที่ 1 และ
โรงเรียนราชบัณฑิต วัดพันเตา เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ปริวรรตคัมภีร์ใบลานออกมาเป็นภาษาไทย
เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่อีกมากมาย

ผลงานที่ผ่านมา

- เขียนแบบอักษรล้านนาเพื่อหล่อเป็นตัวเรียงพิมพ์สำหรับงานพิมพ์ในโรงพิมพ์
- อาจารย์สอนภาษาล้านนาในสถานศึกษาหลายแห่ง
- ผลิตหนังสือ ตำราเรียน หลายเล่มเช่น ตำราเรียนภาษาวรรณกรรมล้านนา , นิยายเก่า กอง , คนเมืองอุ้มคำเมือง, สวดมนต์เมืองเหนือ ฯลฯ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติและโล่รางวัล ผู้อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่นด้านภาษาและวรรณกรรมไทย
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)
- ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรมไทย จากสำนักคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ภาษาล้านนา

ชื่อ นายเกริก อัครวิโนเรศ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 5 ธันวาคม 2503

ภูมิลำเนาเดิม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายเกรียง-นางเพ็ญพรรณ อัครวิโนเรศ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 120 ถนนตันขาม ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000

หมายเลขโทรศัพท์ 053 – 308153 , 09 - 559878

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ (กศบ)

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เรียนภาษาล้านนาจาก อาจารย์บรรชา วงศ์ดาราวรรณ และ อาจารย์ จีรพันธ์ ปัญญา
นนท์ ที่วัดสวนดอก ในปี พ.ศ. 2540 จากนั้นได้เรียนเพิ่มเติมจาก อาจารย์ ลมูล จันทร์หอม ที่วัด
เจดีย์หลวง และจาก อาจารย์ ดุสิต ขวชาติ ที่วัดลอยเคราะห์

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ค้าขาย

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ในปี พ.ศ. 2540 ได้ร่วมกับอาจารย์ บรรชา วงศ์ดาราวรรณ เปิดสอนภาษาล้านนา ให้ผู้สนใจ
ที่วัดอุโมงค์ สวนพุทธธรรม โดยทำการสอนในทุกวันเสาร์

เป็นแกนนำของชุมนุมพื้นฮีสฮอยล้านนา และ กลุ่มโบราณออกสำรวจธรรมเนียมโบราณตามวัด
ต่าง ๆ เช่นวัดสะลงงโน ตำบลแมริม วัดดอกแดง อำเภอดอยสะเก็ด วัดสันป่าสัก อำเภอสันทราย
เพื่อจัดทำเป็น ศูนย์ข้อมูลโบราณล้านนา

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนภาษาล้านนา ที่วัดอุดมมงคล สอนพุทธธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540
- สอนภาษาล้านนาที่วัดลอยเคราะห์

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นาย ใจคำ ทาปัญญา (พ่ออ้าย)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 27 มีนาคม 2472

ภูมิลำเนาเดิม บ้านป่าก๊ว(สันคะยอม) อำเภอบ้านแม่ (ปัจจุบันคือ อำเภอสันป่าตอง)
เชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายบุญมา - นางนิล ทาปัญญา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้วกับนางปิมปา

มีบุตรจำนวน 7 คน

ที่อยู่ 227 หมู่ 3 บ้านกิวแลป่าเป้า ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
หมายเลขโทรศัพท์ 053-489228, 09-9555411

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ประดิษฐ์ของเด็กเล่น – เมื่อตอนเป็นเด็กเห็นพ่อทำของเล่นให้เล่นมากมาย จึงสนใจ
ศึกษาวิธีการประดิษฐ์ของเล่นแต่ละชนิดและหัดทำจนชำนาญ เริ่มหัดทำเองเมื่ออายุประมาณ 10
ขวบ

(วิชาการอง) การตีมีด – สืบทอดวิชาจากพ่อ โดยพ่อเป็นผู้สอนให้ตีมีดตั้งแต่ยังหนุ่มๆ

ทำเครื่องดนตรี – เรียนจากปู่ย่าตายายที่เล่นดนตรีเป็นและทำเครื่องดนตรีขึ้นเอง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำของเล่น เครื่องดนตรี ของใช้ต่างๆ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำงานเหล่านี้มาตั้งแต่เด็ก โดยทำเป็นงานเสริมในเวลาว่างหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจ
หลักในชีวิตประจำวัน และได้ทำอย่างจริงจังจนเป็นอาชีพไปในที่สุด

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้าน ที่ เซ็นทรัลชิดลม
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้าน ให้กับสถานศึกษาต่างๆ เช่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และตามโรงเรียนต่างๆ ทั่ว 17 จังหวัดภาคเหนือ
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้านที่ศูนย์การศึกษาเขต 8
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้านในงานสืบสานล้านนาทุกครั้ง
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้านในงานไทยเที่ยวไทย ณ เมืองทองธานี กรุงเทพฯ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับรางวัลผู้สูงอายุดีเด่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ. 2541
- ได้รับรางวัล “เอาครุฑีมาตีแม่” โดยสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภา จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545
- ได้รับรางวัล “คนดีศรีแม่วาง”

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายสุตา ใจทิพย์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 มิถุนายน 2498

ภูมิลำเนาเดิม บ้านสันชีเหล็ก

ชื่อบิดา มารดา นายอ้าย – นางอวน ใจทิพย์

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 4 คน

ที่อยู่ 77 หมู่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสิบหอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านต่างๆ เช่น คนเลื่อยไม้ คนตัดไม้ คนตำข้าว ม้าชัก สัตว์ชัก คนขี่ม้าก้านกล้วย เต่าวิ่ง สานกบ นก เป็นต้น โดยเห็นแบบแล้วมาหัดเรียนเอง เริ่มฝึกหัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 ใช้เวลาหัดทำประมาณ 3 วันก็สามารถทำได้ และพัฒนาฝีมือมาเรื่อยๆ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำไร่ ทำนา

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำตั้งแต่ปีพ.ศ.2541 โดยใช้เวลาที่ว่างจากการทำไร่ ทำนามาทำของเล่นเหล่านี้

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนนักเรียนทำของเล่นในสถานศึกษาหลายแห่งเช่น โรงเรียนเทพพิทักษ์ จังหวัดแพร่, โรงเรียนโป่งแดง โรงเรียนพญาเม็งราย โรงเรียนแม่สลองใน จังหวัดเชียงราย เป็นต้น
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้านในงานไทยเที่ยวไทย เมืองทองธานี กรุงเทพฯ
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้านในงานกลองนานาชาติ ห้องสนามหลวง
- สาธิตและสอนทำของเล่นที่ร้านหนังสือสุวิวงศ์ เชียงใหม่

- เข้าเฝ้าถวายของเล่นแด่ฟ้าหญิงอุบลรัตนฯ ที่กรุงเทพฯ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เข้าเฝ้าถวายของเล่นแด่ฟ้าหญิงอุบลรัตนฯ ที่กรุงเทพฯ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายเบิ่ง มหาวุฒิ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 21 กุมภาพันธ์ 2467

ภูมิลำเนาเดิม บ้านสันชีเหล็ก

ชื่อบิดา มารดา นายสาลาตีะ – นางคำเอ๋ย มหาวุฒิ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 4 คน

ที่อยู่ 21 หมู่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสิบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่นพื้นบ้าน เช่น คนขี่ม้าก้านกล้วย เต่า ลิง เป็นต้น โดยเริ่มเรียนเองตั้งแต่อายุ 27 ปี ใช้เวลาฝึกหัดประมาณ 1 วันจากนั้นก็พัฒนาฝีมือไปเรื่อยๆ ด้วยการหัดทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ก่อนหน้านี้ทำไร่ทำนา แต่ปัจจุบันทำของเล่นพื้นบ้าน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

หลังจากที่หัดเรียนทำของเล่นเมื่อครั้งที่ เป็นหนุ่มแล้ว เมื่องานประจำคือการทำไร่ทำนามี มากขึ้น จึงห่างหายจากการทำของเล่นไปเป็นระยะเวลา นาน จนกระทั่งเริ่มกลับมาทำของเล่น อย่างจริงจังอีกครั้งในปี พ.ศ. 2543 ก็ได้ทำอย่างจริงจังและยึดเป็นอาชีพจนถึงปัจจุบัน

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตทำของเล่นพื้นบ้านที่ไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้านที่โรงเรียนแม่ใจ
- สาธิตการทำของเล่นพื้นบ้านที่ศาลสมเด็จพระเจ้า

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นางแสง สุธรรมมา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 12 กุมภาพันธ์ 2474

ภูมิลำเนาเดิม บ้านสันโค้ง

ชื่อบิดา มารดา นายเป็ง – นางเป็ง จันธิมา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 7 คน

ที่อยู่ 25 หมู่ 2 บ้านไร่ ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ไม่ระบุ

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่นคือ แกะสลักนก มด วัว ควาย ช้าง ม้า น้ำบวย บาริโต๊ะ กัง กำหมุน ใบพัด กบ ปลา เป็นต้น เรียนวิชาการทำของเล่นจากพ่อและแม่มาตั้งแต่อายุได้ 10 ขวบ ใช้เวลาเรียนอยู่หลายสัปดาห์และจากนั้นก็ได้อัดทำเองจนชำนาญ

(วิชาการ) ทอผ้าพื้นเมือง – หัดเรียนตั้งแต่เด็ก โดยแม่เป็นคนสอน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ก่อนหน้านี้ทำนา แต่ปัจจุบันทำของเล่นที่บ้าน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มกลับมาทำของเล่นเป็นอาชีพเมื่อปีพ.ศ.2541 ใช้เวลาทำทั้งวันตั้งเช้าถึงเย็น

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนการทำของเล่นที่บ้านให้กับนักเรียนในโรงเรียนต่างๆในเขตจังหวัดเชียงราย เช่น โรงเรียนป่าแดด โรงเรียนแม่สรวยวิทยาคม โรงเรียนบ้านโป่ง โรงเรียนสันจำปา และ ศูนย์เด็กเล็กปากจ้ว

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายแอ สุธรรมมา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 7 มีนาคม 2474

ภูมิลำเนาเดิม บ้านไร่

ชื่อบิดา มารดา นายปัน – นางใจ สุธรรมมา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 7 คน

ที่อยู่ 25 หมู่ 2 บ้านไร่ ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่นพื้นบ้าน คือ หน้าไม้ ครกมอง บาร์ฝรั่ง คันทัง อัดข้าวโพด กำหมุดดอกฝิ่น กำหมุดใบจักร พญาสี่มงาย วัว ควาย เป็นต้น การทำของเล่นพื้นบ้านนี้ได้รับการสืบทอดมาจากพ่อแม่ ปู่ย่าตายายที่เคยทำของเล่นให้เล่นเมื่อยังเป็นเด็ก เริ่มทำของเล่นเป็นตั้งแต่อายุ 7 ขวบ ด้วยการดูวิธีการทำจากพ่อแม่บ้าง และถามบ้าง โดยของเล่นแต่ละชิ้นจะใช้เวลาประมาณ 5 วันในการเรียนจึงจะเกิดความชำนาญ จากนั้นก็ฝึกฝนฝีมือด้วยตนเอง

(วิชาการ) ช่างปลูกบ้าน ใช้วิธีครุพักลักจำ เป็นลูกมือสล่าเค้าแล้วคอยดูเทคนิควิธีต่างๆ จนเกิดความชำนาญ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ก่อนหน้านี้ทำไร่ ทำนา ปัจจุบันทำของเล่น

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มกลับมาทำของเล่นอีกครั้งเมื่อปีพ.ศ.2541 ใช้เวลาทำทั้งวัน เหนื่อยเมื่อไหร่ก็หยุด

ผลงานที่ผ่านมา

- สถิติการทำของเล่นพื้นบ้านที่โรงเรียนแม่ฮ่องสอน
- สถิติการทำของเล่นพื้นบ้านที่โรงเรียนห้วยสัก
- สถิติการทำของเล่นพื้นบ้านที่โรงเรียนโรงเรียนพะเยา
- สถิติการทำของเล่นพื้นบ้านที่โรงเรียนบ้านป่าแดด
- สถิติการทำของเล่นพื้นบ้านที่สถาบันราชภัฏเชียงราย
- สถิติสถิติการทำของเล่นพื้นบ้านและจัดนิทรรศการที่ร้านสุวิงส์ บู้คเซ็นเตอร์
- เข้าเฝ้าและถวายของเล่นพื้นบ้านแด่พระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ที่เพนนินชู
ล่า

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เข้าเฝ้าและถวายของเล่นพื้นบ้านแด่พระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ที่เพนนินชู
ล่า

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นางก้วน ไชยวงศ์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 4 มีนาคม 2469

ภูมิลำเนาเดิม บ้านศรีถ้อย

ชื่อบิดา มารดา นายใจ ไชยวงศ์ – นางบัวกา ใจแปง

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 6 คน

ที่อยู่ 181 หมู่ 3 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพระดับ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่น คือ กำหมุ่น จานบิน งู ปลา เต่าวิ่ง หนูวิ่ง โดยเรียนมาจากพ่อแม่และเพื่อนฝูง เริ่มเรียนมาตั้งแต่อายุ 14 ปี ใช้เวลาเรียนและฝึกหัดทั้งหมดประมาณ 10 วัน

(วิชาการอื่น) ทำขนมจีน สูตรโบราณ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แต่ก่อนทำไร่ทำสวน ปัจจุบันทำของเล่นเด็ก

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มกลับมาทำของเล่นอีกครั้งเมื่อปีพ.ศ.2542 โดยใช้วิธีใช้มีดเหลา เลื่อย เหล็กแหลม กับสองมือ เวลาที่ทำงาน ทำทั้งวัน โดยทำไปเรื่อยๆเหนื่อยก็หยุดพัก

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย
- สาธิตทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนบ้านโป่งแดง จังหวัดเชียงราย
- สาธิตทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนห้วยสัก จังหวัดเชียงราย

- สถิติทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนบ้านโป่ง จังหวัดเชียงราย
- สถิติทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนป่าแดด จังหวัดเชียงราย
- สถิติทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนพราหมณ์สัมพันธ์กิจ จังหวัดเชียงราย
- สถิติทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนห้วยไคร้ จังหวัดเชียงราย

เกียรติคุณที่ได้รับ

เป็นตัวแทนกลุ่มเข้ารับรางวัล "หมู่บ้านหัตถกรรมดีเด่น" ปีพ.ศ.2544

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายบัน ปุกคำ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด เดือนมีนาคม 2477

ภูมิลำเนาเดิม บ้านหัวฝาย

ชื่อบิดา มารดา นายถา – นางจุ่ม ปุกคำ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 6 คน

ที่อยู่ ไม่ระบุ

หมายเลขโทรศัพท์ ไม่ระบุ

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 2

การสิบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่น คือ บาร์ฝรั่ง ครกมอง สิบสองราศี กำหมุน หน้าไม้ พญาสิงมาย เรียนทำของเล่นมาจากพ่อแม่ปู่ย่า มาตั้งแต่เด็ก

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แต่ก่อน ทำนาทำไร่ ปัจจุบัน ทำของเล่นเด็ก

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มกลับมาทำอีกครั้งเมื่อปีพ.ศ.2541 โดยวิธีทำ ใช้สองมือกับมีดเหลา สิว เลื่อย โดยทำทั้งวันเรื่อยๆ เหนื่อยก็หยุดพัก

ผลงานที่ผ่านมา

- สาริตการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนห้วยสัก จังหวัดเชียงราย
- สาริตการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนแม่ใจ จังหวัดเชียงราย
- สาริตการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนป่าแดด จังหวัดเชียงราย
- สาริตการทำของเล่นเด็กที่สถาบันราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย
- สาริตการทำของเล่นเด็กที่ศูนย์เด็กเล็กปากม่วง จังหวัดเชียงราย

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นางหน่อ คำแดง

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 17 ธันวาคม 2484

ภูมิลำเนาเดิม บ้านป่าแดด

ชื่อบิดา มารดา นายถา – นางน้อย สุภาวะ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ 77 หมู่ 3 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่น คือ กำหมุ่น งู ปลา กบ นก จานบิน ผึ้ง ควาย ปืนปักผม สืบทอดความรู้มาจากการที่พ่อแม่สอนและหัดทำเองบางอย่าง เริ่มทำของเล่นเป็นเมื่ออายุได้ 10 ปี ใช้เวลาเรียนประมาณ 7 วันขึ้นไปต่อของเล่น 1 ชิ้น

(วิชาการ) ทอผ้าพื้นเมือง โดยเรียนมาจากแม่ เริ่มฝึกปั่นฝ้ายตั้งแต่อายุ 14 ปี ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 7 วัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แต่ก่อนทำไร่ ทำนา ปัจจุบันทำของเล่นเด็ก

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มกลับมาทำของเล่นอีกครั้งในปีพ.ศ.2541 ใช้สองมือกับมิดเหลา โดยใช้เวลาทั้งวันในการทำงาน เหนื่อยเมื่อไหร่ก็หยุด

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตและสอนการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนชุมชนบ้านโป่ง จังหวัดเชียงราย

- สาธิตและสอนการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนห้วยสัก จังหวัดเชียงราย
- สาธิตและสอนการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนห้วยไคร้ จังหวัดเชียงราย
- สาธิตและสอนการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนเซ็นต์คาเบรียล กรุงเทพฯ
- สาธิตและสอนการทำของเล่นเด็กที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สาธิตและสอนการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- สาธิตและสอนการทำของเล่นเด็กที่งานไทยเที่ยวไทยที่เมืองทองธานี นนทบุรี
- เข้าเฝ้าถวายของเล่นแด่สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ที่โรงแรมเพนนินชูล่า กรุงเทพฯ
- เข้าเฝ้าถวายของเล่นแด่เจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนราชกัญญาฯ ที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 กรุงเทพฯ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เข้าเฝ้าถวายของเล่นแด่สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ที่โรงแรมเพนนินชูล่า กรุงเทพฯ
- เข้าเฝ้าถวายของเล่นแด่เจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนราชกัญญาฯ ที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 กรุงเทพฯ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายชื่น ชุ่นเรือน

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 5 เมษายน 2476

ภูมิลำเนาเดิม บ้านป่าแดด จังหวัดเชียงราย

ชื่อบิดา มารดา นายคำเบ็ง ชุ่นเรือน - นางนาง สิทธิ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 4 คน

ที่อยู่ 165/1 หมู่ 3 บ้านป่าแดด ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 708070

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ไม่ระบุ

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่นเด็ก โดยเรียนจากพ่อแม่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่อายุ 16-17 ปี ใช้เวลา

ว่างในการเรียนโดยหัดทำมาเรื่อยๆ ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก

ของเล่นที่ทำ คือ ลูกข่างไหม้ บาร์โต้ะ นกหวีด อมรเทพ นก พอกโย่ง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เมื่อก่อนทำไร่ทำนา ปัจจุบันทำของเล่นเด็ก

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มกลับมาทำของเล่นเด็กอีกครั้งในปีพ.ศ.2541 โดยใช้มือ และมีดเหลา เหล็กแหลม ใช้เวลาว่างทำของเล่นไปเรื่อยๆ โดยเหนื่อยก็หยุดพัก

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตและสอนการทำของเล่นที่โรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
- สาธิตและสอนการทำของเล่นที่โรงเรียนห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- สาธิตและสอนการทำของเล่นที่งานไทยเที่ยวไทย เมืองทองธานี

เกียรติคุณที่ได้รับ

รางวัลที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นรางวัลของกลุ่ม

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายอ้าย ใจทิพย์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 7 มีนาคม 2475

ภูมิลำเนาเดิม บ้านสันซี้เหล็ก

ชื่อบิดา มารดา นายแก้ว – นางใจ ใจทิพย์

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 6 คน

ที่อยู่ 102 หมู่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 2

การสอบทออดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำของเล่น คือ คนตำข้าว คนเลื่อยไม้ คนตัดไม้ คนตำครกมอง คนขี่ม้าก้านกล้วย สัตว์
เชิด ลิงไต่ราว ได้ความรู้นี้โดยการฝึกหัดทำเอง โดยหัดเรียนมาตั้งแต่อายุ 19 ปี ใช้เวลาเรียน

ประมาณ 7 วัน

(วิชาการอง) คนตรีพื้นบ้าน สะล้อ ซึง ฉิ่ง ฉาบ เรียนมาจากพ่อ ตั้งแต่อายุ 19 ปี ใช้เวลาในการเรียน

ประมาณ 7 วัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แต่ก่อนทำนาทำไร่ ปัจจุบันทำของเล่นเด็ก

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำของเล่นเมื่อปีพ.ศ.2542 ใช้เวลาว่างในการทำของเล่น ถ้าเหนื่อยก็หยุดพัก

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตและสอนการทำของเล่นที่โรงเรียนห้วยสัก จังหวัดเชียงราย
- สาธิตและสอนการทำของเล่นที่โรงเรียนพะเยา จังหวัดเชียงราย

- สถิติและสอนการทำของเล่นที่โรงเรียนป่าแดด จังหวัดเชียงราย
- สถิติและสอนการทำของเล่นที่โรงพยาบาลแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
- สถิติและสอนการทำของเล่นที่สถานีอนามัยท่าก้อ จังหวัดเชียงราย
- สถิติและสอนการทำของเล่นที่ศาลสมเด็จพระนเรศวร อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่มี

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายสุข แก้ววันนา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 เมษายน 2474

ภูมิลำเนาเดิม บ้านไร่

ชื่อบิดา มารดา นายแก้ว – นางคำ แก้ววันนา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 6 คน

ที่อยู่ 51 หมู่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 2

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำของเล่น คือ คนตัดไม้ สืบทอดโดยเรียนกับกลุ่มทำของเล่นตำบลป่าแดด จังหวัดเชียงราย เรียนเมื่อปีพ.ศ.2544 ใช้เวลาในการเรียนประมาณ 3 วัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แต่ก่อน ทำไร่ทำนา ปัจจุบัน ทำของเล่น

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำเมื่อปีพ.ศ.2544 โดยใช้เวลาทำทั้งวันโดยที่เหนื่อยก็หยุดพัก

ผลงานที่ผ่านมา

- สาริตการทำของเล่นที่ไร่แม่ฟ้าหลวงแต่พณฯท่านนายกรัฐมนตรีพ.ต.ต ทักษิณ ชินวัตร ที่จังหวัดเชียงราย

เกียรติคุณที่ได้รับ

- สถิติการทำของเล่นที่ไร้แม่ฟ้าหลวงแต่พบๆท่านนายกรัฐมนตรี พ.ต.ต ทักษิณ ชินวัตร ที่จังหวัดเชียงราย

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ของเล่น

ชื่อ นายชื่น อินตา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด มีนาคม 2475

ภูมิลำเนาเดิม บ้านไร่

ชื่อบิดา มารดา นายมูล - นางตีบ อินตา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 3 คน

ที่อยู่ 35 หมู่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 2

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำของเล่น คือ คนตำข้าว คนตัดไม้ คนเลื่อยไม้ คนตำข้าวคู่ โดยหัดทำเองจนชำนาญ เริ่มทำมาตั้งแต่อายุ 22 ปี ใช้เวลาในการเรียนประมาณ 2 วัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แต่ก่อน ทำนาทำไร่ ปัจจุบัน ทำของเล่น

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำของเล่นเมื่อปีพ.ศ.2543 ใช้เวลาทำของเล่นทั้งวัน ถ้าเหนื่อยก็พัก

ผลงานที่ผ่านมา

- สาริตและสอนการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนห้วยสัก จังหวัดเชียงราย
- สาริตและสอนการทำของเล่นเด็กที่โรงเรียนแม่ใจ จังหวัดเชียงราย
- สาริตและสอนการทำของเล่นที่ไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่มี

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ตุง-โคม

ชื่อ นายสิงห์แก้ว มโนเพชร

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 5 พฤศจิกายน 2462

ภูมิลำเนาเดิม นันทาราม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายคำแสน-นางสุคำ มโนเพชร

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 7 คน

ที่อยู่ 130/78 ซอยมิตรสัมพันธ์ หมู่บ้านอมรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-275081

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

งานฝีมือทุกสิ่งอาศัยที่เป็นศิษย์วัดฝอนสร้อย ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ในความอุปถัมภ์ของเจ้า
นาย ณ.เชียงใหม่ ในวัดนี้อุดมสมบูรณ์ด้วยศิลปะวัฒนธรรมวิชาการเกี่ยวกับการทหาร เช่น วิชา
หมัดมวย เริงดาบ ฆ้อง ซึ่งหมายถึงวิชา (เจิง) วิชาวาดเขียนลายไทย และภาพวิว แกะสลัก ปั้นพระ
พุทธรูป ใช้เวลาเรียนตั้งแต่อายุ 9 ขวบ จนถึงบวชเณรอายุ 16 ปี สามารถเรียนเขียนอ่านตัวเมือง
โบราณ ได้เป็นอย่างดีและครูสอนได้ด้วย โดยเรียนวิชาต่างๆจากชาวบ้านแบบครูพักลักจำ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เมื่อตอนหนุ่มอายุ 35 ทำงานเป็นช่างฝีมือกรมทางหลวงจนปลดเกษียณจนกระทั่งเดี๋ยวนี้ก็ทำงานเพื่อประชาชน เพราะชอบทำงานเพื่อสังคมโดยเป็นวิทยาทาน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำงานฝีมือมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กวัด และขณะที่เป็นเด็กวัดนั้นก็ป็นหัวหน้าในการทำเมรุปราสาท ชุ่มประดู การต้อนรับอาคันตุกะต่างบ้านต่างเมือง หรือเมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสเมืองเหนือ ก็ได้เป็นผู้จัดตั้งชุ่มประดู การตกแต่งต่างๆ จากนั้นก็ได้ทำงานฝีมือในเวลาว่างเสมอ

ผลงานที่ผ่านมา

- เป็นวิทยากรสอนการตัดช่อดู่งให้กับสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ โรงเรียนแม่แตงวิทยาคม โรงเรียนเชียงดาว โรงเรียนฝาง โรงเรียนมงฟอร์ต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดพิษณุโลก สถาบันการศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นต้น
- เป็นวิทยากรสอนการตัดช่อดู่งและบรรยายตำนานการทำดู่ง ให้กับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น และงานสินค้านานาชาติ
- สอนการตัดดู่ง ทำโคมให้กับผู้ที่สนใจมากมาย นับไม่ถ้วน รวมถึงชาวต่างชาติที่มาขอเรียนด้วย เช่น ชาวยุโรป จีน ญี่ปุ่น ก็มาเรียนมากมาย

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ตัดลายถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2533
- ได้เกียรติบัตรจากศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่
- ได้รับรางวัลผู้สืบสานศิลปวัฒนธรรมดีเด่น วัฒนธรรมล้านนาด้านดู่งโคม ภาษาล้านนา จากสโมสรไลออนส์เชียงใหม่
- ได้รับรางวัลราชมงคสรสรเสริญ พ.ศ. 2544 สาขาทัศนศิลป์
- ได้รับเกียรติบัตรจากสภาวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่
- ได้รับรางวัลครอบครัวตัวอย่าง จากรายกายน้ำหนึ่งใจเดียว สถานีโทรทัศน์ช่อง 5
- ได้รับเกียรติบัตรจากโองเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาในการเข้าร่วมกิจกรรมมาโดยตลอด

- ได้รับเกียรติบัตรจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากการร่วมเข้ากิจกรรม สานศิลป์ กิ่ง
แก้ว ชู

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ตุง-โคม

ชื่อ นายเสถียร ณ วงศ์รักษ์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 18 มีนาคม 2495

ภูมิลำเนาเดิม บ้านเซตุน ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายบุญทา – นางบัวเงา ณ วงศ์รักษ์

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ 57/14 ถนนรัตนโกสินทร์ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053- 243886, 01 - 7840345

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 6

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) สรรพช่างล้านนาทุกสาขา – หัดทำเอง เรียนรู้ด้วยตัวเองมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เพราะตั้งแต่เด็กเห็นผู้ใหญ่ทำอะไรก็จะขอดู และฝึกทำจนชำนาญ และการทำงานทุกอย่างได้ลงมือหาข้อมูลด้วยตนเอง จึงได้เข้าใจถึงพื้นฐานของงานแต่ละประเภท แต่ละชิ้น

(วิชาการอง) ฟ้อน – การฟ้อนเจ้าฟ้า เป็นการฟ้อนที่สืบทอดกันมาตามสายตระกูล ต่อมาจึงได้ศึกษาดูด้วยตนเองด้วยการสืบค้นจากบรรพบุรุษ ส่วนการฟ้อนเทวดานั้น ได้ศึกษาจากภาพปูนปั้นในวัดเก่า และใกล้ๆบ้านมีคนมาซ้อมฟ้อนทุกวันก็จะไปดู แล้วช่วยดูแลการฟ้อนให้

หมอมือง – สืบต่อมาจากปู่และพ่อ และก๋งของเพื่อน จึงได้ความรู้ทั้งหมดมืองและหมอไทย เพราะความที่ชอบคลุกคลีกับคนเฒ่าคนแก่ เลยได้เรียนวิชาสืบมา ส่วนการเรียนการสอนนั้น ถ้าสืบผ่านญาติ จะไม่ต้องมีการตั้งชั้น แต่เมื่อเรียนกับก๋งของเพื่อน ท่านก็ไม่คิดค่าสอนใดๆ แต่ด้วยความสนิทกันจึงสอนให้โดยไม่คิดค่าวิชาใดๆเลย

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ สล่าล้านนา

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำงานศิลปะมาตั้งแต่เด็ก ประมาณ 11 ขวบ เวลาว่างที่วัดก็มักจะไปช่วย ก็เห็นผู้เฒ่าผู้แก่ทำงานอยู่ก็มักจะไปนั่งดู เป็นการฝึกงานไปในตัว จนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลาเกือบ 40 ปีที่ได้ทำมา ทำทุกวันและสามารถทำได้ทุกเวลา แต่โดยมากมักจะใช้เวลากลางวัน ส่วนเวลากลางคืนทำงานเป็นตำรวจอาสา

ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจและรักในงานสละจริง ๆ โดยจะคอยดูพฤติกรรมของคนที่มาขอเรียน ถ้าเห็นว่าเป็นคนที่รักจริงก็จะสอนให้ฟรีไม่คิดค่าวิชา ใช้เวลาในการสอนหลายลักษณะ บางครั้งสอนเวลาเย็น บางครั้งสอนวันเสาร์อาทิตย์ จนถึงปัจจุบันมีลูกศิษย์มากมาย

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมแสดงศิลปะการแสดงล้านนาที่ประเทศพม่า
- ร่วมแสดงศิลปะการแสดงล้านนาในงาน ททท. ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
- เป็นวิทยากรสอนงานช่างล้านนาให้กับนักศึกษาคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เป็นวิทยากรสอนงานช่างล้านนาให้กับนักศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- เป็นวิทยากรสอนงานช่างล้านนาให้กับนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
- เป็นวิทยากรสอนงานช่างล้านนาให้กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกต
- เป็นวิทยากรสอนงานช่างล้านนาให้กับนักเรียนศูนย์การศึกษานอกระบบ จังหวัดลำปาง
- เป็นวิทยากรสอนงานช่างล้านนาให้กับนักเรียนในหลายโรงเรียนในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำปาง
- ร่วมสาธิตงานสละในกิจกรรมทางวัฒนธรรมมากมาย

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ใบประกาศเกียรติคุณจาก Asian Club Foundation ในการร่วมแสดงศิลปะการแสดงล้านนาที่ประเทศญี่ปุ่น
- ใบประกาศเกียรติคุณจากสถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ในสาขาช่างฝีมือ
- ใบประกาศเกียรติคุณจากการไปร่วมกิจกรรมต่างๆ
- ใบประกาศเกียรติคุณจากงานผ้าอาเชียน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ได้รับรางวัลเกียรติยศจากการประกวดงานช่าง 2 ครั้ง ได้รับด้วยรางวัลจากพณฯ นายกรัฐมนตรี นายอานันท์ ปันยารชุน

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ตุง-โคม

ชื่อ นางบัวไหล คณะปัญญา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 28 มีนาคม 2477

ภูมิลำเนาเดิม บ้านสันทรายดอนจั้น จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายสิงแก้ว – นางซุ่ม กันยาโน

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 8 คน

ที่อยู่ 19 ซอยกุหลาบ ชุมชนเมืองสาทรหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 239721

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) โคม / ตุง - ฝึกหัดทำโคมด้วยตนเองมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เมื่ออายุได้ 12 ปีก็เริ่มหัดทำโคมที่ใช้ต้นแบบจากโคมญี่ปุ่นที่มีลักษณะทรงกลมแล้วพับเก็บได้ โดยการฝึกหัดนั้นได้หัดทำกัน 3 พี่น้อง ได้แก่ นางบัวไหล คณะปัญญา นางผาย แสงคำเมืองและ นางคำใส เสมพิพัฒน์ จากนั้นก็จึงคิดค้นประดิษฐ์โคมแบบต่างๆขึ้นมา โดยโคมที่ประดิษฐ์ขึ้นในยุคแรกๆนั้นมีเพียงไม่กี่แบบ เช่น โคมธรรมจักร หรือโคมแปดเหลี่ยม โคมรูปแบบเพชร โคมรูปดาว โคมปักเป้า โคมมัด โคมหูกระต่าย โคมดั่ง และโคมมะพิก

ด้วยประสบการณ์การทำงานมากกว่า 50 ปี นางบัวไหลได้คิดค้นรูปแบบโคมขึ้นมาอีกหลากหลายแบบเช่น โคมร่ม โคมเอวหรือโคมต่อ ซึ่งได้คิดค้นประดิษฐ์ขึ้นครั้งแรกเพื่อประดับในวาระต้อนรับซีเกมส์ ที่เชียงใหม่

ส่วนตุงนั้นก็เริ่มประดิษฐ์ตุงแบบต่างๆ พร้อมกับการทำโคม

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำตุง-โคม

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำมาตั้งแต่อายุ 12 ปีและทำเป็นอาชีพมาเรื่อยๆ สอนให้คนที่สนใจอยากจะเรียนและ
 สานิตตามแต่หน่วยงานแต่ละแห่งจะเชิญไปให้สานิต

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมสานิตการทำตุ้ง-โคมในงานไทยเที่ยวไทย เมืองทองธานี
- ร่วมสานิตการทำตุ้ง-โคม ในงานวิถีไทย สวนลุมพินี
- ร่วมสานิตการทำตุ้ง-โคมในงานสืบชะตากรุงเทพฯ วังสราญรมย์
- สานิตการทำตุ้ง-โคม ณ ศูนย์สิริกิตต์
- สานิตการทำตุ้ง-โคม ณ สถาบันราชภัฏอุบลธานี
- สานิตการทำตุ้ง-โคมตามโรงเรียนต่างๆ เช่น โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะท้อน
 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน โรงเรียนเรยีนา เซลิวิทาลัย โรงเรียนพระหฤทัย
 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย โรงเรียนกาวิละอนุกุล

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เกียรติบัตรจากโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะท้อน พ.ศ.2542
- เกียรติบัตรจากโรงเรียนเรยีนาเซลิวิทาลัย พ.ศ.2540 – 2545
- เกียรติบัตรจากโรงเรียนกาวิละอนุกุล พ.ศ. 2544
- เกียรติบัตรจากงานสืบสานล้านนา
- เกียรติบัตรจากงานสานศิลป์ กิ่งแก้ว ชู มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.2544

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ตุง-โคม

ชื่อ นายเบญจพล สิทธิประณีต

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 18 กันยายน 2501

ภูมิลำเนาเดิม กรุงเทพมหานคร

ชื่อบิดา มารดา นายวิมล นางอาภรณ์ สิทธิประณีต

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 8-10 ถนนเจริญเมือง ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-245663

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

การสืบทอดวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

งานตัดกระดาษ เช่น ตุง – โคม เรียนจากพ่อครูสิงห์แก้ว มโนเพชร และพ่อครูเสถียร ณ วงษ์รักษ์ ในหลักสูตรการเรียนตัดงานกระดาษที่สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ประมาณ 5 ปีที่ผ่านมา ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 3 วัน แต่จากนั้นก็ไปขอเรียนเพิ่มเติมจาก พ่อครูแม่ครูนอกเวลาอีกหลายครั้ง และขอเรียนวิชากับหลายครู เช่น แม่บัวไหล คณะปัญญา ครู สมบูรณ์ กาวิชัย

การทำงานในช่วงแรกนั้นจะใช้ลายของอาจารย์ที่สอนให้เป็นหลัก แล้วเปลี่ยนแปลงไปเป็น ลายใหม่ๆ ตามความคิดสร้างสรรค์และแตกออกไปเรื่อยๆ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ มัคคุเทศก์

การทำงานวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

ตั้งแต่เริ่มเรียนก็เริ่มประดิษฐ์และถ่ายทอดความรู้ให้กับคนที่สนใจมาเรื่อยๆ ในระยะหลัง ได้ไปสอนหลายแห่ง เช่น โรงเรียนนานาชาติ โดยมากมักจะรับเชิญไปเป็นวิทยากรสาธิตให้กับงาน ทางวัฒนธรรมล้านนา หรือโครงการต่างๆที่เชิญมา เช่น โครงการค่ายวัฒนธรรมเพื่อให้ความรู้แก่

นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชนทั่วประเทศ และสอนที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา โดยใช้เวลาวันเสาร์-อาทิตย์

ลูกศิษย์บางคน เคยเจอกันตามงานต่างๆก็จะขอที่อยู่และติดต่อมาขอเรียนที่บ้านก็มี แต่เป็นระยะเวลาสั้นๆ ส่วนใหญ่ลูกศิษย์เหล่านี้จะเป็นคนต่างจังหวัดเช่น กรุงเทพฯ เป็นต้น

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมแสดงผลงานในงานสืบสานล้านนา
- ทำโคม- ตุงแขวนในท่าอากาศยานเชียงใหม่
- ทำโคม-ตุง ในชบวนแห่โคมที่กาแล ในท์ บาซาร์
- ร่วมสาธิตในงานวัฒนธรรมหลายครั้งเช่น งานไทยเที่ยวไทย ของททท. งานวิถีไทย เป็นต้น
- เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ในเรื่องงานตัดกระดาษแก่สถานศึกษาหลายแห่ง
- เป็นอาจารย์สอนตามสถาบันต่างๆ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รับเชิญเป็นอาจารย์สอนงานตัดกระดาษที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- ใบประกาศขอบคุณที่ได้ร่วมงานสืบสานล้านนา
- ใบขอบคุณจากสถาบันต่างๆ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ตุง-โคม

ชื่อ นางบุญนาค ปินตาสี

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 เมษายน 2475

ภูมิลำเนาเดิม บ้านวังหม้อ จังหวัดลำปาง

ชื่อบิดา มารดา พ่ออุ้ยมูล – แม่อุ้ยแบ่ง ตาจัน

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 9 คน

ที่อยู่ จังหวัดลำปาง

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิกการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำตุงโย โดยเรียนกับแม่อุ้ยมา เครือคำขาว ผู้เป็นน้า ตั้งแต่อายุ 9 ขวบ เริ่มตั้งแต่การหัด
ปั่นฝ้ายและทำเรื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำตุงโย

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มฝึกหัดทำตุงโยมาตั้งแต่อายุ 9 ขวบ และได้ทำไปถวายวัดเป็นส่วนใหญ่ จนกระทั่งใน
ระยะหลังมีผู้มาขอซื้อ มาสั่งทำ จึงทำเป็นอาชีพเรื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนให้กับผู้ที่สนใจทั่วไป
- ร่วมแสดงงานศิลปวัฒนธรรมต่างๆ และกิจกรรมของกลุ่มสืบสานล้านนา

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นางจันทร์สม สายธารา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 เมษายน 2575

ภูมิลำเนาเดิม บ้านชะเอียง ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา-มารดา นายปวน-นางทา ต้นคำ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 6 คน

ที่อยู่ บ้านป่าแะ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-891046

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสอบทอวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับขอ เริ่มเรียนขอเมื่อปี 2491 ขณะอายุได้ 16 ปี โดยเรียนขอกับแม่ครูกำบาน บ้านสบยาว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการเรียนแบบท่องจำตามที่ครูบอก และติดตามแม่ครูไปในงานแสดงต่าง ๆ เพื่อฟังเครื่องขอและนำมาปรับใช้กับการขอของตน ใช้เวลาในการเรียนขออยู่ประมาณ 1 ปี ก็สามารถออกขอได้ และเพียงไม่นานก็ได้รับความนิยมจากผู้ฟังจนมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ

การทำงานวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

การขับขอ - ได้รับคัดเลือกจากห้างกมลสุโกศลให้บันทึกแผ่นเสียงครั้งแรกพร้อมกับนายทองสุข สิงห์สาและได้รับคัดเลือกจากห้างต.เง็กชวน บันทึกขอออกจำหน่ายเป็นเรื่องแรก ในด้านการขอในงานต่าง ๆ ได้รับความนิยมว่าจ้างให้แสดงในงานต่าง ๆ ทั่วภาคเหนือใน 8 จังหวัดภาคเหนือ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ริเริ่มการประยุกต์ทำละครพื้นเมือง เมื่อปี 2510 การขอออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ผลงานที่ผ่านมา

- ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนศิลปินภาคเหนือ เผยแพร่ผลงานของตำรวจเชียงใหม่ที่กรุงเทพฯ ฯ โดยใช้วิธีขอพรรณมาผลงานของตำรวจในสมัย พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจ
- 2537 จนถึงปัจจุบัน ร่วมกับคุณอุดม รัชสี จัดรายการเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปะการชอ และศิลปินเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ ในรายการมรดกล้านนา ภาค FM 100 ทุกวัน พุธระหว่างเวลา 17.00-17.30 น. และจัดรายการพื้นบ้านล้านนา ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดลำปาง
- ทำละครทางวิทยุโดยใช้ภาษาท้องถิ่น คือ ละครวิทยุคำเมือง ตามสถานีวิทยุต่าง ๆ ทั่วภาคเหนือ ใช้ชื่อคณะว่า "คณะสายธาราวิทยุ"
- เริ่มสอนชอเมื่ออายุ 21 ปี มีลูกศิษย์มาฝากตัวเรียนด้วยหลายรุ่นติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน รวมแล้วมากกว่า 40 คน โดยมีลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงหลายคนด้วยกัน เช่น คำน้อย คำชัด หรือ ต่อม นางศรีอ่อน วงศ์ชมพู นายก้วนดา เชียงตา นางจันทร์สม ปัญญานาม นางวันเพ็ญ มโนรัตน์ นางเทียมตา ปัญญานาม เป็นต้น
- เป็นอาจารย์สอนพิเศษของมหาวิทยาลัยพายัพ โดยใช้เพลงชอช่วยเสริมการเผยแพร่ศาสนา และช่วยสอนในภาควิชาดนตรีศึกษา เพื่อฝึกช่างชอชาย-หญิง แก่นักศึกษาที่สนใจศิลปะพื้นบ้านประเภทนี้ จนสามารถออกไปแสดงศิลปะเพลงพื้นบ้านภาคเหนือในรายการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมจากไทยในอเมริกา
- เป็นวิทยากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อถ่ายทอดศิลปะการชอแก่ประชาชนนอกระบบการศึกษาที่สนใจฝึกฝนการชอเพื่อเป็นอาชีพแก่ผู้สนใจทั่วไป

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับการเชิดชูเกียรติในฐานะบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรมสาขาศิลปะการแสดง(เพลงพื้นบ้าน) ของจังหวัดเชียงใหม่ จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2532
- ได้รับรางวัลที่ 1 จากการประกวดชอต่อต้านยาเสพติดจากปปส. ปีพ.ศ.2533
- ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (วรรณกรรมมุขปาฐะ) จากสำนักกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปีพ.ศ.2536
- ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง(ชอพื้นเมือง) ประจำปีพ.ศ. 2539

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นางบัวชุม จันทร์ทิพย์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 13 สิงหาคม 2501

ภูมิลำเนาเดิม 32/2 หมู่ 2 ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา - มารดา นายมูล-นางแก้ว อินตา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ 113/1 หมู่ 2 ตำบลบ้านกลาง อำเภอ สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-824529

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับขอ เริ่มเรียนขอครั้งแรกเมื่อปี 2511 ขณะอายุได้ 11 ปี โดยได้ไปขอเรียนขอ กับแม่ครูคำน้อย เหล่าแมว ที่ท่าลี่ อำเภอจอมทอง ภายหลังแม่ครูคำน้อยได้แต่งงานจึงไป เรียนขอต่อกับแม่ครูบัวตอง แสนพัน ลักษณะการเรียนเป็นการเรียนโดยฝึกท่องจำบทขอที่แม่ครูขอ ให้ฟังและพักอยู่กับแม่ครูที่บ้าน เมื่อแม่ครูมีงานขอก็ติดตามไปฟังและดูการแสดงเพื่อจดจำและ นำมาฝึกขอตามไปด้วย ใช้เวลาเรียนขอได้ประมาณ 2 ปีก็สามารถออกขอได้

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

การขับขอ เริ่มขอครั้งแรกกับคณะอำนายไชว หลังจากนั้นได้ร่วมขอกับคณะต่าง ๆ หลาย คณะเช่น คณะสายธารา คณะศรีสมเพชร 2 คณะดาวรุ่ง คณะสายสัมพันธ์ คณะแม่ระมิงค์ คณะกลิ้งเอื้องเสียงซิ่ง คณะแสงจันทร์ยาปือ เป็นต้น โดยการแสดงเป็นการขอรับจ้างในงานบุญ งานประเพณีต่าง ๆ ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดต่างๆ ทั่วภาคเหนือ มีทั้งการขอคู่ และละคร ขอ ปัจจุบันเป็นหัวหน้าคณะละครขอลูกแม่ปี

ผลงานที่ผ่านมา

- ซอออกอากาศทางสถานีวิทยุประชาสัมพันธ์ (ป.ช.ส.) สมัยคุณชัยรัตน์ ชุนพงษ์
เรื่องอนุรักษ์ป่าไม้
- ซอออกอากาศทางสถานีวิทยุ ว.ป.ถ. 2 ในรายการเทอดพระเกียรติ 5 ธันวาคมหาราช
- เล่นละครขอให้คณะดาวรุ่ง ทางสถานีทหารอากาศ
- เล่นละครคณะลูกแม่ปิง ทางสถานีวิทยุ ร.ด. หนองฮ่อ
- เล่นละครซอออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 เรื่อง อนุรักษ์ป่าไม้ต่อต้านโรค
เอดส์ ต่อต้านยาเสพติด และเทอดพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี
- อัดเทปละครส่งทางสถานีวิทยุ ว.ป.ถ. 2 เชียงใหม่
- เล่นละครขอที่มีเนื้อหาสนับสนุนและรณรงค์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้ง
ประกันสังคม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แม่น้ำลำคลองจากโรงงานการบำบัดน้ำเสีย
- เล่นละครขอให้บริษัท บี เค พี กรุงเทพฯ โดยบันทึกการแสดงลงแผ่นวีซีดี ในเรื่องเต่า
น้อยของคำ กำพร้าบัวตอง ผานางคอย
- เทปขอเรื่องประวัติครูบาขาวปี หอยให้ และกรรมวิบาก จัดทำในนามบริษัทสหทอง
เฮง
- สอนขอให้กับเยาวชนรุ่นหลังที่สนใจอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มสอนขอมาตั้งแต่ปี 2514
เป็นต้นมา จากนั้นก็ได้เปิดสอนขอให้แก่กลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความสนใจในการขอ มีเด็กในเขต
อำเภอสันป่าตอง จอมทองและอำเภออื่น ๆ มาเรียนด้วยจำนวนมาก จนถึงปัจจุบันมีลูกศิษย์ทั้งที่
เรียนที่บ้านและโรงเรียนจำนวน 70 กว่าคนและจำนวนหนึ่งเป็นสมาชิกของคณะลูกแม่ปิงใน
ปัจจุบัน มีลูกศิษย์ที่มีผลงานโดดเด่นและเป็นที่รู้จักมีหลายคนด้วยกันได้แก่ นางปราณี ปัญญา
วงศ์ นางสาวลำดวง พัฒนาศร นายอุทัย แก้วเมืองมา นายนรินทร์ อินตะวงศ์ นายชำนาญ
เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เกียรติบัตรจากสภาวัฒนธรรมอำเภอสันป่าตอง
- เกียรติบัตรจากโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม 2 ปีซ้อน
- รางวัลส่งเสริมประสานงานเยาวชนแห่งชาติดีเด่น ภาคเหนือ จากส.ย.ช. สำนักนายกรัฐมนตรี
- รางวัลศิลปินดีเด่นจังหวัดเชียงใหม่ สาขาผู้ทำคุณประโยชน์ ประจำปี พ.ศ. 2545
- ได้รับคัดเลือกให้เป็นสตรีผู้นำดีเด่น อำเภอสันป่าตอง
- เกียรติบัตรจากสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องเป็นผู้สนับสนุนการเลือกตั้ง ส.ว. ดีเด่น

- เกียรติบัตรจาก ป.ป.ส. จากการรณรงค์ปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ
- เกียรติบัตรจากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ในการเข้าร่วมแสดงของงานวัดโลกโมฬี
- เกียรติบัตรจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการสอนในโรงเรียนต่างๆ เช่น โรงเรียนสารภี
วิทยาคาร โรงเรียนทุ่งฟ้าบดราษฎร์บำรุง โรงเรียนสันป่าตองสุวรรณราษฎร์ เป็นต้น

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นางบัวซอน ถนอมบุญ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2487

ภูมิลำเนาเดิม บ้านต้นรุ้ง ตำบลป่าดุ่ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายไว - นางหนู ถนอมบุญ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ บ้านพระเจ้านั่งโกน ตำบล ดอนแก้ว อำเภอ แมริม จังหวัด เชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 01-9518256

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) เริ่มเรียนขอเมื่ออายุประมาณ 13 ปี โดยทางญาติได้นำไปฝากเรียนขอกับแม่ครูคำปิ่น เภาไธ ช่างขอเมืองพร้าว โดยเป็นลักษณะของการเรียนแบบท่องจำเครื่องขอ(คำขอที่มีทำนองต่างๆ) พร้อมกับช่วยแม่ครูทำงานบ้านไปด้วยและเมื่อเรียนขอได้ประมาณ 3 เดือนก็สามารถออกขอได้

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

หลังจากเรียนขอได้ 3 เดือนก็สามารถเริ่มออกขอได้ จากนั้นได้ไปขอประกวดในงานประจำ อำเภอและได้รางวัลที่ 1 การขอในระยะแรก ๆ ของแม่บัวซอนยังไปขอตามบท ตามหลักที่แม่ครูสอนมา จากนั้นก็ได้ร่วมคณะปีคณะขอต่าง ๆ หลายคณะ ทั้งยังได้มีโอกาสขอร่วมกับช่างขอระดับครูที่เป็นคู่ถ้องหลายคนจนมีประสบการณ์และมีความสามารถในการขอ อย่างไรก็ตามได้หยุดพักการขอไปเกือบ 20 ปี เนื่องจากต้องทำหน้าที่แม่บ้านและดูแลบุตร ต่อมาเมื่อมีผู้เรียกร้องให้กลับมาขออีกครั้ง จึงได้ตัดสินใจกลับมาขอและยังคงได้รับความนิยมนจากผู้ฟังในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งได้รับความนิยมนจากผู้ว่าจ้างให้ไปขอในงานต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

ลักษณะเด่นและความสามารถในการขอ คือ เป็นช่างขอที่มีปฏิภาณไหวพริบดี ใช้อ้อยคำได้ไพเราะคมคาย มีน้ำเสียงไพเราะจับใจผู้ฟัง นอกจากนี้ยังได้แต่งเนื้อเพลงขอหรือบทขอไว้หลายบทหลายเพลง รวมทั้งมีการบันทึกเพลงขอลงแผ่นเสียงและเทปคาสเซตไว้เป็นจำนวนมาก โดยได้บันทึกแผ่นเสียงชุดแรกเรื่อง “น้ำตาเมียหลวง” ขอคู่กับ บุญศรี สันเหมือง เมื่ออายุได้ 18 ปี หรือเมื่อ พ.ศ. 2505 รวมระยะเวลาในการเป็นช่างขอถึงปัจจุบัน 44 ปี

ผลงานที่ผ่านมา

- รับจ้างแสดงขอในงานต่าง ๆ ทั่วภาคเหนือ ร่วมงานขอกับคณะขอต่าง ปัจจุบันเป็นช่างขอสังกัดคณะดาวล้านนา
- ขอออกอากาศทางสถานีวิทยุ เช่น วปอ. 2 FM 100 รายการมรดกล้านนา เป็นต้น
- ผลิตเทปขอพื้นเมืองออกจำหน่าย เช่น เรื่องประวัติครูเจ้าบาศรีวิชัย 1-2 พระอรหันต์ประจำวันเกิด จ้อยพระคุณแม่ ศาสนาเหมือนมหาสมบัติสิบประการ เป็นต้น
- ประพันธ์บทขอจำนวนหลาย 10 เรื่อง เช่น ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย เรื่องต่อต้านยาเสพติด เรื่องโครงการโรงเรียนสีขาว เรื่องหน้าที่เยาวชน ขอเกี่ยวสาว เรื่องอริยสัจสี่ เรื่องพระคุณของแม่ เป็นต้น
- เข้าร่วมแสดงขอในงานสำคัญของหน่วยงาน เอกกรต่าง ๆ และเป็นวิทยากรรับเชิญบรรยายประกอบการสาธิตการขอให้กับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ หลายแห่ง เช่น งานบายศรีสู่ขวัญสืบสานสายพันธุ์ช้างไทย กิจกรรมสืบสานฮีตฮอยภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนา อำเภอไชยปราการครั้งที่ 1 การสาธิตการขับขอพื้นเมือง ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กิจกรรมการสาธิตวิถีชีวิตและหัตถกรรมไทยหมู่บ้านภาคเหนือ งานสืบสานฮีตฮอยฮอมปอยขึ้นเขื่อนใหม่ ณ โสภณฮิยนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา การจัดกิจกรรมสนับสนุนเนื่องในวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี งานสืบสานฮอยภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนาประจำปี 2545 ณ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น
- จัดทำโครงการขอพื้นเมืองกับวิถีชีวิตคนล้านนา เสนอคณะกรรมการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยภาค (สกว.)
- ปัจจุบันได้สอนให้กับผู้ที่มีความสนใจการขอทั้งที่บ้านและสอนในโครงการสืบสานตำนานขอตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่โดยมีพ่อครูจันทร์ตา เลาคำ เป็นครูผู้ช่วย มีลูกศิษย์มาเรียนขอมากกว่า 40 คน และผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในปัจจุบัน ได้แก่ แม่ศรีอร ทิพย์รัตน์ แม่พิกุล เมืองพร้าว เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม (สวช.) ประจำปี พ.ศ. 2530
- รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ ระดับจังหวัด (เชียงใหม่) ประจำปี พ.ศ. 2535
- รางวัลผู้อนุรักษ์ส่งเสริมศิลปะล้านนาในด้านวัฒนธรรม ประจำปี พ.ศ. 2538
- มุลนิธิสุจิตโตเพื่อการศึกษาออบโล่เกียรติคุณในฐานะผู้ให้บริการส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาของเยาวชนอำเภอพร้าว ประจำปี 2538
- รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ ระดับเขต 8 ประจำปี พ.ศ. 2539
- รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ ระดับชาติของภาคเหนือ ประจำปี พ.ศ. 2539
- ศิลปินพื้นบ้านดีเด่นสาขาการชอภาคเหนือจากสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ 2540
- เกียรติบัตรจากมูลนิธิวิวาย.เอ็ม.ซี.เอ เพื่อการพัฒนาภาคเหนือจากการเข้าร่วมแสดงในงาน “เบิกฟ้าเวียงพิงคู่สิงแวดล้อม 40” เนื่องในวันสิงแวดล้อมโลก
- ประกาศนียบัตรครุภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 1 สาขาวรรณกรรม (การชอ) จากสำนักงาน คณะกรรมการทรวงศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี พ.ศ. 2544

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นายจันทร์ วิโรจน์ (ดวงจันทร์ วิโรจน์)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2493

ภูมิลำเนาเดิม บ้านทุ่งศาลา ตำบล บ้านกาต อำเภอ สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา-มารดา นายสม-นางหน้อย วิโรจน์

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 233 ม. 7 บ้านทรายทอง ตำบลป่าเรื่อน อำเภอ ป่าซาง จังหวัดลำพูน

หมายเลขโทรศัพท์ 053-593283

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับขอ เริ่มเรียนขอพื้นเมืองครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2504 ขณะอายุได้ 10 ปี โดยเรียนกับพ่อครูคำแสง บ้านทุ่งศาลา เรียนได้ 2 ปี ลักษณะการเรียนเป็นการเรียนแบบท่องจำจากบทขอที่พ่อครูขอให้ฟังและติดตามพ่อครูไปในงานต่าง ๆ จากนั้นได้ไปเรียนการขอเพิ่มเติมต่อกับพ่อครูบุญศรี หอมสะอาด บ้านสันเหมือง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเวลา 2 ปี จากนั้นได้ไปเรียนต่อกับพ่อครูศรีมา พระบาง บ้านพอน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเวลา 3 ปี และจากนั้นได้ไปเรียนต่อกับแม่ครูบัวซอน เมืองพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ครูสอนขอประจำวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มเข้าสู่วงการครั้งแรกกับวงดนตรีพื้นเมืองประยุกต์ คณะอำนวยการโข้วเชียงใหม่ และในปี 2512 ต่อมาในปี 2514 ได้แสดงร่วมกับวงดนตรีพื้นเมืองประยุกต์คณะสี่โพธิ์แดง โดยมีคุณวรชัย จินดาตวงเป็นหัวหน้าคณะ นอกจากนี้ยังมีผลงานการขอลงเทปออกจำหน่ายหลายเรื่อง เช่น ขอการขอออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 ลำปาง การขอออกอากาศทางสถานีวิทยุหลายสถานี

เช่น วปถ. 2 สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถาบันวิทยุ รต. เป็นต้น ปัจจุบันเป็นช่าง
ขออิสระไม่สังกัดคณะ ขอรับจ้างทั่วไปในงานต่าง ๆ ในช่วงปิดเทอมและช่วงที่ว่างจากการสอนใน
วิทยาลัย ระยะเวลารวมในการเป็นช่างขอ 33 ปี

ผลงานที่ผ่านมา

- เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันราชภัฏ จังหวัดเชียงใหม่
- อัดเทปเพื่อการศึกษาให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เผยแพร่ศิลปะการขอพื้นเมืองร่วมกับอาจารย์ปรีชา งามระเบียบ กรุงเทพฯ
- ร่วมอัดวิดีโอเรื่องเกี่ยวกับระบบข้าราชการร่วมกับคุณบัวตอง แสนพันธ์ ให้กับสถาบัน
ราชภัฏเชียงใหม่
- ขอต้อนรับไฟพระฤกษ์ งานซีเกมส์ ปี 2538 ณ สนามศาลากลาง จังหวัดเชียงใหม่
ร่วม กับแม่จันทร์สม สายธารา
- เป็นตัวแทนศิลปินพื้นเมืองภาคเหนือไปเผยแพร่ศิลปะการขอพื้นเมือง ในงานดนตรี
นานาชาติ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เป็นอาจารย์สอนขอพื้นเมืองให้กับนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2541-ปัจจุบัน และสอนให้กับเยาวชนทั่วไปที่มีความสนใจขอมาเรียนที่บ้าน

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับรางวัลสื่อสารสู่เยาวชนดีเด่น จากส.ย.ช. สำนักนายกรัฐมนตรี
- ขอต้อนรับไฟพระฤกษ์ งานซีเกมส์ ปี 2538 ณ สนามศาลากลาง จังหวัดเชียงใหม่
ร่วม กับแม่จันทร์สม สายธารา
- เป็นตัวแทนศิลปินพื้นเมืองภาคเหนือไปเผยแพร่ศิลปะการขอพื้นเมือง ในงานดนตรี
นานาชาติ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นายอินตา เลาคำ (จันทร์ตา เลาคำ)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 ธันวาคม 2496

ภูมิลำเนาเดิม 84 หมู่ 4 ตำบลป่าใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายสุข-นางแสง เลาคำ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ 81/1 หมู่ 10 บ้านพระเจ้านั่งโก้น ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-222454

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) เริ่มเรียนขอเมื่อปี พ.ศ. 2515 ขณะมีอายุได้ 18 ปี โดยเรียนขอกับแม่ครูลำปำเงิน เงามไสที่บ้านทุ่งหลวง เมื่อเรียนขอครั้งแรกมีปัญหาเรื่องเสียงไม่ดีแต่ด้วยความมีใจรักชอบศิลปะขอจึงไปเรียนเป็นนายอ้ายเพื่อแสดงตลกตอนขอเข้าป่าหรือขอเก็บนก พออายุเริ่มเข้า 25 ปี เสียงเริ่มดีจึงมุ่งมั่นตั้งใจเรียนศึกษาขออย่างจริงจัง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ภายหลังที่แม่ครูเสียชีวิตในปี 2528 ก็มีเพื่อนชักชวนมาร่วมคณะละครขอศรีสมเพชร 2 โดยแสดงเป็นตลกของคณะ จนมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักทั่วภาคเหนือในนาม "ไอ้เบอะ" ต่อมาในปี 2539 ได้ลาออกจากคณะศรีสมเพชร 2 และได้ร่วมกับบุญศรี รัตนัง จัดตั้งวงละครขอ-ดนตรี ใช้ชื่อคณะบุญศรีรัตนัง โดยพ่อครูจันทร์ตา ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการวงและเป็นผู้ควบคุมการแสดงละครขอ จนคณะมีชื่อเสียงโด่งดังมีงานแสดงในแต่ละปี 100 ผ่าม(งาน)ขึ้นไป

นอกจากนี้ยังได้ร่วมกับบุญศรี รัตน์ังเป็นผู้นำเอาดนตรีพื้นเมือง เช่น กลองปู้เจ้ กลองตั้ง นงมาประยุกต์ให้เข้ากับเพลงลูกทุ่งคำเมืองจนได้เป็นตัวแทนภาคเหนือไปแสดงในงานอเมซิ่งไทยแลนด์ งานวัฒนธรรมแห่งชาติและนานาชาติหลายจังหวัด เช่น ท้องสนามหลวงกรุงเทพฯ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกระบี่ เป็นต้น

ในปี 2544 บุญศรี รัตน์ังได้ประกาศหยุดวงเนื่องจากมีปัญหาด้านสุขภาพพ่อครูจันทร์ตา จึงได้ร่วมกับแม่ครูบัวซอน ถนอมบุญ ตั้งวงละครขอขึ้นมา โดยใช้ชื่อว่า "คณะดาวล้านนา"

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมกับแม่ครูจันทร์สม สายธารา ศิลปินแห่งชาติไปแสดงขอเก็บนกในงานศิลปะวัฒนธรรม 4 ภาค ที่จังหวัดนครราชสีมา
- แสดงโชว์การตีกลองสะบัดชัยที่กรุงเทพมหานคร
- ร่วมแสดงศิลปะวัฒนธรรมในงานอเมซิ่งไทยแลนด์ที่ท้องสนามหลวงในปี 2540
- ร่วมงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติและนานาชาติที่จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2541
- ร่วมบันทึกเทปออกอากาศเรื่องขอเก็บนกในรายการอนุรักษ์ป่าไม้และต้นน้ำลำธาร ณ สถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 จังหวัดลำปาง
- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องขอเก็บนกกับศาสนาที่มหาวิทยาลัยสงฆ์วัดสวนดอก
- แสดงศิลปะพื้นบ้านในงานมหกรรมแห่งชาติและนานาชาติที่จังหวัดกระบี่ ปี 2543
- แสดงศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้านในงานมหกรรมแห่งชาติและนานาชาติที่จังหวัดเชียงราย ปี 2544
- เป็นเจ้าของผลงานหนังสือศิลปะล้านนา จ้อย ขอ ทำขึ้นเพื่อจำหน่ายหาเงินเข้าชมรมสืบสานตำนานปีขอ
- ร่วมกับเพื่อน ๆ ศิลปินปีขอบันทึกเทปคาสเซตขอเชิญชวนเลือกตั้ง ส.ว
- ประพันธ์ละครขอหลายเรื่องเช่น ผีนสลาย ทางสายใหม่ หลงทาง พรหมลิขิต เป็นต้น
- แต่งบทขอหลายเรื่อง เช่น เรื่องสมัยเก่ากับสมัยใหม่ เรื่องไก่ชน เรื่องมันหยุดตั้ง วันแม่แห่งชาติ
- เป็นครูผู้ช่วยครูภูมิปัญญารุ่นที่ 1 จัดตั้งโครงการสืบสานตำนานขอ
- สอนขอให้กับนักเรียนคนตาบอดที่โรงเรียนสอนคนตาบอด ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
- สอนขอให้กับเยาวชนที่สนใจที่บ้านห้วยดง อำเภอ สารภี โรงเรียนโป่งกุ่ม อำเภอ ดอยสะเก็ด โรงเรียนแม่หอพระ อำเภอ แม่แตง

- สอนขอให้ลูกศิษย์ที่บ้าน โดยไม่คิดค่าสอนมีลูกศิษย์ที่ขอเป็นอาชีพ ประมาณ 10 คน เช่น บั่นแก้ว เมืองพร้าว สมเพชร หนองอาบช้าง สวิงพัน สันกำแพง ชวนพิศ เชียงตา อัมภา ไชยปรากฏ พัทธลีย์ แม่แดง เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับเกียรติบัตรจากโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ได้ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่วเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง
- ได้รับเกียรติบัตรจากคณะสงฆ์อำเภอแมริม จากการช่วยเหลือกิจกรรมปลูกป่าและบวชป่า เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 2542
- ได้รับเกียรติบัตรจากพระธรรมดิลกกองอุปถัมภ์โฆงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา จากการเข้าร่วมกิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2544
- ได้รับเกียรติบัตรจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ในงานแสดงดนตรีพื้นบ้านประเภทซอเมื่อ 12-13 ตุลาคม 2544
- ได้รับเกียรติบัตรจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมจัดกิจกรรมแสดงศิลปะขอในงาน วันพระราชชายาตารักษ์มี 9 ธันวาคม 2544
- ได้รับโล่เกียรติคุณจากศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ นักแสดงดีเด่น ปี 2545 เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2545
- ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานชมรมสืบสานตำนานปี่ซอ เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2545

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นายอุ้นเรือน หงษ์ทอง (อุ้นเฮือน หงษ์ทอง)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 7 มกราคม 2495

ภูมิลำเนาเดิม 41 หมู่ 2 ตำบลเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายปัน-นางผัน หงษ์ทอง

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 70 หมู่ 8 สหกรณ์การเกษตร ก.ร.ป. กลาง ตำบลเมืองงาย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053-375103

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับขอ เริ่มเรียนขอกับพ่อครูบันแก้ว ดำนิล(ประเสริฐ) ที่บ้านรังมะริว ตำบลเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จากนั้นได้หยุดเรียนไประยะหนึ่งและได้ไปเรียนขอต่อกับแม่ครูคำปันเงาใส ที่บ้านทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

(วิชาการ) การเป่าปี่ ศึกษาเรื่องการเป่าปี่กับพ่อบัน หงษ์ทอง ผู้เป็นบิดา

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ - ช่างปี่

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เนื่องจากเรียนมาทั้งการเป่าปี่ ดัดซึงและการขอ ทำให้มีความสามารถในการแสดงในหลายด้าน ในสมัยแรกได้แสดงเป็นตัวเอกในละครขอ แต่เมื่อมีอายุมากขึ้นก็แสดงเป็นบทพ่อ ส่วนการแสดงในคณะอื่น ๆ มีหน้าที่หลักในการเป่าปี่ โดยปีที่เป่าส่วนใหญ่จะเป็นปีก้อย หรือดัดซึง แต่ในกรณีที่ทางคณะขาดตัวแสดงก็จะมาทำหน้าที่ขอประกอบ หรือแสดงเป็นตัวตลกในคณะ คณะ

ขอคณะแรกที่อยู่คือ คณะกอดาราศิลป์มีพ่อก่อน บุญทาเป็นหัวหน้าคณะ ปัจจุบันมีคณะของตนเองชื่อคณะหงษ์ทองประคองศิลป์รับแสดงขอในงานประเพณีต่าง ๆ ทั่วภาคเหนือ

ผลงานที่ผ่านมา

- นอกจากการรับแสดงขอในงานต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดต่างๆ ทั่วภาคเหนือแล้วยังได้เข้าการร่วมในงานรณรงค์ต่างๆ เช่นงานสืบสานวัฒนธรรมของอำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ งานเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งที่จัดโดยสภาวัฒนธรรมจังหวัด สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยพายัพ วิทยาลัยนาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยากรร่วมบรรยายความรู้เรื่องขอให้กับนักศึกษาในสถาบันต่างๆ และในงานคิดการล้านนาที่จัดโดยโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- สอนปีซอ และการตีตี่ซิ่งให้กับผู้ที่สนใจทั่วไปที่บ้าน จนผู้ที่มาเรียนหลายคนสามารถเป่าปี ตีตี่ซิ่งได้
- สอนขอโดยการฝึกให้เข้ากับเสียงปี เสียงซิ่ง ซึ่งมีทั้งผู้ที่มาเรียนที่บ้านและเชิญให้ไปสอนที่โรงเรียน เช่น โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม จนถึงปัจจุบันมีผู้มาเรียนขอ เรียนการเป่าปี ตีตี่ซิ่ง จำนวน 30 กว่าคน ผู้เรียนที่มีผลงานโดดเด่นมีหลายคนด้วยกัน เช่น นางสาววิมลรัตน์ หงษ์ทอง นายธรรมนุญ หงษ์ทอง นางสาวพัชราพร คล่องแคล่ว นายเชาวลิต ถาวร นายปนิธาน โปทา นางจันทร์สวย เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เกียรติบัตรจากคณะกรรมการจัดงานวันอนุรักษ์มรดกไทย เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2545
- เกียรติบัตรเนื่องในโอกาสให้การสนับสนุนดนตรีและวอพื้นเมืองในงานสถาปนาโรงเรียนครบรอบ 20 ปี เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2540
- เกียรติบัตรเนื่องในวันวิชาการและสืบสานวัฒนธรรมล้านนาไทย เชียงใหม่ 700 ปี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540
- เกียรติบัตรเนื่องในงานทอดพระเกียรติครูการศึกษาพิเศษของแผ่นดิน เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2542 จากสถาบันราชภัฏ จังหวัดเชียงใหม่
- เกียรติบัตรจากการร่วมงานสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่ 5-8 เมษายน 2544 จาก โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- รางวัลจากการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมสนับสนุนเนื่องในวันพระราชชายาเจ้าดารารัศมี

- เกียรติบัตรจากการร่วมงานสืบฮีตสถานฮอยฮอมปอยขึ้นเฮือนใหม่ เมื่อวันที่ 5-6 ธันวาคม 2544 ของโฮงเฮียนสืบสถานภูมิปัญญาล้านนา
- เกียรติบัตรจากการร่วมงานสืบสถานฮิตฮอยภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนา ที่อำเภอไชยปราการ
- ได้รับรางวัลและเกียรติบัตรจากการสนับสนุนการจัดงานส่งเสริมเครือข่ายวัฒนธรรม อำเภอเชียงดาว

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นายศรีทวน สอนน้อย

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 7 เมษายน 2482

ภูมิลำเนาเดิม บ้านแม่จั่วใต้ หมู่ 5 ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดเชียงราย (พะเยา
ปัจจุบัน)

ชื่อบิดา มารดา นายสุข-นางทอง สอนน้อย

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 5 คน

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 100 หมู่ 6 ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ 053-675432

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 2

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับขอ เริ่มเรียนขอพื้นเมืองเมื่ออายุ 13 ปี กับแม่ครูชั้นแก้ว(บัว) โดยเรียนแบบ
ท่องจำบทขอตามที่แม่ครูสอน และขณะเดียวกันก็ออกติดตามแม่ครูไปแสดงในงานต่าง ๆ เพื่อจด
จำการแสดงของแม่ครู ใช้เวลาเรียนประมาณ 4 ปี ก็สามารถออกขอได้เมื่ออายุได้ 17 ปี

(วิชาการ) การแต่งคำวเป็นกรเรียนรู้อจากแม่ครูและการฝึกฝนด้วยตนเองเมื่ออายุได้ 17 หลังจาก
เริ่มออกแสดงขอแล้ว

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ช่างขอ-นักประพันธ์บทขอ เริ่มออกแสดงขอเมื่ออายุได้ 17 ปี โดยอยู่กับ “คณะร่มโพธิ์
ทอง” เป็นคณะแรก จากนั้นก็ร่วมงานกับคณะขอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย และพะเยาจนมีชื่อเสียง
สามารถตั้งคณะขอของตนเองในนาม “คณะศรีทวน” ขณะเดียวกันก็มีการประพันธ์บทขอ

บทคำว พร้อมกันไปด้วย โดยบทคำว บทขอที่ประพันธ์มีจำนวนมากกว่า 120 เรื่อง และมีช่างขอ ในจังหวัดต่าง ๆ คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน หลายคนนำบทประพันธ์ของพ่อครูไปใช้ ขอในงานของตน

ผลงานที่ผ่านมา

เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมการขับขอพื้นเมืองล้านนา มีประสบการณ์ในการ แต่งคำขอ และขับขอ จ้อย ได้ทุกแนว ไม่ว่าจะเป็นแนวสั่งสอนตักเตือนการดำเนินชีวิต หลัก ธรรมคำสอน พุทธประวัติ ประวัติบุคคลสำคัญ จาริต ประเพณี ศาสนา ปฏิพากย์เกี่ยวพาราสี โดยบทประพันธ์ที่แต่งแต่ละเรื่องล้วนมีความไพเราะและมีการแทรกคติเตือนใจ และทันสมัย จนได้รับการยอมรับจากคนในพื้นที่และในล้านนาว่าเป็นปราชญ์ที่มีปฏิภาณไหวพริบทางศิลปะ คำวขอชั้นสูง

ผลงานการประพันธ์คำว ขอ ที่ผ่านมามีจำนวนมากกว่า 120 ล้านวน เช่น ตลกเกี่ยวสาว การทำบุญปอยข้าวสังข์ ทองเที่ยวเมืองเชียงราย ประวัติพ่อขุนเม็งรายผู้สร้างเมืองเชียงราย แม่ ญิง 7 ประการ คำหัวผู้เฒ่าผู้แก่ บุญ-บาป-สวรรค์-นรก สาวเหนือล่องใต้ บ้าเลขหวย ประวัติ พระพุทธเจ้า รณรงค์ต่อต้านและป้องกันยาเสพติด การอนุรักษ์ป่าไม้ กำเนิดศิลปินขอล้านนา เป็นต้น

จากความสามารถในการประพันธ์บทคำว ขอ ปฏิภาณในการขับขอดังกล่าวทำให้มีผู้สนใจสืบทอดฝากตัวเป็นลูกศิษย์จำนวนมากในภาคเหนือ ทั้งในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำปาง ลำพูน จำนวนมากกว่า 100 คน ลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันมีเป็นจำนวนมากทั้งในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ เช่น พ่อเรวัติ พรหมรักษ์ แม่ทองสร้อย พ่อจันตา กันธนา นางแสนคำ แก้วสืบ นายเขียว(โก) ใจธรรม นายอานวย ดาราทอง เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- โล่เกียรติคุณ รางวัลชนะเลิศ การประกวดขอพื้นบ้านเพื่อการพัฒนาโครงการกสข. ปี พ.ศ. 2532 จากสำนักนายกรัฐมนตรี
- รางวัลชนะเลิศการประกวดเพลงพื้นบ้านไทย เพื่อการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดภาคเหนือ ปีพ.ศ. 2533
- รางวัลชนะเลิศ การประกวดเพลงพื้นบ้านไทย เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ ประเภท เพลงขอ โดยกลุ่มอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีพ.ศ. 2535
- ประกาศเกียรติคุณการขับขอ เรื่องขลุ่ยใหญ่ที่สุดในโลก กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนแม่จั่วใต้ จังหวัดพะเยา ปีพ.ศ. 2541

- ศิลปินดีเด่นจังหวัดเชียงราย สาขาวรรณศิลป์ (คำวชอพื้นเมือง) ประจำปีพ.ศ. 2541

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นายคำผาย นูบึง

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 19 พฤษภาคม 2467

ภูมิลำเนาเดิม บ้านห้วยนา ตำบลท่าน้ำว อำเภอมือง จังหวัดน่าน

ชื่อบิดา มารดา ไม่ระบุ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน ไม่ระบุ

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 87 หมู่ 3 ตำบลท่าน้ำว อำเภอมือง จังหวัดน่าน

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสิบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มเรียนขอและดนตรีพื้นบ้านกับพ่อครูไชยลังกา เครือเสน(ศิลปินแห่งชาติพ.ศ.2530) ขณะที่ยังอายุได้ 13 ปี เป็นการเรียนโดยการฝึกท่องจำบทเครือขอจากพ่อครูและติดตามพ่อครูไชยลังกาไปขอในงานต่างๆ แล้วนำลีลา ขั้นตอนการขอมาปรับปรุง ประยุกต์ใช้กับการแสดงของตนเอง โดยใช้เวลาเรียนและฝึกขออยู่กับพ่อครูประมาณ 7 ปี จนมีความชำนาญจึงได้แยกตัวออกมาตั้งคณะของตนเอง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำนา เลี้ยงสัตว์ และช่างขอ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

การขับขอ ในระยะแรกช่วงที่ฝึกขออยู่ได้ร่วมงานกับคณะขอ "ไชยมงคล" ซึ่งเป็นคณะขอของพ่อครูไชยลังกา เครือเสน จนกระทั่งมีความชำนาญในการขอ การเล่นดนตรีพื้นบ้านซึ่งละเอียด และสามารถประพันธ์บทขอได้ จึงได้แยกตัวจากคณะขอของพ่อครูและออกมาตั้งวงของตนเองชื่อ "วงคำผาย" และรับงานขอเรื่อยมาจนมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักทั่วภาคเหนือจนถึงปัจจุบัน

ผลงานที่ผ่านมา

ด้านการแสดง

- นอกจากการรับแสดงขอในงานต่าง ๆ ในจังหวัดน่านและจังหวัดต่างๆทั่วภาคเหนือแล้ว ยังได้ใช้ขอเป็นสื่อพื้นบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม โดยการร่วมมือกับหน่วยงานราชการในการนำขอไปใช้เป็นสื่อในการรณรงค์ การแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น พ.ศ. 2511 ได้ร่วมปฏิบัติการราชการด้านจิตวิทยานำคณะขอออกแสดงตามหมู่บ้าน ตำบล อำเภอต่าง ๆ เพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ เช่น ลำพูน แพร่ น่าน
- นอกจากนี้ยังเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการแสดงขอให้เป็นที่น่าสนใจของคนรุ่นใหม่ ด้วยการนำเพลงลูกทุ่งสอดแทรกในการขอช่วงหลังพิธีการแล้วเสร็จ การพัฒนาการนั่งพ่อนแบบเดิมเป็นการยืนพ่อน (พ่อนแง่น) ประกอบการขอ

ด้านการถ่ายทอด

- สอนขอให้กับผู้สนใจทั่วไปที่บ้าน
- พ.ศ. 2535 ร่วมกับลูกศิษย์จำนวนหนึ่งตั้งชมรมอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้านบ้านหวนา เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีพื้นบ้านสะล้อ ซอ ซึง ให้กับเยาวชนและบุคคลทั่วไป ปัจจุบันมีเยาวชนมาศึกษาและรับการถ่ายทอดความรู้จนชำนาญมากกว่า 50 คน
- พ.ศ. 2537 เป็นครูสอนพิเศษของโรงเรียนน่านนคร สอนดนตรีพื้นบ้านและการขับขอให้นักเรียนระดับชั้นมัธยม 2 และ 3 ทุกวันพฤหัสบดี จำนวน 15 คน ปัจจุบันนักเรียนกลุ่มนี้สามารถแสดงดนตรีพื้นบ้านและขับขอได้เป็นอย่างดี จนถึงปัจจุบันมีผู้มาเรียนขอ จำนวนมากกว่า 50 คน ผู้เรียนที่มีผลงานโดดเด่นมีหลายคนด้วยกัน เช่น อ.ประจักษ์ กาวี สิงห์คำน้อย

เกียรติคุณที่ได้รับ

- พ.ศ.2514 ได้รับใบประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติจากห้างนำชัยพาณิชย์จังหวัดลำปาง ให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ความดีต่อสังคมในรายการ “ห้างสินชัยพาณิชย์” ณ สถานีวิทยุภาคเหนือ
- พ.ศ.2516 ได้รับประกาศนียบัตร ผู้เข้าร่วมสัมมนาศิลปะการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- พ.ศ.2532 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติงานประกวดสื่อการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ กสช. ประจำปี 2532 จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน

- พ.ศ.2534 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาศิลปะการแสดงของจังหวัดน่าน ประจำปี 2533 จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน
- พ.ศ.2534 ได้รับพระราชทานโล่เชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมและผู้ประกอบคุณงามความดีทางด้านวัฒนธรรม ประจำปี 2533 ของภาคเหนือ จาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- พ.ศ.2536 ได้รับพระราชทานปริญญาเกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปศาสตร์ สายมนุษยศาสตร์ โปรแกรมวิชาดนตรี วิทยาลัยครุอุตรดิตถ์ สหวิทยาลัยล้านนา สภาการฝึกหัดครู จาก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- พ.ศ. 2537 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย(บม.)
- พ.ศ.2538 ได้รับประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(การแสดงพื้นบ้าน-ขับขอล) จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นายกัณฑ์ดา เชียงตา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 18 มีนาคม 2494

ภูมิลำเนาเดิม บ้านเลขที่ 13 หมู่ 4 บ้านห้วยงูสิงห์ ตำบลตะเคียนปม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

ชื่อบิดา มารดา นายแก้ว-นางสุน เชียงตา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 81/1 หมู่ 10 บ้านพระเจ้านั่งโก้น ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
หมายเลขโทรศัพท์ 053-890884

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับขอ เริ่มเรียนขอพื้นเมืองเมื่ออายุ 19 ปี หรือ พ.ศ. 2515 กับแม่ครูจันทร์สม สายธรา โดยเรียนแบบท่องจำบทขอตามที่แม่ครูสอน และขณะเดียวกันก็ออกติดตามแม่ครูไปแสดงในงานต่าง ๆ เพื่อจดจำการแสดงของแม่ครู ใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี ก็สามารถออกขอได้

(วิชาการ) ช่างปี เริ่มฝึกเรียนเป่าปีกับพ่อครูโชน ชัยวุฒิ และได้รับการสืบทอดการทำปีจากพ่อครูตีบ้านช่างหล่อ และพ่อครูพันธ์ บ้านสันทราย

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ - ช่างปี

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

- การขับขอ การทำงานในระยะแรกได้เข้าร่วมงานแสดงกับคณะสายธรา โดยร่วมงาน
ครั้ง

แรกกับแม่ครูจันทร์สม สายธารา ที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขอ-ปี-กลองตั้ง
โนง-พ็อนเล็บ-กลองสะบัดชัย-กลองปู่เจ้ จากนั้นได้ร่วมงานกับคณะขอคณะต่าง ๆ หลายคณะ
เช่น คณะลูกเอื้องเมืองเหนือ คณะศรีสมเพชร1 คณะศรีสมเพชร2 คณะเก่า-ต๋วม คณะดาวรุ่ง คณะ
ย่าบุญแสงจันทร์ คณะลูกแม่ปิ้ง คณะลูกทุ่งฮิมดอย ปัจจุบันขอคู่กับแม่ครูแสงเอ๋ย สุริยะมลและ
ร่วมงานกับคณะดาวล้านนา

- ช่วงปีรับเป่าปีให้กับช่างขอทุกคณะ สามารถเป่าปีได้ทุกชิ้น นอกจากนี้ยังสามารถเล่น
และทำเครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือได้เกือบทุกชนิด และรับแสดงดนตรีพื้นเมืองในงานต่าง ๆ

ผลงานที่ผ่านมา

การขับขอ-เป่าปี นอกจากรับจ้างขอและเป่าปีให้กับคณะขอคณะต่าง ๆ ในงานบุญ งาน
ประเพณีทั่วไปแล้ว ยังได้เข้าไปสอนดนตรีพื้นเมืองให้กับนักเรียนนักศึกษาตามโรงเรียนต่าง ๆ
หลายแห่ง เช่น โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ นักเรียนชาวเขาที่โรงเรียนสอนคนตาบอด และ
เด็กในละแวกใกล้เคียง จากนั้นได้นำเด็กที่สามารถเรียนเป็นแล้วไปเผยแพร่ตามงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม
อนุรักษ์ วัฒนธรรม ต่อต้านยาเสพติด ส่งเสริมเยาวชนให้หันมาเล่นดนตรีให้มากที่สุด

เกียรติคุณที่ได้รับ

- กันยายน พ.ศ.2541 ได้รับเกียรติบัตร เพื่อการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- สิงหาคม พ.ศ.2544 ได้รับมอบเกียรติบัตรจากสหวิทยาเขตอินทนนท์
- เมษายน พ.ศ.2544 ได้รับมอบเกียรติบัตรจากสภาวัฒนธรรมอำเภอเมืองแมริม
- ตุลาคม พ.ศ.2544 ได้รับมอบเกียรติบัตรจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธันวาคม พ.ศ.2544 ได้รับมอบใบประกาศจากโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- เมษายน พ.ศ.2545 ได้รับเกียรติบัตรจากชมรมสืบสานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน
ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ.2545 ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นเพชรราชภัฏ เพชรล้านนาประจำปี
พ.ศ.2545
- สิงหาคม 2545 ได้รับใบเกียรติคุณจากการสภาธิการขอพื้นเมืองในงานวันแม่แห่งชาติ ณ โรงเรียนบ้านโป่งกุ่ม

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างชอ

ชื่อ นายคำปวน สุขระแหง

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 กันยายน 2493

ภูมิลำเนาเดิม บ้านศรีประทุม(สันปูเลย) หมู่ 9 ต. ศรีเตี้ย อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน

ชื่อบิดา มารดา ไม่ระบุ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 5 คน

ที่อยู่ บ้านศรีประทุม(สันปูเลย) หมู่ 9 ต. ศรีเตี้ย อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน

หมายเลขโทรศัพท์ 053-579123

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสิบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับชอ เริ่มเรียนการขับชอเพื่ออายุได้ 12 ปี กับพ่อครูแก้วตาไหล กันทะจันทร์ ศิลปินชออาวุโสจังหวัดลำพูน และพัฒนาการขับชอโดยการอนุรักษ์ของเก่าและประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัยอยู่เสมอ

(วิชาการอง) การเล่นและประดิษฐ์เครื่องดนตรีพื้นเมืองหลายชนิด การแต่งบทละครชอและเพลงลูกทุ่งคำเมือง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างชอ และ เกษตรกร

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

การขับชอ รับจ้างแสดงในงานต่าง ๆ ทั่วภาคเหนือ เช่นงานประเพณี งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน และมหรสพ งานรื่นเริงต่าง ๆ ทุกงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน

ผลงานที่ผ่านมา

ด้านการแสดง นอกจากการขอในงานต่าง ๆ ทั่วไปแล้วยังได้ร่วมงานกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนในจังหวัด และมีการนำเพลงลูกทุ่งเข้ามาประยุกต์สอดแทรกในการขอ นอกจากนี้ ยังมีโอกาสในการเข้าเฝ้าฯ รับช่อดวงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในงานสมโภชเชียงใหม่ 700 ปี เมื่อปี พ.ศ. 2539

ด้านการถ่ายทอด มีผู้สนใจมารับการสืบทอดทั้งในโรงเรียนและที่บ้านเป็นจำนวนมากทั้งในจังหวัดลำพูนและจังหวัดใกล้เคียง ในส่วนของสถาบันการศึกษาได้นำเอาศิลปะการขับขอเข้าไปถ่ายทอดให้แก่เยาวชนในโรงเรียนประถมศึกษาหลายแห่ง และนำนักเรียนไปแสดงตามงานประเพณีต่างๆ จนถึงปัจจุบันมีผู้สนใจรับการสืบทอดการขอแล้วมากกว่า 100 คน

เกียรติคุณที่ได้รับ

ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

ชื่อ นายประจักษ์ กาวี

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 29 ก.พ. พ.ศ. 2491

ภูมิลำเนาเดิม 1 หมู่ 6 บ้านท่าดอนไชย ตำบลนาเกลือ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ชื่อบิดา มารดา พ่อเป็ง-แม่จนา กาวี

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 86 บ้านท่าลี่ ต.ในเวียง อ.เมือง จ.น่าน

หมายเลขโทรศัพท์ 054-771660 054-763128 01-6022764

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ปริญญาตรี

การสิบหอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับซอ เริ่มเรียนซอเมื่ออายุ 15 ปี กับพ่อครูไชยลังกา เครือเสน และพ่อครูคำผาย นุบิ่ง

(วิชาการอง) การแต่งบทละครซอ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ข้าราชการบำนาญ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เป็นผู้เผยแพร่ศิลปะการขับซอให้แก่เยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับประถม และมัธยม ในจังหวัดน่าน และนำไปเผยแพร่ในงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น งานประเพณี งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน และงานมหรสพ งานรื่นเริงต่าง ๆ ทุกงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน

ผลงานที่ผ่านมา

ด้านการแสดง

- นำเพลงลูกทุ่งเข้ามาสอดแทรกการซอ และร่วมกับพ่อครูคำผาย นุบิ่ง พัฒนาการฟ้อนแน่นเข้ามาประกอบการซอ และนำซอไปแสดงในงานต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในจังหวัด เช่น ซอถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ณ

ตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศ เมื่อปี พ.ศ. 2532 การแสดงขอลถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถและสมเด็จพระเทพฯ ในงานราตรีน้อมเกล้า ปี พ.ศ. 2535 แสดงขอลถวายสมเด็จพระพี่นางเธอฯ 2 ครั้ง และยังได้เป็นตัวแทนช่างขอเมืองน่านไปแสดงขอในงานระดับประเทศ 6 ครั้ง เป็นต้น

ด้านการถ่ายทอด

- นำเอาศิลปะการขับขอเข้าไปถ่ายทอดให้กับเยาวชนในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง เช่น การสอนขอในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 4 โรงเรียน ให้ความรู้เรื่องขอกับโรงเรียนสังกัด สปช. ทุกกลุ่มโรงเรียนในจังหวัดน่าน ปัจจุบันมีผู้รับการถ่ายทอดแล้วเป็นจำนวนมาก

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมการขับขอ จ. น่าน ปี พ.ศ. 2542
- เกียรติบัตรจากสำนักงานประสานงานเยาวชนแห่งชาติปี พ.ศ. 2528 ประเภทสื่อ

พินบ้าน

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ช่างขอ

ชื่อ นางเพ็ญศรี พรหมเมืองยอง

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 6 มกราคม 2495

ภูมิลำเนาเดิม บ้านเหล่าแมว ตำบลวังผา กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

ชื่อบิดา มารดา พ่อดวงแก้ว-แม่กั้งคำ ศรีหาล้า

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ บ้านห้วยห้า ตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน

หมายเลขโทรศัพท์ 053-812521

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสิบหอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การขับขอ เริ่มเรียนขอเมื่ออายุ 12 ปี กับพ่อครูแก้วตาไหล กันทะจันทร์ (ศิลปินอาวุโส จังหวัดลำพูน)

(วิชาการอง) การฟ้อนพื้นเมือง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างขอ และเกษตรกร

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

รับจ้างแสดงขอในงานต่าง ๆ ทั่วประเทศเหนือ ในงานประเพณีต่าง ๆ งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน และงานมหรสพ งานรื่นเริงต่าง ๆ

ผลงานที่ผ่านมา

ด้านการแสดง ร่วมงานด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดลำพูน เช่น งาน 1400 ปี ศรีหริภุญไชย การขับขอถวายในงานสมโภชเชียงใหม่ 700 ปี เป็นต้น

ด้านการถ่ายทอด ได้นำเอาศิลปะการขับซอเข้าไปถ่ายทอดให้แก่เยาวชนในโรงเรียน
ประถมศึกษาหลายแห่ง มีผู้สนใจมารับการสืบทอดแล้วทั้งในโรงเรียนและที่บ้านเป็นจำนวนมาก

เกียรติคุณที่ได้รับ

เป็นกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู หมอเมือง

ชื่อ นายทอง สุขรัตน์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 15 พฤศจิกายน 2473

ภูมิลำเนาเดิม ตำบลท่ากว้าง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายมี – นางสาว สุขรัตน์

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 3 คน

ที่อยู่ 5 หมู่ 2 ตำบลท่ากว้าง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 09-5526737

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา นักรธรรมโท (ภาษาบาลี)

การสอบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) หมอเมือง – สอบทอดวิชาทั้งหลายจากพ่อ ทั้งการรักษาด้วยยาสมุนไพร การสังเกตโรค
เห็นการทำงานของพ่อมาตั้งแต่เด็กแต่มาสอบทอดวิชาและเริ่มต้นเป็นหมอเมืองตั้งแต่อายุประมาณ
30 กว่าปี

(วิชาการ) ภาษาล้านนา – เรียนภาษาล้านนาตั้งแต่ตอนที่บวช และตำรายาทั้งหลายก็บันทึกไว้
เป็นภาษาล้านนาจึงศึกษาควบคู่กันมา

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ หมอเมือง

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำงานเป็นหมอเมืองมาได้ประมาณ 30 กว่าปี ตั้งแต่อายุประมาณ 30 ปี

ผลงานที่ผ่านมา

- เปิดบริการด้านสมุนไพรที่สถานีอนามัยตำบลท่ากว้าง
- ดำรงตำแหน่งประธานผู้สูงอายุด้านการใช้ยาและทำสมาธิ

- สอนวิชาสมุนไพร และภาษาล้านนาให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดสันดอนมูล
- ร่วมสาธิตการรักษาโรคด้วยสมุนไพร งานสืบสานล้านนา

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู หมอเมือง

ชื่อ นายปั้น สายแก้ว

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 5 เมษายน 2470

ภูมิลำเนาเดิม บ้านปากกล้วย จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อบิดา มารดา นายทา – นางยวง สายแก้ว

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 7 คน

ที่อยู่ 165 ตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา นักรธรรมโท

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) หมอเมือง – เรียนเมื่อจบวชเป็นสามเณรอายุประมาณ 18 ปี โดยขอเรียนกับครูบาทอมกวัดเชียงใหม่ โดยมีการยกชันครูและใช้วิธีครูพักลักจำ และฝึกหัดทำไปเรื่อยๆจนชำนาญ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ หมอเมือง

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำอาชีพหมอเมืองอย่างจริงจังตั้งแต่ปีพ.ศ. 2531 รวมเวลา 15 ปี โดยงานที่ทำมีการเขียนยันต์ลงบนกระดาษสา แล้วนำมาพันกับไส้เทียนแล้วนำเทียนขี้ผึ้งมาตากแดดให้อ่อนตัวแล้วพันกับไส้เทียนที่เตรียมไว้

ปัจจุบันยังไม่มีผู้สืบทอดความรู้นี้

ผลงานที่ผ่านมา

- สาริตการเขียนเทียนสะเดาะเคราะห์ที่งานไทยเที่ยวไทย เมืองทองธานี

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู หมอเมือง

ชื่อ นายวิจิต เกษะรักษ์

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 1 พฤศจิกายน 2486

ภูมิลำเนาเดิม แจ่งหัวหิน จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายลิขิต – นางอบเชย เกษะรักษ์

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 5 คน

ที่อยู่ 344/361 หมู่ 8 หมู่บ้านวรรณนิเวศน์ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 – 806449, 09 - 9977699

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษา

การสืบทอดวิชาชีพระ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) หมอยา สืบทอดมาจากปู่

โหราเวช เกี่ยวกับการดูโรคทุกตำรา และสืบทอดจากครูบาสม วัดผาป่อง ตำบลศรีภูมิ และครูบานวล วัดมณเฑียร ทั้งยาปืด (ยาที่มีไม้เยอะ 3,5,7,9,10,12) หรือยาพิกัด (ยาฝน ยาจุ่ม ยาฝนทา ยากิน ยาแก้พิษ ถอนพิษ)

การเรียนนั้นเริ่มโดยฝากตัวขอเป็นศิษย์และในทุกวันที่ 15 เมษายน ของทุกปีจะต้องมีการไหว้ครู แต่ไม่มีการยกชันครู

(วิชาการ) บั้นพระ หล่อพระ บั้นสิงห์ ทำเทียนชะตา เขียนยันต์เทียน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เกษตรกร , ทำพระพิมพ์

การทำงานวิชาชีพระ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มต้นประสบการณ์มาตั้งแต่เด็ก ๆ ด้วยการไปซื้อยาให้พ่อแล้วจึงจดจำตัวยาแต่ละชนิด และเริ่มเรียนอย่างจริงจังเมื่ออายุประมาณ 28 – 29 ปี โดยการออกไปขายยาตามหมู่บ้านต่างๆ

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตการหุงน้ำมันมนต์ ที่ท่าแพ
- ช่วยรักษาคนไข้ฟรีเดือนละ 2 ครั้ง ในวันหยุด ตามวัดที่เชิญไป
- สอนโหราศาสตร์อยู่กับบ้าน โดยมากลูกศิษย์เป็นครูอาจารย์ โดยมีผู้สืบทอดวิชาโหรา คือ พระอาจารย์สวัสดิ์ วัดพระธาตุจอมมอญ แม่สะเรียง และนายมณฑิเยร แม่สะเรียง

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู หมอเมือง

ชื่อ นายปั้น ดวงใจ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด ปีพ.ศ. 2468

ภูมิลำเนาเดิม ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายไธด์ – นางน้อย ดวงใจ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 7 คน

ที่อยู่ 53 หมู่ 8 ตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ ไม่ระบุ

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

การเป่าคาถา – เรียนจากพ่อ ไม่ได้มีการยกชันครู เพราะเป็นสืบทอดให้กับญาติ สอนโดยการจดคาถาให้แล้วก็นำมาท่องคนเดียว เรียนมาตั้งแต่อายุ 10 ปี ปัจจุบันมีผู้สืบทอดคือลูกชายและหลานชาย

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เกษตรกร และ หมอเมือง

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำมาตั้งแต่อายุ 20 ปี การรักษาจะเริ่มโดยให้คนใช้น้ำสรวยดอกไม้มานำใส่ขัน และจะสอบถามอาการของป่วย จากนั้นจึงวินิจฉัยโรคและเป่าคาถาให้คนไข้

ผลงานที่ผ่านมา

- รักษาคนไข้มากมาย
- สืบทอดวิชาให้กับลูกชายและหลานชาย

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู หมอเมือง

ชื่อ นายนวล สละม่วง

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 6 มกราคม 2482

ภูมิลำเนาเดิม บ้านตองกาย

ชื่อบิดา มารดา นายปั้น – แม่แก้ว สละม่วง

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 223 หมู่ 1 ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 430109

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การย่ำช่าง ได้วิชามาจากหมอประสงค์ตั้งแต่ 20 กว่าปีที่ผ่าน โดยมีการยกครู ขึ้นชั้นครู อย่างถูกต้อง

(วิชาการ) รักษาโรคโดยใช้การเป่าคาถา

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ เป็นแพทย์แผนไทยประจำตำบล

การทำงานวิชาชีฟ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำงานนี้มาประมาณ 20 ปี โดยเริ่มการรักษาที่ให้คนใช้ตั้งชันครุ นำพานดอกไม้ เงินค่าครู 220 บาท แต่ถ้าคนใช้ขัดสนก็จะอนุโลมให้ใส่ค่าครูเท่าไรก็ได้ แล้วจากนั้นจะนำน้ำไหลประมาณครึ่งถ้วยตะไล น้ำมันงา 50 ซีซี ที่ผสมสุรา 50 ซีซี จากนั้นจึงก่อไฟในเตา เอาเหล็กขางขึ้นเผาไฟจนร้อนแดง แล้วเอาเท้าเหยียบน้ำมันแล้วเหยียบเหล็กขางและเหยียบไปตามลำตัวของคนไข้

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนวิชาให้กับกระทรวงสาธารณสุข มีผู้สืบทอดประมาณ 20 กว่าคน

- วิทยาการของค่ายเยาวชนนิยมไทย

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับเกียรติคุณสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
- ใบประกาศผู้นำดีเด่นทางภูมิปัญญา สาขาแพทย์พื้นบ้านล้านนา จากสมาคมหมอพื้นบ้านล้านนา
- โครงการวิจัยองค์ความรู้หมอมือเมือง
- รางวัลแพทย์ประจำตำบล ชั้นที่ 2

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู เครื่องสักการะ

ชื่อ นางบัวจันทร์ นนทวาสี

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 22 กุมภาพันธ์ 2489

ภูมิลำเนาเดิม บ้านสันทรายหลวง

ชื่อบิดา มารดา นายบุตร – นางดี นนทวาศรี

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 27 หมู่ 4 ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 396161

ประวัติการศึกษา

อุดมการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพรูป / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำเครื่องสักการะ ได้แก่ ต้นผึ้ง ต้นเทียน หมากสุ่ม หมากเบ็ง โดยสืบทอดความรู้มาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก โดยไปดูผู้เฒ่าผู้แก่ทำเครื่องสักการะเวลาไปช่วยงานบวช งานศพ ก็จะไปนั่งสังเกตและทำตาม เมื่อสงสัยตรงไหนก็จะถามและฝึกฝนจนชำนาญ จากนั้นจึงได้คิดค้นพัฒนาและดัดแปลงเครื่องสักการะล้านนาให้มีความงดงามมากขึ้น

(วิชาการอง) ตัดตุง สืบทอดจากผู้เฒ่าผู้แก่มาพร้อมๆกับการทำเครื่องสักการะ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แม่บ้าน, ประธานกลุ่มแม่บ้าน

การทำงานวิชาชีพรูป / ศิลปะ / งานช่าง

ทำเครื่องสักการะมานาน มีผู้สั่งซื้ออยู่ตลอด โดยมาจะทำเยาะในช่วงปีใหม่ มีการคิดค้นเปลี่ยนแปลงรูปแบบอยู่เสมอตามความต้องการของลูกค้า มีผู้สืบทอดอยู่หลายคน คนที่เด่นๆ ได้แก่ แม่บุญเลิศ ด้วงคำ และแม่บุญมี

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตการทำเครื่องสักการะในกิจกรรมต่างๆของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เช่น งานสืบสานล้านนา งานไทยเที่ยวไทย งานวิถีไทย เป็นต้น
- เป็นวิทยากรโครงการทำข้าวแต๋นหน้าหมูหยอง ที่โรงเรียนสันทรายหลวง

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ประกาศนียบัตร การสาธิตการทำเครื่องสักการะล้านนาในงานสืบสานภูมิปัญญาล้านนา : สานศิลป์ กิน แอ่ว อู้ โดยสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ใบประกาศเกียรติคุณจากโรงเรียนสันทรายหลวง ในฐานะที่เป็นวิทยากรโครงการทำข้าวแต๋นหน้าหมูหยอง
- ใบประกาศเกียรติคุณจากโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย ในฐานะผู้ร่วมกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสู่ภัยเศรษฐกิจท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู เครื่องสักการะ

ชื่อ นางไล นันตะ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 9 มกราคม 2486

ภูมิลำเนาเดิม บ้านแม่ป๋อก อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

ชื่อบิดา มารดา นายต้น ชัดสาร – นางดา ตาใจ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 3 คน

ที่อยู่ 98 ถนนเชียงใหม่ – ลำพูน ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 802754

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือ

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำเครื่องสักการะ (ถักข้าว) สืบเนื่องมาจากความโศกเศร้าที่บิดาเสียชีวิต จึงทำให้ไปใช้ชีวิตอยู่ที่วัดพระพุทธรบาทสี่รอย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างที่ใช้ชีวิตอยู่ที่วัดได้เรียนถักข้าวที่วัดด้วย และครูบาพรชัย ปิยะวัฒน์ ได้ให้แนวทางในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมพื้นบ้าน จึงได้ฝึกหัดทำจนชำนาญและเผยแพร่ความรู้ให้กับคนที่สนใจต่อไป

(วิชาการอง) ทำโคมกระดาษสา

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ แม่บ้าน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ระยะเวลาในการทำงานจะขึ้นอยู่กับสุขภาพ เนื่องจากการถักข้าวต้องใช้ประสาทตาค่อนข้างมาก รวมทั้งยังมีภารกิจในการดูแลบ้านด้วย จึงเป็นไปตามโอกาสที่อำนวย และได้สืบทอดวิชานี้ให้แก่ลูกสะใภ้ และคุณน้อย ณ เชียงใหม่

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตการทำต้นฉัตรเงิน ฉัตรทองหลากหลายรูปแบบที่ทำจากการถักข้าว
- สาธิตการถักข้าวในงานสืบสานภูมิปัญญาล้านนา สานศิลป์ กิ้น แอ่ว คุ้ม โดยสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สาธิตการถักข้าวในงานสืบสานล้านนา โหงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- สาธิตการถักข้าวในงานไทยเที่ยวไทย เมืองทองธานี
- เป็นวิทยากรสาธิตและสอนศิลปะการประดิษฐ์ข้าวถักล้านนา ให้แก่นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดท่าต๋อง
- นำผลงานไปถวายผู้นำทางศาสนาพุทธในหลายประเทศ เช่น ประเทศอินเดีย เมืองหงสาวดี ประเทศพม่า และ ประเทศเนปาล เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ใบประกาศเกียรติคุณ ในฐานะที่เป็นวิทยากรสาธิตและสอนศิลปะการประดิษฐ์ข้าวถักล้านนา ให้แก่นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดท่าต๋อง.
- ใบประกาศเกียรติคุณเนื่องในงานสืบสานภูมิปัญญาล้านนา สานศิลป์ กิ้น แอ่ว คุ้ม โดยสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ใบประกาศเกียรติคุณจากโหงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- ใบประกาศเกียรติคุณ ชุมชนเมืองสาทรหลวงที่ได้จัดส่งสมาชิกเข้าร่วมโครงการออกร้านจำหน่ายสินค้า ในงานเปิดป้ายอาคารเรียน "เรือนพันติ"

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู เครื่องเงิน

ชื่อ นางชันแก้ว กันธิมา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 5 ธันวาคม 2470

ภูมิลำเนาเดิม บ้านศรีปันคร้ว

ชื่อบิดา มารดา พ่อหนานตีบ - แม่หล้า

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 7 คน

ที่อยู่ 24 ถนนต้นขาม 2 ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 247596

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) เครื่องเงิน – เห็นพ่อแม่ปู่ย่าตายายทำมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก จึงได้สืบทอดวิชามาเรื่อยๆ และเรียนรู้เองจากการสังเกต การถาม เริ่มสืบทอดวิชามาตั้งแต่อายุ 10 ขวบ และทำมาจนเชี่ยวชาญและได้สืบทอดไปให้ลูกหลานในบริเวณบ้านเดียวกัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำเครื่องเงิน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ระยะเวลาการทำงาน ประมาณ 2-3 วันต่อชิ้น ทำมานานประมาณ 65 ปี

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตและสอนการทำเครื่องเงิน ที่กรมส่งเสริมการค้าส่งออก เมื่อปีพ.ศ.2535
- สาธิตและสอนการทำเครื่องเงินที่บ้านป่าป๋อง อำเภอสันกำแพง
- สาธิตและสอนการทำเครื่องเงินที่โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย
- สาธิตและสอนการทำเครื่องเงินที่โรงเรียนมงฟอร์ต วิทยาลัย
- สาธิตและสอนการทำเครื่องเงินที่โรงเรียนพระหฤทัย

- สอนการทำเครื่องเงินให้กับชาวบ้านที่มาขอเรียน
- สถิตและสอนการทำเครื่องเงินในกิจกรรมของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- มีลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงคือ แม่จันทร์พลอย วิจิตรรา

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ใบประกาศเกียรติคุณจากโรงเรียนกาวิละวิทยาลัย ในฐานะวิทยากรสาธิตการทำเครื่องเงิน
- โล่เชิดชูเกียรติคุณ "ศิลปินดีเด่น จังหวัดเชียงใหม่ สาขาช่างฝีมือ" 2544 จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- โล่รางวัลด้านอุตสาหกรรมและแรงงานดีเด่น ประจำปีพ.ศ.2531 สาขาช่างฝีมือ ทัศนกรรมดีเด่น จากกระทรวงอุตสาหกรรม
- ใบประกาศเกียรติคุณ "ผู้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและสังคมอย่างดี ปี พ.ศ.2532 จากกลุ่มหนุ่มสาวจังหวัดเชียงใหม่
- รางวัลมาตรฐานทองคำแห่งประเทศไทย ปีพ.ศ.2537 ประเภทจักสานไม้ไผ่มาตรฐานดีเด่น
- ใบประกาศเกียรติคุณจากสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้เข้าร่วมงานสืบสานล้านนาครั้งที่ 2 และ วันอนุรักษ์มรดกไทยของจังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ.2541
- เข้าเฝ้าและถวายเครื่องเงินแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่สำนักงานชลประทาน จังหวัดเชียงใหม่
- เข้าเฝ้าและถวายเครื่องเงินแด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามบรมราชกุมาร ณ วัดบุปผาราม ปีพ.ศ.2540

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู เครื่องเงิน

ชื่อ นางจันทร์พลอย วิจิตรรา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 6 มกราคม 2475

ภูมิลำเนาเดิม อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา พ่ออินทร์คำ – แม่มูล วิจิตรรา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 3 คน

ที่อยู่ 81 บ้านเมืองกาย ถนนราชบุรีอุทิศ ซอย 8 ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
50000

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 302430, 053 - 246181

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ไม่เคยเรียนหนังสือ

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ทำเครื่องเงิน เริ่มเรียนเมื่อปีพ.ศ.2530 โดยเรียนกับแม่บัวผัน แสนปัญญา บ้านเมืองกาย ครั้งแรกนั้นไม่ได้ตั้งใจจะเรียนทำเครื่องเงิน แต่ถูกคนสบประมาทว่าเรียนไม่ได้ จึงทำให้เกิดมานะตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง จนกระทั่งทำเครื่องเงินเป็น และไปเรียนพื้นฐานประมาณ 1 เดือน โดยใช้เวลาช่วงกลางวัน เพราะเวลาช่วงกลางวันนั้นต้องทำงานบ้านและค้าขาย

(วิชาการ) งานจักสาน ไม่เคยได้เรียนมา แต่เมื่อเห็นใครจักสานแล้วก็จะจดจำและหัดทำเอง เริ่มทำได้ประมาณ 2 ปี

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ อดีตนั้นเคยค้าขาย แต่ปัจจุบัน ทำเครื่องเงิน และงานจักสาน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ประกอบอาชีพในการทำเครื่องเงินตั้งแต่เรียนจนกระทั่งทำเป็น โดยจะเป็นคนประดิษฐ์ตั้ง แต่ทำโครง จนถึงการทำงาน แต่จะไม่ทำสี เพราะจ้างคนอื่นทำ และเคยสอนการทำเครื่องเงินให้แก่ ผู้ที่มาขอเรียนด้วย 1 คน ชื่อ นายเลิศ อยู่อำเภอวังเหนือ

ผลงานที่ผ่านมา

- สาธิตการทำเครื่องเงินในงานสืบสานล้านนา
- สาธิตการทำเครื่องเงินในงาน "ต๋ามฮืด ไตยฮอย สล่าเมือง" หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สาธิตการทำเครื่องเงินที่วัดเจดีย์หลวง
- สาธิตการทำเครื่องเงินในงาน "สถานศิลป์ กิ่งแก้ว ถู๋" มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สาธิตการทำเครื่องเงินให้กับนักเรียนที่โรงเรียนนานาชาติ แมริม
- สาธิตการทำเครื่องเงินให้กับนักเรียนโรงเรียนปรีณส์ รอยัลวิทยาลัย
- สาธิตการทำเครื่องเงินให้กับนักเรียนที่โรงเรียนอนุบาลวาริ
- สาธิตการทำเครื่องเงินให้กับนักเรียนในโรงเรียนต่างๆ ทั่วจังหวัดเชียงใหม่

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู งานไม้

ชื่อ นายบุญรัตน์ ณ วิชัย

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 19 พฤศจิกายน 2505

ภูมิลำเนาเดิม 4 หมู่ 7 บ้านต้นขาบ ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายดวงบาล-นางจันทร์ดี ณ วิชัย

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ 130 หมู่ 3 อุทยานศิลป์ “บ้านเดินฮ่อมเฮือน” ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
หมายเลขโทรศัพท์ ไม่ระบุ

ประวัติการศึกษา

วุฒិการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศิลปหัตถกรรม) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพฯ

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ศึกษาพื้นฐานของงานไม้ โดยเรียนรู้เทคนิคการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายงานประดับ งานหัตถกรรมพื้นบ้านด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติค้นหาประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่พ.ศ.2525 เป็นต้นมา ต่อมาเมื่อได้เรียนรู้หลักการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมจากแผนกวิชาหัตถกรรม-เครื่องไม้ จากวิทยาเขตพะเยา จึงเกิดแนวคิดที่นำเอางานหัตถกรรมแกะสลักไม้พื้นบ้านมาพัฒนาและประยุกต์สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตอยู่ในยุคสมัยปัจจุบัน

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ อาจารย์ประจำแผนกวิชาอุตสาหกรรมเครื่องเรือนและการตกแต่งภายใน
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ได้เผยแพร่วิชาความรู้ทางด้านงานไม้โดยอาชีพหลัก คือ เป็นอาจารย์สอนประจำแผนกวิชาอุตสาหกรรมเครื่องเรือนและการตกแต่งภายใน แต่จะใช้เวลาว่างจากการสอนในการสร้างสรรค์ผลงานการแกะสลักไม้ จิตรกรรมภาพสีน้ำและดนตรีพื้นบ้านมาโดยตลอด

ผลงานที่ผ่านมา

- วิทยากรสอนเกี่ยวกับงานหัตถกรรมแกะสลักไม้ให้กับสถานศึกษาหลายแห่ง
- แสดงผลงานทางด้านหัตถกรรมและประติมากรรมแกะสลักไม้ไปแสดงนิทรรศการงานศิลปหัตถกรรมไทยในต่างประเทศ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับรางวัลที่ 2 และชมเชย 2 รางวัลในการประกวดแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านประเภทประชาชนทั่วไป งานกสอ.34 และเปิดศูนย์หัตถกรรมภาคเหนือ เชียงใหม่
- รางวัลที่ 3 การประกวดผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถครบรอบ 60 พรรษา งานส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เชียงใหม่
- รางวัลชมเชย การประกวดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทย ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนไม้ ภายนอกของ กองหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
- ได้รับการคัดเลือกผลงานหัตถกรรม ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องไม้ จากการเข้าร่วมแสดงผลผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทยในงานหัตถกรรมอาเซียน ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย
- ได้รับรางวัลข้าราชการครูผู้ปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่น สาขาด้านอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
- ได้รับเกียรติบัตรจากการร่วมแสดงผลงานนิทรรศการศิลปหัตถกรรม การสาธิตภูมิปัญญาพื้นบ้านงานแกะสลักไม้ ตลอดจนวิทยากรบรรยายพิเศษให้กับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู เครื่องเงิน

ชื่อ นายเรืองชัย ผานามคะจี้

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 2510

ภูมิลำเนาเดิม บ้านแม่แอบ ตำบลแม่ทับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา ไม่ระบุ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 143/1 หมู่ 18 บ้านห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

หมายเลขโทรศัพท์ -

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น (การศึกษานอกระบบ)

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ทำเครื่องเงินด้วยมือ โดยมากทำเป็นเครื่องประดับ เรียนรู้มาจากการสังเกตคนในครอบครัวทำมาก่อนแล้วจึงจดจำและเรียนรู้ เริ่มเรียนเมื่อประมาณ 6-7 ปีก่อน จากนั้นจึงได้คิดค้นพัฒนารูปแบบและลวดลายของเครื่องประดับให้มีหลากหลายมากขึ้น

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำไร่ ทำสวน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มทำงานได้ประมาณ 6-7 ปี โดยเริ่มจากการจดจำรูปแบบต่างๆของเครื่องประดับ แล้วประยุกต์ดัดแปลงให้สวยงามมากยิ่งขึ้น การสืบทอดวิชานี้ได้สืบทอดให้กับญาติ คนในหมู่บ้านเท่านั้น เพราะไม่เคยมีใครมาขอเรียนด้วย

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมสาธิตการทำเครื่องเงินในงานสืบสานล้านนา
- ร่วมสาธิตการทำเครื่องเงินในงานไทยเที่ยวไทย เมืองทองธานี

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู กลอง

ชื่อ นายมานพ ยาระณะ (พ่อครูพัน)

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 26 กันยายน 2474

ภูมิลำเนาเดิม บ้านแม่กะ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายคำปิ่น – นางบัวเขียว ยาระณะ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 1 คน

ที่อยู่ 5 ซอย 2 ถนนเจริญเมือง ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 249531

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การตีกลอง ได้แก่ กลองสะบัดชัยโบราณ กลองชัยยะมงคล กลองปู่เจ้า กลองมองเซิง การฟ้อนเจิง ฟ้อนดาบ ฟ้อนหอก มวยไทย ศิลปะการป้องกันตัวแบบพื้นบ้านล้านนา ดนตรีพื้นบ้าน ล้านนา ดนตรีไทย วิชาต่างๆ โดยได้เริ่มเรียนจากครูต่างๆ ตามแต่ละวิชา ซึ่งแรกเริ่มนั้นได้เรียนมวย ก่อนแล้วจึงเรียนศิลปะการตีกลองไปพร้อมกัน ซึ่งเริ่มเรียนกลองและมวยมาตั้งแต่อายุ 12 ปี เมื่อเรียนถึงอายุ 15 ปีจึงได้ขึ้นชกมวยและเก็บเกี่ยวประสบการณ์มาโดยตลอด เมื่อได้มาเป็นผู้สอนก็ได้ ร่ำเรียนวิชาอื่นๆควบคู่ไปกับการสอนด้วย และได้นำมาถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์และผู้สนใจ ปัจจุบันก็ยังคงสอนอยู่เช่นเดิม แต่ลดเวลาสอนลงไปมาก

(วิชาการ) ผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านง่ายๆ เช่น ขลุ่ย สะล้อ ซึง และได้ถ่ายทอดแก่ผู้ที่สนใจ แต่ไม่ได้สอนจริงจังเท่าใดนัก

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ อาจารย์พิเศษ ด้านผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะพื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่ และสี่ล้ามล้อรับจ้างยามว่าง

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เริ่มต้นการทำงานในวิชาชีพนี้ด้วยการสอนมวยเป็นลำดับแรก โดยเริ่มสอนมวยตั้งแต่อายุ 20 ปีเศษ ซึ่งในขณะนั้นก็ได้สอนศิลปะการตีกลองและดนตรีพื้นบ้านควบคู่กันไป ต่อมาจึงได้เลิกค้ามวยและได้หันมาสอนศิลปะพื้นบ้านด้านดนตรีเป็นหลัก ได้แก่ กลองสะบัดชัยโบราณ กลองปู่เจ้า กลองชัยยะมงคล ส่วนด้านดนตรีพื้นบ้านนั้น ได้น้อยลงเพราะไม่มีเวลาสอน

ช่วงเวลาที่ใช้สอนนั้นจะเป็นช่วงเวลาเย็น ตอนเลิกเรียน ตั้งแต่เวลา 16.30 – 20.00 น. ส่วนวันเสาร์และอาทิตย์นั้น หากเป็นช่วงปิดเทอมก็จะมีเด็กและผู้ใหญ่มาเรียนตั้งแต่เช้าถึงหัวค่ำ นับตั้งแต่เริ่มสอนจนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลากว่า 50 ปีที่ได้สอนศิลปะพื้นบ้านให้แก่เยาวชนและผู้สนใจ

ผลงานที่ผ่านมา

ด้านการสอนนั้น ได้สอนเยาวชนและผู้สนใจมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ทั้งมวย การตีกลอง และดนตรี ซึ่งโดยมากจะเป็นผู้ที่มาเรียนมวยไทย ส่วนด้านศิลปะพื้นบ้านนั้นลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงได้แก่ นายชาย ชัยชนะ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในวงการกลองล้านนา

ด้านการแสดง ได้รับเชิญเป็นกรรมการ ผู้สาธิต วิทยากรให้กับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะงานระดับชาติ จะได้รับเลือกให้เป็นผู้ฝึกสอนในการแสดงพิธีเปิดกีฬาสำคัญต่างๆ และยังนำลูกศิษย์ร่วมแสดงในงานประเพณีของจังหวัดอยู่เสมอ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ได้รับคัดเลือกเป็นสื่อพื้นบ้านดีเด่น สาขาศิลปะพื้นบ้านล้านนาภาคเหนือ ประเภทบุคคล
- รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม
- รางวัลศิลปินพื้นบ้านดีเด่น

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู กลอง

ชื่อ นายดำรงค์ ชัยเพชร

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 16 มีนาคม 2475

ภูมิลำเนาเดิม บ้านท้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา นายสมบุญ - นางมาลี ชัยเพชร

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 276 ถนนป่าตัน ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 252978

ประวัติการศึกษา

วุฒិการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ด้วยความที่เป็นคนชอบเล่นกลองมาตั้งแต่ยังอยู่ในวัด ประมาณปีพ.ศ.2495 และต่อมาก็ได้ฝึกหัดทำเอง ไม่ได้เรียนมาโดยตรงจากพ่อครูแม่ครู แต่อาศัยความชำนาญด้านงานไม้และความชอบส่วนตัว จึงได้ฝึกฝนที่จะทำกลองขึ้นมา จึงได้หัดทำเองตั้งแต่ปีพ.ศ.2526 กลองที่ทำนั้นมีหลายอย่าง เช่น กลองตั้งโอง กลองปู้แจ้ กลองมองเงิง กลองสะบัดชัย กลองซึ้งหม้อง กลองเต่งถึง กลองโป่งโป่ง กลองสะบัดชัยแบบโบราณ และนอกจากนั้นยังสามารถทำเครื่องฟั้นเมืองอีกด้วย

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ช่างราชการบ้านนาญ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ในการทำกลองนั้น เพิ่งจะเริ่มทำอย่างจริงจังในปีพ.ศ.2526 เป็นต้นมา โดยเริ่มทำเพื่อใช้เล่นเอง ต่อมาเมื่อผู้สนใจเพิ่มขึ้น จึงได้ผลิตออกมาตามสั่ง ขณะเดียวกันก็ผลิตกลองแบบอื่นๆ เพิ่มขึ้นด้วย และยังรับซ่อมกลองประเภทต่างๆ ระยะเวลาที่นั้นทำเองคนเดียว ต่อมาเมื่อผู้สนใจมาขอเรียนและมาช่วยงานในลักษณะของลูกมือ ก็รับเป็นลูกศิษย์และสอนให้อย่างเต็มที่ แต่การสอนการทำกลองนั้นจะใช้เวลานานและเป็นงานหนัก จึงมีน้อยคนที่จะสามารถสืบทอดวิชาได้ดี ส่วนทางด้าน

การตีกลองนั้นก็ได้สอนให้ผู้สนใจตามโรงเรียนต่างๆ และสอนให้เยาวชนในชุมชน โดยสามารถนำไปแสดงและประกวดตามงานต่างๆ และได้รางวัลมาเป็นจำนวนมาก

ผลงานที่ผ่านมา

มีผู้มาเรียนซึ่งเป็นผู้ที่สนใจและสามารถทำกลองได้ ประมาณ 2 – 3 คนจากจำนวนผู้ที่สนใจหลายสิบคน ปัจจุบันมีลูกศิษย์ที่สามารถทำกลองได้และช่วยงานเป็นลูกมืออยู่ 1 คน

ทางด้านการแสดงนั้น มีลูกศิษย์จากที่ต่างๆ ประมาณร้อยกว่าคน ซึ่งแสดงตามงานต่างๆ และเข้าร่วมการประกวดการตีกลองอยู่เสมอ การเข้าร่วมแข่งขันงานทั่วไปจะใช้ชื่อ ปิงผิ้งซ้าย โดยปัจจุบันให้ลูกศิษย์มาเป็นผู้แสดงเอง

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลบุคลากรดีเด่น สาขาการแสดง พ.ศ.2538 จากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- รางวัลชนะเลิศการแข่งขันตีกลองตั้งโนง วัดโลกโมฬี พ.ศ.2545
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง การแข่งขันตีกลองตั้งโนง วัดโลกโมฬี พ.ศ.2545

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู กลอง

ชื่อ นายชาย ชัยชนะ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 27 กันยายน 2494

ภูมิลำเนาเดิม บ้านห่อม ท่าแพ

ชื่อบิดา มารดา นายสมบุรณ์ – นางสมบุญ ชัยชนะ

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 107 ถนนโชตนา ซอย 22 ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 220589

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ได้เรียนวิชาการตีกลองหลายประเภทจากพ่อครูหลายท่าน เช่น เรียนกลองปู้แจ้ กับครูบุญภพ จากจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการเรียนแบบครูพักลักจำ กลองมอชิง เรียนกับครูสุทัศน์ สินธพทอง กลองทึงบ่อม เรียนกับครูสมบุญ สุริยา กลองสะบัดชัยโบราณ เรียนกับครูมานพ ยาระณะ และกลองตั้งโนงันนั้นเรียนแบบครูพักลักจำ

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ รับราชการ

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ตั้งแต่เริ่มหัดตีกลองมาจากวัดตั้งแต่อายุ 10 ขวบ ก็รวบรวมคนที่รักในศิลปะพื้นบ้านล้านนาเหมือนกันหาทุนเพื่อซื้ออุปกรณ์ เครื่องดนตรีมาเพื่อหัดและรวมกลุ่มจนมีชื่อเสียง และได้ออกไปร่วมงานปอยหลวง งานกฐิน งานผ้าป่า งานสงกรานต์ งานลอยกระทงต่างๆมากมาย

ผลงานที่ผ่านมา

- เข้าประกวดการตีกลองระดับจังหวัด และได้รับรางวัลชนะเลิศหลายประเภท

- ร่วมแสดงหน้าพระที่นั่งไม่ว่าจะเป็นที่ตึกนักกฎหมายนิเวศน์ ที่จังหวัดนราธิวาส หรือ สำนักชลประทานทุ่งโฮเต็ล
- เป็นกรรมการประกวดการแข่งขันตีกอล์ฟพื้นเมือง
- เป็นกรรมการจัดขบวนแห่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ร่วมแสดงวัฒนธรรมที่ประเทศรัสเซีย ร่วมกับสภาวัฒนธรรมเชียงใหม่
- เป็นกรรมการประกวดกลองปฐา จังหวัดลำปาง พ.ศ.2545
- เป็นกรรมการพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่
- ร่วมงาน 10 มหัศจรรย์ล้านนาท่าแพ

เกียรติคุณที่ได้รับ

- เป็นพ่อครูประจำชมรมพื้นบ้านล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ได้รับประกาศนียบัตรขอบคุณในการร่วมกิจกรรมจากหน่วยงานต่างๆ มากมาย
- เป็นกรรมการจัดงานด้านประกวดกลองในงานฉลองเชียงใหม่ 700 ปี
- เป็นวิทยากรถ่ายทอดการตีกอล์ฟให้แก่ชุมชนสันติธรรม
- ผลิตรายการตีกอล์ฟระดับชั้นของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ครบรอบ 30 ปี เพื่อแจกจ่ายให้นักเรียนโรงเรียนต่างๆ 50 โรงเรียนได้ฝึกซ้อมเพื่อเข้าแข่งขันชิงถ้วยพระราชทานจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู กลอง

ชื่อ นายสุทัศน์ สินธพทอง

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 23 สิงหาคม 2517

ภูมิลำเนาเดิม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชื่อบิดา มารดา ร.ต.ต.จรรยา-นางสมบุญรัตน์ สินธพทอง

สถานภาพการสมรส โสด

มีบุตรจำนวน -

ที่อยู่ 6 ท่าแพ ซอย4 ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 01-7652155

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา อนุปริญญา

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) ศิลปะการตีกลอง โดยเรียนจากครูบุญพบ รัตนวงศ์ เป็นชาวแม่ฮ่องสอน ได้เริ่มเรียนตั้งแต่เรียนมัธยมปีที่ 1 โรงเรียนห้องสอนศึกษา ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 3 ปี

ศิลปะการพ้อนดาบ พ้อนเจิง ได้เรียนจากพ่อครูเกษร ไชยวงศ์ บ้านป่าลาน อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นพ่อครูคนแรก โดยเรียนตั้งแต่ปีพ.ศ.2533 ใช้เวลาเรียนประมาณ 2 สัปดาห์ ต่อมาไปขอเรียนกับพ่อครูปานยูน อยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ใช้เวลาเรียนประมาณ 1 เดือน และต่อมาได้เรียนกับพ่อครูคนที่ 3 คือ สล่าแสงวงษ์เป็นชาวไทยใหญ่จากรัฐฉาน ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 3 วัน

(วิชาการอง) ศิลปะการฉลุลาย-ดองลายกระดาษ สังกะสี ของชาวไทยใหญ่ ได้รับการถ่ายทอดมาจากพ่อครูหม่นชาวไทยใหญ่ ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประมาณปีพ.ศ.2533 ก็ได้เรียนและฝึกหัดมาเรื่อย โดยไปขอเป็นลูกมือให้กับพ่อครู และท่านจะคอยบอกคอยสอนให้จนสามารถเขียนลายไทยใหญ่ ฉลุลาย “ปานชอย” การหักไม้ทำปราสาทหรือ “จองพารา” รวมไปถึงการประดิษฐ์โต ตุงเหล็ก ตุงตอง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ครูประจำมูลนิธิอนุสารสุนทร โรงเรียนโสตศึกษา สอนคนหูหนวก

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

สอนการตีกลองในทุกวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ หรือ หลังเลิกงานแล้ว ถ้ามีผู้ใดสนใจจะเรียนก็จะสอนให้โดยไม่คิดค่าเรียนใดๆ ทั้งสิ้น ถือว่าเป็นวิทยาทาน เท่าที่ผ่านมามีผู้ที่สนใจมาขอเรียนด้วยหลายคน และยังได้สอนนักเรียนหูหนวกในฐานะครูวิชานาฏศิลป์ที่โรงเรียนโสตศึกษา อีกด้วย ส่วนการทำงานทางด้านดนตรี การตีกลองนั้นไม่ว่าจะเป็นที่ขอให้ไปช่วยหรืองานจ้าง ถ้าไม่ติดขัดงานประจำที่ทำอยู่ก็จะรับไปเล่นให้ได้

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนการตีกลองกันยาว กลองมอชิง การฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง ให้กับผู้ที่สนใจมาขอเรียนหลายคน โดยที่ไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ
- สอนศิลปะการแสดงให้กับนักเรียนหูหนวกในฐานะครูวิชานาฏศิลป์ที่โรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
- เป็นวิทยากรสอนตีกลองพื้นเมืองของชุมชนในเขตเทศบาล
- เป็นกรรมการการอนุรักษ์กลองปูลา จังหวัดลำปาง

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลการประกวดตีกลองกันยาว กลองมอชิงในงานปีใหม่เมืองเชียงใหม่ จัดโดยเทศบาลนครเชียงใหม่หลายสมัย
- เกียรติบัตรขอบคุณในฐานะวิทยากรสอนตีกลองพื้นเมืองของชุมชนในเขตเทศบาล
- เกียรติบัตรในการเป็นกรรมการการอนุรักษ์กลองปูลาของจังหวัดลำปาง

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู จักสาน

ชื่อ นายกรแก้ว สารินจา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด วันเสาร์ เดือนเมษายน 2474

ภูมิลำเนาเดิม บ้านยางหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา พ่ออุ้ยตา – แม่อุ้ยตุ่น สารินจา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 8 คน

ที่อยู่ บ้านยางหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ ไม่มี

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสิบหอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) จักสานไม้ไผ่ ไบลาน ไบตาล ไบมะพร้าว เริ่มเรียนตั้งแต่อายุได้ 15 ปี ใช้เวลาช่วงไปเลี้ยงวัวควาย เมื่อมีเวลาว่างก็จะเรียนกับพ่ออุ้ยพ้อม บุญเทียม โดยเริ่มจากการทำก๊วยและฝักฝน หัดทำด้วยตนเองมาเรื่อยๆ นับตั้งแต่ก่องข้าว พาน ชันโตก งานจักสานที่เด่นคือ การสาน ก้านมะพร้าวเป็นรูปตัวสัตว์ต่างๆ

(วิชาการ) บัณฑิต เรียนแบบครูพักลักจำมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำนา เลี้ยงวัว

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ในช่วงเวลาว่างจากการทำนา เวลาไปเลี้ยงวัว ก็จะจักสานอยู่กับบ้าน โดยทำทุกวัน

ผลงานที่ผ่านมา

- สอนการจักสาน บัณฑิตให้กับนักเรียน นักศึกษาที่สนใจ
- ร่วมเป็นวิทยากรในการจัดค่ายศิลปวัฒนธรรม

- ร่วมแสดงงานศิลปหัตถกรรมให้กับงานสืบสานล้านนา
- ใช้งานจักสานจากใบมะพร้าวประดับตกแต่งในงานต่างๆ

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู จักสาน

ชื่อ นายหลาน ฟองตา

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด วันจันทร์ เดือนมีนาคม พ.ศ.2475

ภูมิลำเนาเดิม บ้านช่างเค็ง อำเภอแม่แจ่ม

ชื่อบิดา มารดา พ่ออุ้ยซิม-แม่อุ้ยผัน ฟองตา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 4 คน

ที่อยู่ 150 หมู่ 12 ตำบลช่างเค็ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ ไม่มี

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 3

การสิบหอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

งานจักสาน ไม้ไผ่ ไบลังาน วัสดุเหลือใช้ เช่น กระดาษ หรือพลาสติก เรียนด้วยวิธีครูพักลักจำ จากนั้นจึงฝึกหัดด้วยตนเองมาตั้งแต่อายุ 10 ขวบ เริ่มตั้งแต่การสานก๋วย สานของเล่น สานที่วางหม้อ สานดอกไม้และดัดแปลง ออกแบบสานตอกหุ้มวัสดุของใช้ เช่น เสื่อ กระจาด พานรอง เป็นต้น

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ จักสาน

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

เมื่อก่อนจะใช้เวลาทำในช่วงว่างจากงานไร่ นา แต่ปัจจุบันทำเป็นอาชีพประจำมาประมาณ 6 ปีแล้ว โดยเริ่มจากการสานที่วางหม้อแกง ก๋วย และพัฒนามาเป็นงานที่มีลักษณะเฉพาะตัว เช่น พาน ช่อมดอก ดอกไม้ต่างๆ เป็นต้น

ผลงานที่ผ่านมา

- ร่วมแสดงและสาธิตในงานศิลปหัตถกรรมต่างๆ
- สอนการจักสานให้กับนักเรียนโรงเรียนแม่แจ่มมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2542

- เป็นวิทยากรในการจัดค่ายศิลปวัฒนธรรมที่บ้านยางหลวง อำเภอแม่แจ่ม

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ทอผ้า

ชื่อ นางนุสรา เตียงเกต

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด 3 ธันวาคม 2506

ภูมิลำเนาเดิม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ชื่อบิดา มารดา นายเจียร – นางบุญศรี ฉัตรบุปผา

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 3 คน

ที่อยู่ 97/1 หมู่ 7 ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 828090

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ปริญญาตรี สาขาสังคมสงเคราะห์

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การออกแบบลายผ้าพื้นเมือง ได้รับสืบทอดวิชาจากบรรดาช่างทอผ้าในอำเภอแม่แจ่ม และท้องถิ่นอื่นๆ เช่นแม่ปรางณี เก่งการทำ และอีกหลายท่าน การสืบทอดวิชานั้นใช้หลายวิธีการ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดลอง รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอ่านจากเอกสาร หนังสือ สอบถามจากบุคคล และการจินตนาการด้วยตนเอง โดยเริ่มสนใจเรียนรู้และทดลองทำตั้งแต่นั้นปี.ศ.2530 เป็นต้นมา

(วิชาการ) การย้อมสีธรรมชาติ สืบทอดวิชาจากช่างย้อมผ้าในหมู่บ้านเขตอำเภอแม่แจ่มและท้องถิ่นอื่นๆ เช่น แม่ฮุยตอง กันทะจันท์ และเรียนรู้จากการค้นคว้าด้วยตนเอง การบอกเล่าของชุมชน ศึกษาจากประวัติศาสตร์ เป็นต้น โดยเริ่มต้นเรียนรู้มาพร้อมกับการออกแบบลายผ้าพื้นเมือง

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำธุรกิจด้านผ้า

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ได้ทำงานเกี่ยวกับการออกแบบลายผ้าพื้นเมือง และการย้อมสีธรรมชาตินี้มาเป็นเวลากว่า 15 ปี โดยเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติ

ผลงานที่ผ่านมา

- การส่งเสริมการทอผ้าในอำเภอแม่แจ่ม และออกแบบลายผ้าให้กับช่างทอ
- ร่วมสอนการทอผ้ากับคณะแม่ครูของบ้านยางหลวงที่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- ให้ความรู้แก่กลุ่มต่างๆ ที่สนใจในเรื่องผ้าทอ วิถีชีวิต และประเพณีที่เกี่ยวข้อง
- ร่วมแสดงในงานผ้าและสาธิตการทอ การย้อมผ้าในงานต่างๆ
- ร่วมสัมมนาและอภิปรายเรื่องผ้าทอให้กับหน่วยงานต่างๆ
- ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับผ้าทอและการย้อมสีธรรมชาติกับศิลปินสิ่งทอในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เกี่ยวข้องโต ประเทศญี่ปุ่น
- ร่วมทำหลักสูตรการทอผ้าในโรงเรียนในอำเภอแม่แจ่ม
- จัดทำค่ายอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการทอผ้าพื้นเมืองในอำเภอแม่แจ่ม

เกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลชนะเลิศการประกวดผ้าคลุมไหล่ย้อมสีธรรมชาติจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติปีพ.ศ. 2535
- รางวัลบุคคลที่ส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมดีเด่น สาขาหัตถกรรมสิ่งทอ จากมหาวิทยาลัยพายัพ ปีพ.ศ. 2543

ทำเนียบพ่อครูแม่ครู ทอผ้า

ชื่อ นางปราณี เก่งการทำ

ประวัติส่วนตัว

วัน เดือน ปีเกิด พ.ศ.2484

ภูมิลำเนาเดิม บ้านยางหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อบิดา มารดา พ่ออุ๊ยทา – แม่อุ๊ยสา บุญเทียม

สถานภาพการสมรส แต่งงานแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

ที่อยู่ 6 หมู่ 6 ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

หมายเลขโทรศัพท์ ไม่มี

ประวัติการศึกษา

วุฒิมัธยมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

การสืบทอดวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

(วิชาหลัก) การทอผ้า สืบทอดโดยเรียนกับแม่อุ๊ยผัน กุลนันท์ เมื่ออายุได้ 12 ปี และหัดทอเรื่อยมาด้วยตนเอง

(วิชารอง) การทำเครื่องสักการะ เช่น หมากส้ม หมากเบ็ง ต้นผึ้ง ต้นเทียน ต้นดอก บายศรี โดยเรียนจากคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้าน และฝึกหัดทำด้วยตนเอง ตั้งแต่อายุ 14-15 ปี เป็นต้นมา

ประวัติการทำงาน

อาชีพปกติ ทำไร่ ทำนา และทอผ้า

การทำงานวิชาชีพ / ศิลปะ / งานช่าง

ยามว่างจากการทำไร่ทำนา ก็จะทอผ้าและทำเครื่องสักการะ เป็นวิถีชีวิตปกตินับตั้งแต่ อายุ 12 ปี เป็นต้นมา

ผลงานที่ผ่านมา

- การสาธิตการทอผ้าในงานต่างๆ

- การสอนการทอผ้าให้กับนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวนประมาณ 100 คน
- สอนการทอผ้าให้กับครูจากโรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพฯ
- สอนการทอผ้าให้กับโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

เกียรติคุณที่ได้รับ ไม่ระบุ

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย “โครงการวิจัยฐานข้อมูลครู พ่อครู แม่ครูพื้นบ้านล้านนา” ได้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลครูและพ่อครูแม่ครูพื้นบ้านล้านนาจำนวน 71 ท่าน จำแนกตามคุณลักษณะต่างๆได้ดังนี้

1. เพศ

จำแนกเป็นเพศชายจำนวน 56 คน เพศหญิงจำนวน 15 คน

2. อายุ

อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 13 คน

อายุในช่วง 30 ปี – 50 ปี จำนวน 14 คน

อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 44 คน

เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีนั้น มักจะถูกเรียกโดยลูกศิษย์และคนทั่วไปว่า “ครู” แต่ผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 30-50 ปี บางคนนั้น ถูกเรียกว่า “พ่อครูแม่ครู” และโดยมากผู้ที่อายุมากกว่า 50 ปีจะได้รับการยกย่องให้เป็นพ่อครูแม่ครูโดยปริยาย

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็ต้องดูองค์ประกอบอื่นๆประกอบด้วย เช่น ความชำนาญในวิชาความรู้นั้นมีมายาวนานแค่ไหน หรือความสามารถมีมากเพียงใด เช่นในกรณีของครูกลุ่มของเล่นเด็กนั้น เกือบทั้งหมดมีอายุอยู่ในช่วง 50 ปีขึ้นไป แต่ก็ไม่ได้รับการเรียกขานว่า “พ่อครูแม่ครู” เนื่องจากกลุ่มครูเหล่านี้เพิ่งสืบทอดวิชาการทำของเล่นได้ไม่กี่ปีที่ผ่านมา เป็นต้น

3. ภูมิลำเนาเดิม

จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 41 คน

จังหวัดเชียงราย จำนวน 14 คน

จังหวัดลำพูน จำนวน 7 คน

จังหวัดลำปาง จำนวน 2 คน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 คน

จังหวัดน่าน จำนวน 2 คน

จังหวัดอื่นๆ นอกเหนือจากจังหวัดในล้านนา จำนวน 4 คน

จากผลการจำแนกกลุ่มครูและพ่อครูแม่ครูตามภูมิภาคเดิมนั้น จะเห็นว่าเป็นครูที่มีภูมิ
ล้านนาเดิมอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด อาจจะช่วยเหตุผลของความเจริญของเมืองเชียงใหม่ที่
เป็นศูนย์กลางของศิลปวิทยาการของล้านนา จึงทำให้ภูมิปัญญาและวิชาความรู้ต่างๆ เจริญออก
งามเป็นอย่างมากในจังหวัดนี้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ในจังหวัดอื่นๆนั้น ก็มีผู้รู้ ครู และพ่อครูแม่ครูอยู่กระจัด
กระจายอีกมาก แต่ด้วยข้อจำกัดของการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ จึงไม่สามารถรวบรวมรายชื่อของครู
เหล่านั้นได้หมด จึงปรากฏผลการวิจัยเพียงเท่านี้

แต่สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ในจำนวนครู และพ่อครูแม่ครูเหล่านี้ มีจำนวนหนึ่งที่มีภูมิล้านนาเดิม
อยู่ในจังหวัดอื่นๆนอกเหนือจากเขตพื้นที่ภาคเหนือ กล่าวคือกรุงเทพฯ จำนวน 2 คน จังหวัด
นครพนม จำนวน 1 คน และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 คน และครูเหล่านี้ล้วนแต่เติบโตในจังหวัด
นั้นๆ จนกระทั่งถึงวัยทำงานจึงได้ย้ายมาอยู่ที่เชียงใหม่และฝึกฝนวิชาความรู้จนเชี่ยวชาญและ
สามารถสอนลูกศิษย์ได้มากมาย

4. ภูมิล้านนาปัจจุบัน

จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 52 คน

จังหวัดเชียงราย จำนวน 13 คน

จังหวัดลำพูน จำนวน 3 คน

จังหวัดลำปาง จำนวน 1 คน

จังหวัดน่าน จำนวน 2 คน

จากข้อมูลที่จำแนกมาทั้งหมด จะเห็นว่ามีครูและพ่อครูแม่ครูที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่
เป็นจำนวนมากที่สุด จึงวิเคราะห์ได้ว่า จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว จึงเป็นแหล่งที่
ดึงดูดทรัพยากรมนุษย์ให้เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดนี้เป็นจำนวนมากกว่าจังหวัดอื่นๆ เมื่อเปรียบ
เทียบกับผู้ที่มีภูมิล้านนาเดิมอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ 41 คน นั้นจะเห็นว่ามีครูและพ่อครูแม่ครูที่เข้ามา
อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบันเพิ่มขึ้นกว่า 10 คน

5. วุฒิการศึกษา

- ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า จำนวน 34 คน

- มัธยมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 6, มัธยมบริบูรณ์ จำนวน 10 คน

- ปวช. จำนวน 1 คน
- ปวส, อนุปริญญา จำนวน 4 คน
- ปริญญาตรีหรือกำลังศึกษา จำนวน 11 คน
- ปริญญาโทหรือกำลังศึกษา จำนวน 4 คน
- วุฒิมหาวิทยาลัยอื่นๆ แยกเป็น นักธรรมเอก จำนวน 2 คน นักธรรมโท จำนวน 2 คน นักธรรมตรีจำนวน 1 คน และเปรียญ 4 ประโยคจำนวน 1 คน
- ไม่เคยศึกษา จำนวน 2 คน
- ไม่ระบุ จำนวน 3 คน

ในจำนวนที่จำแนกออกมานี้ มีครูที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควบคู่ไปกับจบนักธรรมเอก จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นพระภิกษุ และจบมัธยมปีที่ 6 ควบคู่กับเปรียญ 4 ประโยค จำนวน 1 คน ทั้งสามคนนี้เป็นครูและพ่อครูในด้านภาษาล้านนา ส่วนผู้ที่จบนักธรรมโททั้ง 2 คนนั้น เป็นหมอเมือง

ครูและพ่อครูแม่ครูส่วนใหญ่ล้วนมีวุฒิมหาวิทยาลัยต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มผู้ที่มีวุฒิมหาวิทยาลัยในระดับนี้ก็มียุอยู่ในช่วง 50 ปีขึ้นไป ซึ่งกลุ่มครูเหล่านี้จะได้ศึกษาเล่าเรียนในระบบมานาน้อยแต่ฝึกฝนและเรียนรู้วิชาความรู้เพื่อประกอบอาชีพมายาวนานกว่า

6. อาชีพ

ประกอบอาชีพในสาขาวิชาหรือเกี่ยวข้อง จำนวน 42 คน

ประกอบอาชีพอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา จำนวน 23 คน

แยกเป็น แม่บ้าน 2

เกษตรกร 14

ข้าราชการบำนาญ 3

ค้าขาย 2

มัคคุเทศก์ 1

ชีสามล้อ 1

นักศึกษา, พระภิกษุ จำนวน 6 คน

ครูและพ่อครูส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปัจจุบันเกี่ยวข้องกับวิชาความรู้ที่ตนได้สืบทอดมา แต่ก็มีอีกส่วนหนึ่งที่ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น เกษตรกร แม่บ้าน ค้าขาย เป็นหลักแต่ได้สอนวิชา

ความรู้ของตนในยามว่าง และอีก 6 คนยังเป็นนักศึกษาและพระภิกษุ แต่ได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาความรู้นั้นๆมาโดยตลอด

7. วิธีการสืบทอดความรู้

วิธีการสืบทอดความรู้ของครู พ่อครูแม่ครูที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ พบว่ามีหลากหลายทั้งการหัดเรียนเอง ฝึกฝนด้วยตนเอง ครูบางคนอาจจะได้ความรู้ที่นั้นมาด้วยจินตนาการของตนหรือจากความฝัน แต่ส่วนใหญ่จะสืบทอดความรู้มาจากพ่อครูแม่ครูอีกชั้นหนึ่ง โดยการสืบทอดความรู้นั้นก็จะมีขั้นตอน กระบวนการในการขอเป็นศิษย์ คือ ต้องมีการตั้งขันครู และเคารพนับถือ มีการไหว้ครู เลี้ยงผีครูอย่างสม่ำเสมอมิได้ขาด

นอกจากนั้นการสืบทอดความรู้โดยการขอเป็นศิษย์แล้ว บางคนก็ได้วิชาความรู้มาด้วยวิธีการที่เรียกว่า ครูพักลักจำ ซึ่งจากผลการวิจัยแล้วพบว่า ครูและพ่อครูแม่ครูส่วนใหญ่จะใช้วิธีการครูพักลักจำในการถ่ายทอดความรู้ประกอบด้วยเสมอ

แต่ในบางแขนงวิชาความรู้นั้น พบว่าจะสืบทอดให้แก่คนในตระกูลเดียวกัน เช่น วิชาหมอเมือง เป็นต้น ในขณะที่บางสาขาวิชาความรู้มีการสืบทอดโดยการจัดการอบรมเพื่อส่งเสริมให้เป็นอาชีพ เช่น การทำของเล่นเด็ก เป็นต้น

8. การถ่ายทอดวิชาความรู้

ในบรรดาครูและพ่อครูแม่ครูทั้งหมดที่ปรากฏรายนามในงานวิจัยนี้ พบว่ามีการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจเกือบทั้งหมด บางส่วนเปิดสอนอย่างจริงจัง ในสถาบัน องค์กรที่สนับสนุนเช่น โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา วัดลอยเคราะห์ หรือเปิดสอนเองที่บ้าน

ส่วนใหญ่แล้ว ครู และพ่อครูแม่ครูจะถ่ายทอดวิชาความรู้ที่บ้าน โดยลูกศิษย์จะมาขอเรียน อาจจะเป็นระยะเวลาสั้นๆ ไปจนถึงระยะเวลายาวนานนับปี และมีครูส่วนน้อยที่ยังไม่มีลูกศิษย์ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ครูและพ่อครูแม่ครูทุกท่านยินดีที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้นั้นให้แก่ผู้สนใจ

ข้อเสนอแนะ

1. เก็บรวบรวมข้อมูลพ่อครูแม่ครูที่เหลือในเขตล้านนาให้ครบ โดยขยายขอบเขตไปถึงพ่อครูแม่ครูในชุมชน
2. ศึกษาประวัติและผลงานของพ่อครูแม่ครูแต่ละสาขาวิชาโดยละเอียดและเผยแพร่